

วารสารสมาคมครุศาสตร์ภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ปีที่ 6 ฉบับที่ 23 เดือน กรกฎาคม—กันยายน พ.ศ. 2526

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS

6ème ANNÉE No. 23 JUILLET – SEPTEMBRE 1983

กรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย

BANGKOK BUSINESS COLLEGE

588 ถนนเพชรบุรี กรุงเทพฯ 10400 ตรงข้ามโรงภาพยนตร์เมืองไทย โทรศัพท์ 251-9852, 252-0067, 252-7049
588 PETCHBURI ROAD, BANGKOK 10400. THAILAND TELEPHONE 251-9852, 252-0067, 252-7049

เปิดสอนหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)

บัญชีไทย รอบค่ำ

เลขานุการ รอบค่ำ

คอมพิวเตอร์

วารสารสมาคมครุภัณฑ์ฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L' A.T.P.F

ปีที่ 6 ฉบับที่ 23 เดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2526

เจ้าของ :

สมาคมครุภัณฑ์ฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก

ที่ปรึกษา :

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา นางสัตดา วงศ์สายไหม

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา :

นางธิดา บุญธรรม

กองบรรณาธิการ

นางยุ่รี พลกล้า

นางแพรวาโพยม บุณยะผลลึก

นางสาวพิมพา ฐานิสสรณ์

นางสาวประมาณ ลีศิริเสริญ

สำนักงานวารสาร :

30/9 พหลโยธิน 2 กรุงเทพฯ 10400

สมาชิกของสมาคมฯ ปีละ 4 ฉบับ (ฟรี)

สมาชิกวารสารฯ ปีละ 4 ฉบับ : 30 บาท
(รวมค่าส่ง)

สั่งจ่ายธนาณัติหรือเช็คไปรษณีย์ในนาม

นางธิดา บุญธรรม

สารบัญ

Jeu	2
การอ่านและข้อเสนอแนะบางประการ	6
จากการสอนภาษาฝรั่งเศสในชั้น ม.ศ. ปลาย	10
ละครโคลูกากกรรมฝรั่งเศส	14
ความรักของแม่	19
ว่าด้วยเรื่องของพวงเลี้ยง พวงใหญ่	24
แนวคิดในการสอนภาษาต่างประเทศ	27
วันแห่งความทรงจำ	32
ข่าวจากสมาชิก ส.ค.ฟ.ท.	36
Les leçons en particulier	37
La Traduction	39
กระบวนการทำคำพิทักษ์ในภาษาต่างประเทศให้ง่าย	47
Reflexions sur la mentalité asiatique	56
ไปดูงาน	61
Lettre	67
บรรณาธิการแต่ง	68

ปก : นายชัยันนท์ ช่ออุ่มงาม
คณะมัลติมีเดีย มหาวิทยาลัยศิลปากร

● ทัศนะได ๆ ที่แสดงออกในข้อเขียน ใน
วารสาร ส.ค.ฟ.ท. นี้ เป็นของผู้เขียน
มิใช่เป็นของกองบรรณาธิการ และของ
สมาคมครุภัณฑ์ฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ●

พิมพ์ที่ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพาณิช จำกัด
31/1-32/2 ถนนมหาไชย กรุงเทพฯ 10200
นายเริงชัย คงพิพัฒนสุข ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
โทร. 2224722-2222788

JEU

Comme je n'enseigne pas régulièrement le français ce semestre, je n'ai plus de matière pour ma rubrique "*Du bon et du mauvais usage*". Ainsi, si vous voulez lire des articles sous ce titre, écrivez-les vous-mêmes et envoyez-les à la rédaction ou faites-moi des suggestions et je vous rédigeraï le texte.

Par contre, aujourd'hui, j'ai quelque chose de nouveau et de distrayant à vous soumettre. Lors de mon dernier séjour en Angleterre, au mois d'octobre 1982, j'ai eu l'occasion de me promener dans une librairie-papeterie. Un fascicule nommé "*Logic Problems*" a attiré mon attention et en le feuilletant, je me suis dit que les jeux qu'il proposait avaient l'air intéressants. Dès le moment où j'ai commencé à en résoudre les problèmes, je n'ai plus pu le lâcher. Ce cahier agit comme une drogue. Dès que j'ai un moment de libre, je m'y plonge, négligeant ainsi bien souvent mon travail, d'autant plus que j'ai pu en obtenir d'autres numéros. Pour vous faire partager mon plaisir-du moins pour ceux qui aiment résoudre les problèmes-j'en ai adapté un à l'usage des lecteurs de notre Bulletin.

Comment résoudre les problèmes

Avec le problème, il y a un tableau à remplir qui peut rendre compte de toutes les possibilités à considérer pour le résoudre. Lisez tout d'abord soigneusement l'énonciation du problème dans l'introduction, puis examinez les données. Ensuite consignez toutes les informations apparaissant immédiatement dans les données, en utilisant un "X" pour un "non" certain et un "✓" pour un "oui" certain. Vous verrez que cette démarche limite les possibilités et peut même révéler quelque nouvelle information. Maintenant, vous relisez les données avec ces nouveaux faits dans l'esprit pour découvrir de nouvelles relations positives/négatives. Faites bien attention et marquez les informations dans tous les carrés du tableau qui s'y rapportent et transférez les informations nouvellement acquises d'une partie du tableau à toutes les autres parties. Par exemple, si vous savez que "x" est "y" et que vous découvrez ensuite que "y" n'est pas "z" alors vous savez aussi que "x" n'est pas "z".

Maintenant essayez d'abord le petit exemple suivant.

Exemple

Trois enfants habitent la même rue. A partir des 2 données ci-dessous, pouvez-vous découvrir le nom entier de chaque enfant et son âge ?

Données

1. Mlle Lebrun a 3 ans de plus que Marie.
2. L'enfant dont le nom est Leblanc a 9 ans.

	Lebrun	Legrand	Leblanc	7	9	10
Anne	✓	✗	✗	✗	✗	✓
Bernard	✗			✗		✗
Marie	✗			✗	✗	✗
7	✗					
9	✗					
10	✓	✗	✗			

Solution

Mlle Lebrun (donnée 1.) ne peut pas être Bernard, qui est un nom de garçon, ainsi vous mettez un "X" dans le carré Bernard/Lebrun. La donnée 1. nous dit qu'elle n'est pas Marie non plus, ainsi vous pouvez mettre un "X" dans le carré Marie/Lebrun. Mlle Lebrun est ainsi Anne, la seule possibilité qui reste. Maintenant, vous mettez "✓" dans le dit carré du tableau, avec des "X" correspondant aux autres possibilités de nom de famille d'Anne.

Si Anne Lebrun a 3 ans de plus que Marie (donnée 1.), elle doit avoir 10 ans et Marie 7 ans. Ainsi placez un "✓" dans le carré Anne/10, Lebrun/10 et Marie/7 et des "X"

dans tous les carrés vides de chaque ligne et de chaque colonne contenant ces "✓".

Le tableau révèle maintenant que Bernard a 9 ans, ainsi vous pouvez mettre "✓" dans le carré Bernard/9. La donnée 2. nous dit que Leblanc a 9 ans. C'est donc Bernard. Mettez "✓" dans la case Leblanc/9 et des "X" dans les cases restantes de cette ligne et de cette colonne, puis mettez "✓" dans la case Bernard/Leblanc et des "X" dans toutes les cases restantes de cette ligne et de cette colonne.

	Lebrun	Legrand	Leblanc	7	9	10
Anne	✓	✗	✗	✗	✗	✓
Bernard	✗		✓			✗
Marie	✗			✓	✗	✗
7	✗					
9	✗				✓	
10	✓	✗	✗			

Vous pouvez voir maintenant que les cases vides restantes dans le tableau doivent contenir des "✓" puisque leurs lignes et colonnes contiennent seulement des "X". Elles révèlent ainsi que Legrand est le nom de famille de Marie qui a 7 ans.

En résumé

Marie Legrand, 7 ans.

Bernard Leblanc, 9 ans.

Anne Lebrun, 10 ans.

Vous êtes maintenant prêts à attaquer le problème "*Visitons Paris*".

Amusez-vous bien!

VISITONS PARIS

Cinq couples sont en vacances à Paris. Un jour, ils ont choisi un but de promenade différent, les uns des autres. Avec les informations ci-dessous, pouvez-vous identifier chaque couple et trouver ce qu'ils ont visité ?

Données

1. Les Dupont ont visité un musée.
2. Philippe et sa femme, qui n'est pas Eliane, ont passé leur journée au monument le plus connu de Paris.
3. Le mari de Jacqueline est Jean et le nom de famille de Henri est Dubarry.

4. Mme Durussel aime beaucoup aller sur l'eau, aussi, avec son mari, a-t-elle visité Paris de cette façon.
5. Françoise et Cécile, qui est Mme Dumont, ont toutes deux admiré des peintures.
6. Robert, qui n'est pas le mari de Françoise, n'a pas visité le Louvre et n'est pas allé en bateau-mouche.

	Cécile	Eliane	Françoise	Jacqueline	Lise	Dupont	Durand	Dubarry	Dumont	Durussel	Bateau-mouche	Tour Eiffel	Le Louvre	Notre-Dame	Musée du Jeu de Paume
Albert															
Henri															
Jean															
Philippe															
Robert															
Bateau-mouche															
Tour Eiffel															
Le Louvre															
Notre-Dame															
Musée du Jeu de Paume															
Dupont															
Durand															
Dubarry															
Dumont															
Durussel															

Solutions à la page.....

"Visitons Paris" : Solutions du jeu de la page

Cécile est Mme Dumont (No 5). Elle et Françoise ont visité un musée contenant des peintures (aussi No 5), ainsi Françoise doit être Mme Dupont (No 1). Ces deux familles, entre elles, ont visité le Louvre et le Musée du Jeu de Paume. Les Durussel sont allés en bateau-mouche (No 4). Ainsi, Philippe, qui a visité la Tour Eiffel (No 2) doit être soit Dubarry soit Durand. M. Dubarry est Henri (No 3), ainsi Philippe doit être Durand. Par élimination, ce sont les Dubarry qui ont visité la cathédrale Notre-Dame de Paris. Robert n'a pas visité la Tour Eiffel (No 2) ni Notre-Dame de Paris (que Henri a visitée). Il n'est pas allé en bateau-mouche ou au Louvre (No 6), ainsi il a dû visiter le Musée du Jeu de Paume. Il doit donc être Dupont ou Dumont. Mais sa femme n'est pas Françoise (No 6), ainsi il ne peut pas être Dupont. Il doit être Dumont et sa femme, Cécile. Les Dupont ont dû ainsi visiter le

Louvre. Nous savons déjà que Henri est Dubarry, que Philippe est Durand et que Robert est Dumont, Jean ne peut pas être Dupont, comme il est marié à Jacqueline (No 3) et Mme Dupont est Françoise (ci-dessus). Ainsi Jean doit être Durussel, qui est allé en bateau-mouche. Il en résulte que M. Dupont est Albert et sa femme est Françoise. Jusqu'à maintenant, 3 couples ont été trouvés. Eliane n'est pas la femme de Philippe Durand (No 2), ainsi Lise doit l'être et Eliane doit être Mme Henri Dubarry qui est allée en bateau-mouche.

En résumé

Albert et Françoise Dupont, Le Louvre.
Henri et Eliane Dubarry, Notre-Dame de Paris.
Jean et Jacqueline Durussel, en bateau-mouche.
Philippe et Lise Durand, la Tour Eiffel.
Robert et Cécile Dumont, Le Musée du Jeu de Paume.

La Tatillonne

บทอ่านทางวรรณคดี :

การอ่านและข้อเสนอแนะบางประการ

สุชา ภักษา

1. บทอ่านทางวรรณคดี (*texte littéraire*) คืออะไร

บทอ่านทางวรรณคดี คือ บทอ่านที่คัด หรือตัดตอนมาจากการรวมประเภทต่าง ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น บทละคร บทร้อยกรอง ฯลฯ ผู้เขียน คือ นักเขียน (auteur) ซึ่งได้เขียนขึ้นตามแนวทางของตนที่กำหนดไว้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสื่อสารกับผู้อ่านในระดับที่สูงกว่าบทอ่านธรรมด้า คือ ในระดับของศิลปะ บทอ่านทางวรรณคดีจึงใช้ภาษาที่ซับซ้อนกว่าบทอ่านธรรมด้า มีท่วงทำนองการใช้ภาษาที่เป็นของนักเขียนแต่ละคนโดยเฉพาะ บทอ่านทางวรรณคดีจะมีโครงสร้างของตัวเองโดยเฉพาะ ส่วนประกอบต่าง ๆ จะเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ทำให้เกิดคุณค่าเฉพาะตัวของบทอ่านนั้น ๆ

2. การวิเคราะห์บทอ่านทางวรรณคดี

การวิเคราะห์บทอ่านทางวรรณคดีมีสามวิธีการด้วยกัน แต่ละวิธีการล้วนมีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์รายละเอียด หยิบยกเนื้อหาและโครงสร้างให้เห็นเด่นชัด และตีความจุดมุ่งหมายของบทอ่านนั้น ๆ

2.1 การวิเคราะห์ (*l'analyse*) การวิเคราะห์มีจุดมุ่งที่จะหยิบยกแผลความคิดสำคัญของบทอ่าน พร้อมทั้งชี้ให้เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของแนวคิดเหล่านั้น วิธีการนี้จะกล่าวถึงท่วงทำนองการเขียน ประเภทวรรณกรรม และน้ำเสียงของบทอ่านอย่างสังเขป พร้อมกับชี้ให้เห็นวัตถุประสงค์ของนักเขียน การวิเคราะห์โดยมุ่งที่จะวิจารณ์หรือประเมินคุณค่าของบทอ่าน จัดเป็นวิธีการที่เป็นอัตลักษณ์ (*objectif*)

วิธีการวิเคราะห์บทอ่านดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- หยิบยกแนวคิดหลักของบทอ่าน
- ศึกษาน้ำเสียง หรือท่วงทำนองรวมทั้งหมวดของบทอ่าน
- หยิบยกแนวคิดรอง และชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดรองกับแนวคิดหลัก
- ชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงอย่างเป็นเหตุเป็นผลของบทอ่าน

2.2 การอธิบาย (*l'explication*) เป็นการศึกษาบทอ่านที่ลึกซึ้งกว่าวิเคราะห์ วิธีการประกอบด้วย

- บทนำความ (*introduction*) เป็นการกำหนดบทอ่านให้อยู่ในมุมมองและตั้งแฉล้อมของบทอ่าน อันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์บทอ่านนั้น

— ศึกษาอย่างคร่าว ๆ ถึงน้ำเสียง เนื้อหา และจุดมุ่งหมายของบทอ่าน เช่น ต้องการแสดงภาพบุคคล หรือเป็นการบรรยายภาพเหตุการณ์ เป็นต้น

— ศึกษาขั้นตอนการดำเนินเรื่อง หรือโครงสร้างทั่วไปของบทอ่าน

— ดำเนินการอธิบายบทอ่านอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นไปเรื่อย ๆ จนจบการอธิบายก็คือการหยิบยกรายละเอียดขึ้นมาอธิบายตามจังหวะการดำเนินเรื่อง อธิบายตอนที่ยก อธิบายแนวความคิดและความสัมพันธ์ต่อเนื่องของแนวคิดเหล่านั้น วิจารณ์บทอ่านในแง่มุมที่สัมพันธ์กับบุคคลสมัย ประเท gere วรรณกรรม และจุดมุ่งหมายของบทอ่าน จุดใหญ่ใจความของการอธิบายมิใช่การถอดความ แต่เป็นการอธิบายให้กระจາง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ให้เห็นโครงสร้างและขั้นตอนการดำเนินเรื่อง การอธิบายจึงเป็นทั้งการบรรยายและการตีความบทอ่าน

— ขั้นตอนสุดท้าย คือ การสรุป ซึ่งเป็นการสรุปรวมสิ่งที่ได้เคราะห์ไปแล้วอย่างรวมยอด และประเมินจุดมุ่งหมายและคุณค่าของบทอ่าน การประเมินคุณค่าจะต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย ประเท gere วรรณกรรมของบทอ่าน และสิ่งที่ได้เคราะห์ไปแล้ว

การอธิบายบทอ่านนี้โดยทั่วไปมักกระทำเป็นแบบปากเปล่า เพราะเป็นการอธิบายที่ยืดยาว ละเอียดลออ ซึ่งถ้าเขียนลงแล้ว จะทำให้การเขียนและการอ่านนำไปสู่ความสับสน นักวรรณคดีสมัยใหม่เห็นว่า การอธิบายบทอ่านมิได้เข้าถึงหรือตระหนักในความสำคัญของภาษา และโครงสร้างของภาษา ซึ่งเป็นตัวตนและความหมายอันแท้จริงของบทอ่าน

2.3 การวิจารณ์ (le commentaire) มีสองแบบ คือ การวิจารณ์ตามขั้นตอน (le commentaire suivi) และการวิจารณ์รวม (le commentaire composé)

le commentaire suivi คล้ายคลึงกับการอธิบายแบบที่สอง แต่ใช้กับบทอ่านที่ยาวกว่า จึงไม่เข้าไปในรายละเอียดเท่าแบนบอธิบาย แต่ก็มีจุดมุ่งหมายแบบเดียวกัน คือ เน้นโครงสร้างของบทอ่าน แนวความคิด อธิบายสิ่งที่ยกและไม่ชัดเจน ตลอดจนประเมินค่าของบทอ่านนั้น

le commentaire composé ใช้กับบทอ่านที่สั้นกว่า เป็นการศึกษาบทอ่านอย่างละเอียดลออ ตามหัวข้อใหญ่ ๆ ที่กำหนดไว้ จึงต่างจากการอธิบายซึ่งมุ่งวิเคราะห์โครงสร้างและจังหวะจะโคนของการดำเนินเรื่อง

การวิจารณ์แนวนี้จะเริ่มด้วยการวิเคราะห์ขั้นแรก ซึ่งเป็นการศึกษาและกำหนดว่า บทอ่านนั้น เป็นวรรณกรรมประเภทใด กำหนดน้ำเสียง โครงสร้างรวม จุดมุ่งหมาย และวิธีการซึ่งผู้เขียนใช้เพื่อที่จะนำผู้อ่านไปถึงจุดมุ่งหมายนั้น การวิเคราะห์ในขั้นนี้นับว่าสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ผู้วิเคราะห์ได้กำหนดแผนการวิจารณ์ในอันดับต่อไป ในอันดับต่อไปเป็นการวางแผนวิจารณ์ตามหัวข้อที่วิเคราะห์ไปอย่างคร่าว ๆ ในตอนแรก โดยคำนึงถึงวิถีทางบทอ่านนั้นเป็นวรรณกรรมประเภทใด เพราะวรรณกรรมแต่ละประเภทมีคุณสมบัติไม่เหมือนกัน การวิจารณ์มักเริ่มต้นด้วยการบรรยาย (la description) ต่อด้วยการตีความ (l'interprétation) และการประเมินค่า (l'appréciation) ตามลำดับ

การวิจารณ์ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

– บทนำความ คือ กำหนดลักษณะสำคัญของบทอ่าน และแจ้งแผนการวิจารณ์ที่จะดำเนิน

ต่อไป

– ดำเนินการวิเคราะห์เป็นช่วง ๆ ไปตามลำดับ คือ

ก. ช่วงของการบรรยาย เป็นการกล่าวถึง จังหวะการดำเนินเรื่อง แนวเรื่อง (thème) และแนวความคิดใหญ่ ๆ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดและแนวเรื่องเหล่านั้น

ข. ช่วงของการตีความ เป็นการตีความและค้นหาความหมายของบทอ่าน ในปัจจุบัน มักจะเน้นในแง่ของการใช้ภาษา และโครงสร้างของภาษาตามหลักการของภาษาศาสตร์มาก เป็นแนว การวิเคราะห์ที่เรียกว่า l'analyse structurale

ค. ช่วงของการประเมินค่า เป็นการประเมินว่าบทอ่านนั้นได้บรรลุวิธีการและจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้หรือไม่ ตลอดจนประเมินบทบาท และคุณค่าของบทอ่านนั้น

– บทสรุป

การวิจารณ์แนวโน้มนำเสนอด้วยการเขียนได้ แทนที่การอธิบายซึ่งนิยมเสนอเป็นแบบปากเปล่า ดังกล่าวแล้ว และถือว่าการวิจารณ์นี้ เป็นการวิเคราะห์บทอ่านในแนวอัตถวิสัย เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ แบบที่หนึ่ง

3. ข้อเสนอแนะบางประการ

ในการเรียนการสอนวรรณคดี หรือบทอ่านทางวรรณคดีในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าการสอน วรรณคดีกำลังประสบกับการณ์บางอย่าง ส่วนใหญ่เกิดจากการที่นักศึกษาขาดแรงจูงใจที่จะเรียน วรรณคดี เพราะรู้สึกว่าไม่เข้ากับการสอนปัจจุบัน และไม่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาเกิดความพร้อมที่จะ ทำงานเมื่อจบการศึกษาแล้ว ประกอบกับปัจจุบันการเรียนภาษาของฝรั่งเศสเองก็ปรับตัวใหเข้ากับการสอน ของสังคมปัจจุบันมากขึ้น การเรียนภาษาสมัยก่อนจะเน้นการเรียนภาษาควบคู่ไปกับการเรียนวรรณคดี แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มสนองตอบความต้องการของสังคมมาก เช่น มีการศึกษาภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้าน (le français fonctionnel) ซึ่งอื้อต่อการประกอบอาชีพ และมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่กับรัฐวิชาเหล่านี้ เข้าไว้ในหลักสูตรบ้างแล้วไม่มากก็น้อย ผู้เขียนจึงครอจะแสดงข้อคิดเห็นบางประการ ในด้านการเรียน การสอนบทอ่านทางวรรณคดี ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ายังมีคุณค่าและบทบาทในการเรียนภาษาโดยส่วนรวม

ประการแรก เพื่อที่ผู้เรียนจะได้เห็นความหมาย และคุณค่าของบทอ่านทางวรรณคดี ผู้สอน จะต้องพยายามชี้ให้เห็นว่า บทอ่านทางวรรณคดีมีได้มีความแปลกดialect ต่างจากบทอ่านทั่วไป ในขั้นพื้นฐาน บทอ่านทางวรรณคดีก็ได้ใช้ภาษา ภาษาพจน์ ยุทธวิธีการเสนอเรื่องและดำเนินเรื่องแบบเดียวกับบทอ่าน ทั่วไปไม่มากก็น้อย เพราะบทอ่านทั้งหลายมีจุดมุ่งหมายร่วมกันอยู่ประการหนึ่ง คือ การเสนอเรื่องและ โน้มนำว่าใจผู้อ่านให้เห็น หรือเกิดจินตนาการตามผู้เขียน ส่วนยุทธวิธีและภาษาที่ใช้ยอมแตกต่างกันออกไป ในรายละเอียด บทอ่านทุกบทมีท่วงทำนอง (style) ของตัวเองตามประเภทของบทอ่าน และตามความ สามารถของผู้เขียนแต่ละคน แต่ในขั้นพื้นฐานแล้วยอมไปจากจุดมุ่งหมายเดียวกันดังกล่าวแล้ว บทอ่านทาง วรรณคดีมีจุดมุ่งทางด้านสุนทรียภาพมากกว่าความอื่น ๆ จึงมีการใช้ภาษาที่ลึกซึ้งกว่าและซับซ้อนกว่า

เมื่อการวิจารณ์ปัจจุบันเน้นบทบาทของภาษามาก ดังในวิธีการวิเคราะห์โครงสร้าง (*l'analyse structurale*) ผู้เขียนจึงคิดว่าเราจำเป็นให้ผู้เรียนเห็นว่า บทอ่านทางวรรณคดีก็มีได้แยกจากการใช้ภาษาและความรู้ทางด้านภาษาแม่แต่น้อย นอกจากระหว่างที่ทางด้านเนื้อหาแล้ว ผู้สอนจึงควรเน้นหนักทางด้านวิธีการสอนเรื่องโดยศึกษาผ่านทางโครงสร้างของภาษา เช่น การวางแผนศัพท์ การใช้โครงสร้างบางอย่างซึ่งทำให้เกิดผลทางความรู้สึก การใช้คำ และภาพพจน์ เป็นต้น ซึ่งแท้ที่จริงสิ่งเหล่านี้ก็คือกลไกวิธีการใช้ภาษาเพื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

ประการต่อมา เพื่อให้ผู้เรียนได้ระหนักในบทบาทและกลไกของการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้แย่คิดในการใช้ภาษาเขียนแก่ผู้เรียนเอง ผู้สอนอาจใช้วิธีการบางอย่างเพื่อนำผู้เรียนให้เข้าถึงและเข้าใจด้วยตนเอง Michel Bénamou (ใน *Pour une nouvelle pédagogie du texte littéraire*, Collection "Le français dans le monde", Hachette et Larousse, 1971) ได้กล่าวถึงวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ผู้อ่านรู้สึก (*sentir*) และเข้าถึงบทอ่านด้วยการให้ผู้อ่านเลียนแบบ (*mimer*) บทอ่าน เช่น ผู้สอนจะยกคำบางคำของบทอ่านออกไป และให้ผู้เรียนเติมตามความหมายที่ผู้เรียนเข้าใจ และเห็นว่าเหมาะสม ซึ่งเป็นวิธีการที่เรียกว่า *texte à trous* ด้วยวิธีนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ และตระหนักรู้ถึงความหมายของบทอ่าน กลวิธีการใช้ถ้อยคำ และกระบวนการสร้างสรรค์ของผู้เขียนด้วยตนเอง อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดกราบขวางขึ้นในด้านการใช้ภาษาและการเขียน ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงการเขียนของตนเองในที่สุด

บทอ่านทางวรรณคดีมีคุณค่าและความหมายอันลึกซึ้งมากกว่าจะเป็นเพียงผลงานภาษาที่สมบูรณ์แบบ และผู้เขียนก็ตระหนักดีในข้อเท็จจริงนี้ แต่ผู้เขียนก็หวังว่าการที่จะเน้นลักษณะการใช้ภาษาของบทอ่าน และยุทธวิธีการสื่อสารอันมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของการหนีของบทอ่าน โดยมีจุดประสงค์เพื่อจูงใจและพัฒนาการใช้ภาษาของผู้เรียน คงไม่เป็นการ "กรณ์" ต่อวรรณคดีจนเกินไป

จากการสอนภาษาฝรั่งเศสในชั้น ม.ศ. ปลาย

โดย ทิพยา เหลืองทองคำ^๑
ภาควิชาภาษาต่างประเทศ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งที่มีการเรียนการสอนในประเทศไทยมาช้านานแล้ว คือ ตั้งแต่เราริมมีการติดต่อกันประเทศฝรั่งเศสเป็นครั้งแรกในสมัยสมเด็จพระนราธิราชนมหาราช ถึงแม้ว่าภาษาฝรั่งเศสจะไม่ใช่ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันในสังคมไทยหรือเป็นภาษาราชการเหมือนกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เวียดนาม เขมร กัมพูชา การศึกษาภาษาฝรั่งเศส ก็นับว่าเป็นการศึกษาที่น่าสนใจแข่งขันหนึ่ง นอกจากนี้ประเทศฝรั่งเศสเองก็มีสิ่งต่าง ๆ ที่น่าศึกษาอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านสถาปัตยกรรม การเมือง กวีหมาย ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาฝรั่งเศส จึงน่าจะถือว่าเป็นบันไดขั้นแรกที่จะทำให้เรา ก้าวเข้าไปศึกษาความเป็นไปในสังคมฝรั่งเศส เพื่อนำสิ่งที่ดีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสังคมบ้านเรา หรืออย่างน้อยที่สุดก็เพื่อประดับสติบัญญາ เพื่อประโยชน์และความก้าวหน้าของตนเองได้

การศึกษาภาษาฝรั่งเศสในเมืองไทยได้มี วิวัฒนาการมาโดยตลอด นับตั้งแต่การสอนภาษาฝรั่งเศสในโบสถ์ควบคู่ไปกับการสอนศาสนาเรื่อยมา จนเป็นการสอนภาษาฝรั่งเศสอย่างเดียวในระดับ มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ในที่นี้ผู้เขียนจะขอพูดถึงเฉพาะประสบการณ์และความเคลื่อนไหวของการ

ศึกษาภาษาฝรั่งเศสในระดับมัธยมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับผู้เรียน ผู้สอน และตำราที่ใช้สอนในระยะเวลา 10 ปี ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน

เดิมที่นั้น โรงเรียนมัธยมศึกษา (ม.ศ. 1-5) บางแห่ง โดยเฉพาะโรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม ได้เริ่มเปิดสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเลือกในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 1-3) และเป็นวิชาบังคับเลือกในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 4-5) ของแผนกศิลป์ภาษา แต่เนื่องจากความนิยม และความต้องการของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสมีอยู่กว่าภาษาอังกฤษ จึงทำให้จำนวนผู้เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยลงเป็นลำดับจนในที่สุดดูเหมือนต้องปิดไปโดยปริยาย อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และสายอาชีพยังคงดำเนินต่อไปทั้งในโรงเรียน-ราชภัฏและโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งโรงเรียนบางแห่ง เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนภาษาจีนหรือภาษาเยอร์วันแทนภาษาฝรั่งเศสได้ด้วย

ในกรณีที่โรงเรียนบางแห่งเปิดสอนเฉพาะภาษาฝรั่งเศสในแผนกศิลป์ภาษาอันนั้น นักเรียนจะชอบหรือไม่ชอบก็ต้องเรียน ดังนั้นหากจะแบ่งนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสออกเป็น 2 พากใหญ่ ๆ

ก็คงไม่ผิดนัก คือ พวกรที่เรียนด้วยความสมัครใจ และพวกรที่เรียนด้วยความจำใจ ครูสอนภาษา ฝรั่งเศสหลายคนรวมทั้งผู้เขียนได้เคยถูกถึงเหตุผลของผู้ที่เลือกเรียนทางแผนกนี้ก็ได้รับคำตอบจากนักเรียนบางคนว่า “ไม่รู้จะเลือกเรียนอะไรดี” บ้าง “ไม่ชอบคณิตศาสตร์” บ้าง “ไม่ชอบเกษตรกรรม” บ้าง “ไม่ชอบคหกรรมศิลป์” บ้าง “คุณพ่อคุณแม่ต้องการให้เรียนเพื่อจะส่งไปเรียนต่อเมืองนอก” บ้าง เป็นต้น ประกอบกับเมื่อนำระบบหน่วยกิตมาใช้ในการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ปรากฏว่านักเรียนจะสอบผ่านวิชาภาษาฝรั่งเศสหรือไม่ก็ตาม หากเรียนครบหน่วยกิตตามที่โรงเรียนกำหนดได้ก็ถือว่าจบชั้น ม.ศ. 5 ได้อีกทั้งในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยนั้น บางคณะฯ เปิดโอกาสให้เลือกสอบได้ระหว่างวิชาภาษาฝรั่งเศส กับวิชาคณิตศาสตร์ ก. สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ยังอื้อให้ผู้ที่จำใจเรียนไม่สนใจเรียนยิ่งขึ้นและเริ่มละทิ้งการเรียนภาษาฝรั่งเศสไปในที่สุด ดังนั้นผลการเรียนของนักเรียนเหล่านี้จึงไม่ดีเท่าพวกรที่สนใจเรียนอย่างจริงจัง

ในลักษณะที่ “เรียนแล้วทิ้ง” เช่นนี้ทำให้ผู้สอนหนักใจมาก บางครั้งถึงกับน้อยใจและเสียใจที่เห็นนักเรียนซึ่งเคยเรียนดีในทุกวิชาเมื่อยุ่งชั่น ม.ศ. 4 กลับละทิ้งวิชาภาษาฝรั่งเศสไปเมื่อยุ่งชั่น ม.ศ. 5 หรือบางคนก็ไม่สนใจเท่าที่เคยเป็นมา และบางคนอาจจะเข้าเรียนทุกชั่วโมงโดยปราศจากความกระตือรือร้น เพราะ “ไม่รู้จะเรียนไปทำไม หนูจะไปสอบเข้าวิทยาลัยครูนี่แหละ” บ้างก็ว่า “มหาวิทยาลัยอยู่สูงเกินไปค่ะ” หรือ “อาจารย์เช็คชื่อเดียวหนูไม่ได้สอบปล่ายปี” นักเรียนหลายคนไม่รู้เลยว่าคำตอบเหล่านี้บันทอกันทำลังใจของครูที่เสียสละและทุ่มเทชีวิตใจให้กับการสอนภาษาฝรั่งเศส เพียงเพื่อบากเป็นศิษย์ทุกคนเรียนด้วยความตั้งอกตั้งใจอย่างแท้จริง จริงอยู่ครูควรจะดีใจถ้าศิษย์

สอนเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นและสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ แม้จะไม่ได้ใช้ภาษาฝรั่งเศสเลย แต่มีพิจารณาถึงสัดส่วนของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสกับผู้นำภาษาฝรั่งเศสไปใช้จริงนั้นมีความแตกต่างกันมากແທบจะเปรียบเทียบกันไม่ได้เลย ก็ทำให้ครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศสอดที่จะเสียกำลังใจมิได้

ในปัจจุบันนี้ หลักสูตรภาษาฝรั่งเศสแบ่งเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

1. หลักสูตร 6 ปี เริ่มชั้น ม. 1–ม. 6 เท่าที่ทราบไม่มีผู้เลือกเรียน

2. หลักสูตร 3 ปี ม. 4–ม. 6 โดยเน้นสอนไวยากรณ์ทั่ว ๆ ไป ในชั้น ม. 4–ม. 5 และในชั้น ม. 6 มีวิชาเลือกเพิ่มขึ้น 1

ถ้าพิจารณาหลักสูตรภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบันจะเห็นว่ามีเฉพาะในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น และเปลี่ยนจากเดิมชื่อเคยเรียน 2 ปี (ม.ศ. 4–ม.ศ. 5 มาเป็น 3 ปี (ม. 4–ม. 6) และมีวิชาชีพให้เลือกเรียนเพิ่มขึ้นในชั้น ม. 6 ได้แก่วิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการเดินทาง ที่น่าสังเกตคือ นักเรียนที่จะนำภาษาฝรั่งเศสไปใช้ประโยชน์คือ นักเรียนที่มุ่งจะสอบเข้ามหาวิทยาลัย บางคนสอบเข้าได้แล้วก็อาจเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสต่อไป แต่บางคนก็เลิกเรียนไปเลย ดังนั้นผู้ที่ไม่คิดเรียนต่อในมหาวิทยาลัยก็จะเรียนเพียงแต่สอบผ่าน ซึ่งก็คล้าย ๆ กับนักเรียนที่เรียนในหลักสูตรเก่า แต่อ่าจะต่างกันเล็กน้อยตรงที่ว่า

¹ เอกวิทย์ ณ ฤทธิ, “จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบัน”, ใน จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย, รายงานการสัมมนาเมื่อวันที่ 16–18 พฤษภาคม 2524, กรุงเทพฯ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. (อัดสำเนา), หน้า 35.

ในหลักสูตรใหม่นั้นโรงเรียนปิดโปรแกรมการเรียนให้นักเรียนเลือกมากกว่าสามัญก่อน โอกาสที่จะได้นักเรียนที่เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสด้วยจรัจจริง ๆ จึงมีมากกว่า

จากประสบการณ์ของผู้เขียนเห็นว่าความประทับใจของนักเรียนที่มีต่อครุภาษากลางฝรั่งเศสในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเรียนและการเลือกเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียน ฉะนั้นก่อนที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสหรือไม่นั้น ผู้สอนและครุณรุณนาควรร่วมมือกันซึ่งกันและกันเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนที่จะเลือกเรียน วิธีการเรียน และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนภาษาฝรั่งเศสให้ชัดเจนเพื่อขัดและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในภายหลังว่า “ไม่รู้จะเรียนภาษาฝรั่งเศสไปทำไม”

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสอีกประการหนึ่งก็คือตำราเรียนหนังสือที่กำหนดให้เป็นแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้วัฒนาการเรียนภาษาฝรั่งเศส ตั้งแต่การใช้แบบเรียนแบบเก่าคือ Mauger หรือ Cours de Langue ซึ่งเป็นแบบเรียนที่เน้นหนักทางด้านไวยากรณ์ การอ่าน และการแปล ต่อมาก็มุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ได้เปลี่ยนไป กล่าวคือ มุ่งที่การนำไปใช้ เช่น การติดต่อระหว่างบุคคลกับบุคคล มิใช่บุคคลกับหนังสือเพียงอย่างเดียว ดังนั้นใน พ.ศ. 2515 จึงมีการนำแบบเรียนชุด La France en Direct เข้ามาเผยแพร่ในเมืองไทยเป็นครั้งแรก แบบเรียนชุดนี้ประกอบด้วยหนังสือแบบฝึกหัด (Cahier d'exercices) คู่มือครุ (Livre du professeur) ฟิล์มภาพยนต์ (film fixe) เทปบทเรียน (Bandes Magnétiques) กระดาษผ้าสำลี (Tableau de feutre) และรูปภาพ

(Figurines) ฯลฯ วิธีการสอนแบบใหม่นี้ใช้เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ช่วยมาก และรูปแบบการเรียน การสอนก็ต่างไปจากเดิม เพราะผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้พอดีสมควรและผู้เรียนจะรู้สึกว่าได้เข้าไปใกล้ชิดกับจิตของภาษามากขึ้น เนื้อหาของแบบเรียนก็เป็นเรื่องราวของเด็กวัยรุ่นที่มีอายุใกล้เคียงกับผู้เรียน อย่างไรก็ตาม เนื้อหาบางตอน อาจยากไปบ้างครุส่วนจำเป็นต้องมีความคล่องตัว และมีความสามารถในการใช้ภาษาเป็นอย่างดี จึงจะควบคุมการเรียนการสอนให้สำเร็จลุล่วงสมความมุ่งหมายได้

เนื่องจากแบบเรียนและวิธีการสอนได้เปลี่ยนไปจากเดิม หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จึงได้จัดให้มีการอบรมครุภาษากลางฝรั่งเศสและปรับปรุงการสอน La France en Direct ในระดับมัธยมศึกษา โดยจะทำเป็นโครงการต่อเนื่องก่อนจะทุกปี ส่วนครุที่บรรจุใหม่นั้นก็จะมีการอบรมก่อนเข้าประจำการเพื่อเตรียมให้ครุได้เรียนรู้และฝึกฝนวิธีการสอนให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน โดยมีจุดมุ่งหมายในการสอนร่วมกัน อย่างไรก็ตาม การอบรมทุกครั้งจะไม่ได้ผลโดยถ้าครุผู้เข้ารับการอบรมไม่สามารถลองปฏิบัติจริงในห้องเรียน ปัญหานี้จึงเกิดขึ้นกับครุที่ชอบการสอนแบบสนับสนุน ไม่ต้องเตรียมตัวมากนัก ในการสอนแบบใหม่นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครุต้องมีความพร้อมในด้านเนื้อหาทักษะการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์การสอน เช่น การฉายฟิล์มภาพยนต์ การเปิด-ปิดเทปให้สัมพันธ์ กับภาพ การใช้กระดาษผ้าสำลีกับรูปภาพในการสื่อความหมาย ครุที่มีคุณสมบัติดังกล่าวจะทำให้บทเรียนน่าสนใจ ขณะเดียวกันก็เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนด้วยทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและจะมีผลดีต่อการศึกษาต่อของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้นไป

นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีในระดับมัธยมศึกษาจะไม่มีปัญหามากนักต่อการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นการเรียนต่อด้วยวิธีการสอนแบบใด ดังนั้นสิงสำคัญในการเรียน การสอนภาษาฝรั่งเศสในระดับชั้นมัธยมศึกษา ก็คือ การปลูกฝังความรู้และทักษะขั้นพื้นฐานที่ถูกต้อง และแม่นยำ กล่าวคือ ผู้เรียนมีความตั้งใจและมี

แรงจูงใจที่ดี ผู้สอนมีความรู้และวิธีการสอนดี แบบเรียนดีมีเนื้อหาทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน หากตัวการทั้งสามนี้สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและผสมกลมกลืนกันเป็นอย่างดีเมื่อใด การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสย่อมประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ทุกฝ่ายมุ่งหวังไว้แน่นอน

บรรณานุกรม

1. * ครุภाचาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย, สมาคม จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย รายงานการสัมมนา เมื่อวันที่ 16–18 พฤษภาคม 2524. กรุงเทพฯ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. (อัดสำเนา)
2. * ผู้ดำเนินการวิจัย Project REFF, คณะ-

รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทย ในด้านสังคม และวัฒนธรรม ปี 2522. มบ.ท., ม.ป.ป.

3. * MILLE, Daniel. “La France En Direct-Méthode Adaptée” Stage de Méthodologie “Analyse Critique de Méthodes”, Bangkok, 19 – 23 avril 1982. (Mimeographed)

ລະຄວ

ໂຄກນາງກរຮມ

ຝຣັ່ງເຄສ

ສມ້ຍຄລາສສີຄ

ຜູ້ຂ່າຍຄາສຕາຈາກຮຽດ.ເຕມີ່ ກົດມີ່ສົວສັດ

ບທຄັດຢ່ອ

ລະຄຣໂຄກນາງກຮມຝຣັ່ງເຄສໄດ້ເຂົ້າສູ່
ຢຸດທອງໃນສມ້ຍຄຕວຣຍທີ 17 ດ້ວຍພລງານ
ດີເດັ່ນຂອງນັກແຕ່ງບທລະຄຣທີ່ມີຂໍ້ເສີຍເພີຍ
2 ຄນ ຄື່ອ ກອຣ່ແນຍ ແລະ ຮາຊື່ນ ເຫັນເຮືອງ
ເລອຊີ່ ໂອຮາສ ທິນາ ແລະ ໂປລີເພີກ ຂອງ
ກອຣ່ແນຍ ແລະ ອອງໂຄຣມາກ ແພຣິດ ຂອງ
ຮາຊື່ນ ເປັນດັນ

ຖຶນແມ່ວ່ານັກແຕ່ງບທລະຄຣທັງສອງນີ້ຈະຮ່ວມສມ້ຍ
ແລະ ຮ່ວມທຸກໆຢືນທີ່ເລີຍແບບວຽກການກົກລົງແລະ ໂຮມ້ນ
ໜີ້ນັກເຂົ້າສູ່ຢຸດທີ່ມີຂໍ້ເສີຍເພີຍ
ຂອງພລງານທີ່ສມ້ມູຣົນ ແຕ່ພລງານຂອງເຂົ້າສູ່ອຳນວຍ
ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຍ່າງມາກທັງໃນດ້ານປັບປຸງ ອຸດມຄຕີ
ແນວທາງ ຮູບແບບຂອງບທລະຄຣ ຕລອດຈານທ່ວງທ່ານອງ
ຂອງຄຳປະເພັນຮ້ ຄວາມແຕກຕ່າງເຫັນນີ້ເປັນພລມາຈາກ
ປະສົບກາຮັນໃນເຊີວິດແລະ ກາຮັກສິກົາໃນເຍົວວັນ
ຕລອດຈານອີທີ່ພລກາງຄວາມຄິດຂອງຄຣິສຕໍ່ຄາສນາໃນ
ນິກາຍທີ່ຕ່າງກັນ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຍັງພລໃຫ້ບທລະຄຣຂອງ
ກອຣ່ແນຍ ແລະ ຮາຊື່ນ ມີຄວາມແຕກຕ່າງແລະ ຂັດແຍ້ງກັນ
ອ່າງໜັດເຈນ ແຕ່ກີ່ມີຄວາມດົງດາກກາງກາໝາແລະ ກາ
ຄາຮັນນີ້ໄມ້ຍິ່ງຫຍ່ອນກວ່າກັນ

ລະຄຣຝຣັ່ງເຄສທີ່ມີວິວັນນາກາຮັນມາຈາກພີ້ຂໍ້ກົມ
ທາງຄາສນາໃນຢຸດກາລາງ ໄດ້ເຂົ້າສູ່ຢຸດທອງໃນຕວຣຍ
ທີ 17 ພຣີໃນສມ້ຍຄລາສສີຄ ດ້ວຍພລງານທີ່ຍົດເຍື່ອນ
ຂອງນັກແຕ່ງບທລະຄຣທີ່ມີຂໍ້ເສີຍທີ່ສຸດເພີຍ 3 ຄນ
ຄື່ອ ກອຣ່ແນຍ (CORNEILLE) ຮາຊື່ນ (RACINE)
ແລະ ໂມລີເພີກ (MOLIERE) ແມ່ວ່າໃນສມ້ຍນີ້ຈະມີ
ນັກປະເພັນຮ້ ຝຣັ່ງເຄສອົກລາຍຄນ໌ສັນໃຈສິກົາພລງານ
ຂອງກົກລົງແລະ ໂຮມ້ນ ແລະ ຕ່າງກີ່ພຍາຍາມສ້າງສຣັກ
ພລງານເລີຍແບບວຽກກາຮັນກົກລົງແລະ ໂຮມ້ນ ຜູ້
ນັກເຂົ້າສູ່ຢຸດທີ່ມີຂໍ້ເສີຍເພີຍ ເປັນແບບລັບຂອງພລງານທີ່ສມ້ມູຣົນ

แบบ แต่ในขณะที่โมลีย์เป็นนักแต่งบทละครตอก หรือละครสุขนาฏกรรมที่มีชื่อเสียงที่สุดแต่เพียง ผู้เดียวของศตวรรษที่ 17 นี้ กอร์แนยและราเช่น ก็แข่งขันกันในด้านโศกนาฏกรรมหรือละครเรوارา

เมื่อกล่าวถึงโศกนาฏกรรมฝรั่งเศสมัยคลาสสิก ก็ต้องกล่าวถึงทั้งกอร์แนย และราเช่น เนื่องจากเข้าทั้งสองเป็นนักแต่งบทละครโศกนาฏกรรมที่เด่นดังและอยู่ในศตวรรษเดียวกัน ผลงานของเข้าทั้งสองก็ถูกจำกัดเสรีภาพด้วยข้อกำหนด หรือทฤษฎีการละครสมัยคลาสสิก จากอิทธิพล ของวรรณกรรมกรีกและโรมันที่รุ่งเรืองขึ้นในยุค พื้นพุศลปวิทยา⁽¹⁾ หรือในศตวรรษก่อน ข้อกำหนดนี้รู้จักกันแพร่หลายในชื่อของทฤษฎีไตรเอกภาพ (Règles des Trois Unités) ของอาวิสโตเติล ทฤษฎีไตรเอกภาพนี้คือข้อกำหนด 3 ประการ สำหรับ บทละครคลาสสิก ได้แก่ ข้อกำหนดของเนื้อเรื่อง (action) เวลา (temps) และสถานที่ (lieu) กล่าว คือละครแต่ละเรื่องจะต้องมีเนื้อเรื่องเป็นเอกภาพ คือมีปมเรื่องปมเดียวไม่สลับซับซ้อน เหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นจะต้องดำเนินต่อ กันภายในระยะเวลาไม่ เกิน 24 ชั่วโมง ตามข้อกำหนดของเวลา และเพื่อ ให้สมจริงกับจากของโรงละคร เหตุการณ์เหล่านี้ จะต้องเกิดขึ้น ณ สถานที่แห่งเดียวเท่านั้น

แม้ว่า กอร์แนย และ ราเช่น จะร่วมสมัยกัน และร่วมทฤษฎีเดียวกัน แต่ผลงานของนักเขียนทั้ง ส่องนี้มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในด้าน อุดมคติ แนวทาง และรูปแบบของการแต่งบทละคร ความแตกต่างเหล่านี้มีสาเหตุเนื่องมาจากอิทธิพล ของการศึกษาในเยาว์วัย และอิทธิพลทางความคิด

(1) ยุคพื้นพุศลปวิทยา (La Renaissance) หมายถึงสมัยของวรรณคดีฝรั่งเศส ระหว่าง ค.ศ. 1515–1610 ในสมัยนี้ได้มีการพัฒนาพุศลปวิทยาของกรีกและโรมัน เป็นการปฏิวัติทางด้านบัญญาก และในสมัยนี้เองที่ละคร โศกนาฏกรรมฝรั่งเศสได้เกิดขึ้น

ของคริสต์ศาสนานินภัยที่แตกต่างกัน จึงเป็นผล ให้ผลงานของเข้าทั้งสองมีความแตกต่าง และขัดแย้ง กันอย่างเห็นได้ชัดเจน

ข้อเขียนนี้จึงมีจุดประสงค์เพื่อแนะนำ ให้รู้จัก กอร์แนย และ ราเช่น ในฐานะนักแต่งบท ละครโศกนาฏกรรมที่มีชื่อเสียงของบุคคลที่การละคร ฝรั่งเศสรุ่งเรืองที่สุด เพื่อผู้ที่สนใจในการละคร ฝรั่งเศสได้มองเห็นภาพรวมของผลงานของนักเขียน ทั้งสองนี้อย่างกว้าง ๆ และเข้าใจอุดมคติ ปรัชญา ตลอดจนรูปแบบของทฤษฎีในผลงานของเข้าทั้งสอง ในลักษณะที่เปรียบเทียบกัน เพื่อเป็นแนวทางใน การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจารณ์ผลงานของนักแต่งบทละครทั้งสอง นี้ต่อไป

ในระหว่าง กอร์แนย และ ราเช่น ผู้ที่ ได้รับความสำเร็จก่อนคือ กอร์แนย เพราะกอร์แนย เข้ามาสู่วงวรรณกรรมก่อนราเช่น และมีอายุมากกว่า ราเช่น ปีแอร์ กอร์แนย (Pierre Corneille) มาจาก ครอบครัวชั้นกลางของเมืองรูออง (Rouen) เดิมมี อาชีพพนักงาน แต่กลับมาสนใจการละคร ชัยชนะ ครั้งแรกของกอร์แนยเริ่มขึ้นเมื่อละครกิงโคสต์⁽¹⁾ (tragi-comédie) เรื่อง เลอ ซิด (Le Cid) เปิดการ แสดงขึ้นใน ค.ศ. 1636 ละครเรื่องนี้มีต้นกำเนิด มาจากละครสเปนของ กิโยม เดอ กัสโตร (Guillaume de Castro) เป็นเรื่องของนกรบผู้ กล้าหาญ ชื่อ โรดริก (Rodrigue) หรือที่ชาวอาหรับ เกรงกลัวจนนานนามว่า เลอ ซิด (Le Cid) ซึ่ง แปลว่า เจ้าหนือหัว เมื่อ เลอ ซิด กำลังแสดงอยู่หน้า ท้าทั้งกรุงปารีสพากันหลงให้ตัวละครเอกที่เป็น

(1) ละครกิงโคสต์ หรือ tragi-comédie เป็นละครที่ ได้รับอิทธิพลมาจากละครสเปน เป็นละครที่ตีนเดิน มี เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่คาดคัน และเกี่ยวกับความรักเป็น ส่วนใหญ่ แต่จะจบลงด้วยความสุขเสมอ

พระเอกและนางเอกของเรื่อง คือ โอดริก และชีเมน (Chimène) ผู้ซึ่งยอมเสียสละความรักเพื่อหน้าที่และเกียรติยศของวงศ์ตระกูล โอดริกต้องฝ่าบิดาของชีเมนเพื่อป้องกันภัยรดิษของบิดาของตน และชีเมนเองก็ต้องเรียกร้องชีวิตของโอดริกทดแทนชีวิตของบิดาของเธอ ทั้ง ๆ ที่เธอเองก็ยังรักโอดริกอยู่ โศกนาฏกรรมเรื่องนี้ของกอร์แนมีผู้กล่าวว่าขุนกัน มากมาย โดยเฉพาะคู่แข่งที่เป็นศัตรูของกอร์แนม ได้กล่าวไว้ว่า “ความไม่สมจริงของเหตุการณ์ต่าง ๆ และของตัวละคร ตลอดจนรูปแบบของบทละคร ที่มิได้เป็นไปตามข้อกำหนดของทฤษฎี” ต่อเอกสาร “ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันมากมายจนกลายเป็น La Querelle du Cid หรือ “การโต้แย้งเกี่ยวกับ เลอ ซิด” และในที่สุดราชบัลลฑิตยสภา หรือ L'Académie française⁽²⁾ ก็ตัดสินออกมาว่า แม้ว่า เลือ ซิด จะละเอียดทฤษฎีของละครคลาสสิคจริง แต่ก็ไม่อาจปฏิเสธความมีเสน่ห์ที่เหลือคำพรรณนา อันเนื่องมาจากการบันทึกทางภาษา และความงาม ของอารมณ์ที่ปรากฏอยู่ในบทละครเรื่องนี้

จากความสำเร็จของ เลอ ซิด นี้เองที่ทำให้ กอร์แนม ผลิตผลงานเด่น ๆ ทางโศกนาฏกรรม ออกรมาอีกหลายเรื่อง เช่น โอราส (Horace) ซินนา (Cinna) และ โพลิเยท (Polyeucte) เป็นต้น

ชีวิตของ กอร์แนม ก็หนีกฎของธรรมชาติ ไม่พ้น เมื่อรุ่งโจนถึงขีดสุดก็ยอมจะต้องเสื่อมลง ในบันปลายของชีวิต เมื่อคนฝรั่งเศสเริ่มชนะและเบื่อบุคลากรของกอร์แนม ซึ่งมีลักษณะและอุดมคติ คล้ายคลึงกันในแทนทุกเรื่อง ผลงานของเขาก็ได้รับ

(2) L'Académie française ตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1635 โดย Cardinal de Richelieu ซึ่งต้องการให้บรรดานักประชัญ ราชกิจทั้งหลายได้รวมตัวกันอย่างภายใต้อำนาจของราชสำนัก ฝรั่งเศสของกษัตริย์ Louis XIII

การต้อนรับน้อยลง และชีวิตของกอร์แนมก็ค่อย ๆ จบด้วยความอับเชา ในขณะเดียวกันนี้เอง นักเขียน บทละครหนุ่มอีกหนึ่งก็เริ่มมีชื่อเสียงขึ้น เขาชื่อ ราเชิน ลูกกำพร้าที่ได้รับการเลี้ยงดูและเติบโตที่ ปอร์ รัมยัล (Port-Royal) กับพระคริสต์ศาสนานิกาย ของเซนิสม์ (Jansenisme) ราเชินประสบความสำเร็จอันยิ่งใหญ่เป็นครั้งแรกด้วยเรื่อง อง多รามาก (Andromaque) ซึ่งออกแสดงใน ค.ศ. 1667 โดยดัดแปลงมาจากโศกนาฏกรรมกรีก ต่อจากนั้น บทละครทุกเรื่องของ ราเชิน ก็ได้รับการต้อนรับจากคนฝรั่งเศสอย่างอุ่น โดยเฉพาะจากคนหนุ่มสาวในยุคหนึ่ง ซึ่งชื่นชมในบทละครที่สมบูรณ์ แบบของราเชิน ที่สร้างความสะเทือนอารมณ์ให้แก่ผู้ชมละครของเข้าได้อย่างหนำใจ

จริงอยู่ผลงานของ ราเชิน ดูสมบูรณ์แบบ กว่าของกอร์แนม เพราะในขณะที่กอร์แนมประสบความยากลำบากอย่างยิ่งที่จะให้บทละครของเข้า เป็นไปตามข้อกำหนดของบทละครคลาสสิค อันเป็นสาเหตุแห่งความไม่สมจริงของสถานการณ์ต่าง ๆ ในบทละครของเข้า ราเชินกลับมีความรู้สึกว่าข้อกำหนดเหล่านี้ได้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเขาโดยแท้ บทละครของราเชินมีชีวิตชีวา และดูสมจริงได้ด้วยกฎเกณฑ์เหล่านี้เอง ทั้งนี้ เนื่องจากราเชินมักจะนำต่อหน้าของเรื่องมาเป็นปมเรื่องในบทละครของเข้า โดยรวมรวมเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้ามาสู่วิกฤตการทางอารมณ์ ราเชินจึงสามารถทำให้บทละครของเข้าอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของเนื้อเรื่อง เวลา และสถานที่ได้โดยง่ายดาย อย่างเช่น ผลงานยอดเยี่ยมชิ้นแรก ของราเชินเรื่อง อง多รามาก (Andromaque) บทละครเรื่องนี้เริ่มต้นขึ้นที่ปมเรื่องปมเดียวคือ การตัดสินใจของกษัตริย์กรีก พีรุส (Phryrus) ว่าพระองค์จะแต่งงานกับคริโรมีที่สุด ระหว่างอง多รามาก เชลยหมายชาวกรีก และแอร์มิยอน (Hermione) คู่หมั้นสาวชาวกรีกของพระองค์เอง

บทละครของราชีนແບທຸກເຮືອງເປັນบทละครເຊິ່ງຈົດວິທາຍາທີ່ວິເຄຣະທີ່ຈາກລຶກເຂົ້າໄປໃນຈົດໃຈແລະໄດ້ສຳນັກຂອງມຸນຸຫຍໍ່ ໂດຍແພາສຕຣີເພີຕ ໃນຂະແໜທີ່ກອ່ຽນແນຍມຸງເນັ້ນຄຶງໜ້າທີ່ ເກີຍຕິຍົກ ຮາຊື່ນທັນນາມາເນັ້ນຄວາມຮັກ ຕັ້ງລະຄຣຂອງກອ່ຽນແນຍຍອມສູງສູງເສີຍຄວາມຮັກເພື່ອໜ້າທີ່ແລະເກີຍຕິຍົກ ແຕ່ອອງໂດຣມາກແລະແອຣມີຍອນຂອງຮາຊື່ນ ແລະນາງເອກໃນເຮືອງອື່ນ ຈຶ່ງເປັນສາເຫຼຸດໃຫ້ເຮືອເຫັນນັ້ນຕົກເປັນທາສຂອງອໍານາຈອາຮມັນຮັກ ແລະອາຮມັນຕ່າງ ຈຶ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍຄວາມຮັກເປັນຕົ້ນເຫຼຸດເຫັນ ຄວາມຮັບຢາ ຄວາມເຄີຍດແຕ່ນແລະຫີ່ງຮັງ ທີ່ຈົງກ່ອໄຫ້ເກີດໂສກນາງກຣມໃນຕອນຈນ ແມ່ວ່າຕັ້ງລະຄຣຂອງຮາຊື່ນຈະຮູ້ຜິດຂອບຂ້າວີ່ແລະມີເຫຼຸດຜຸລ ແຕ່ໃນທີ່ສຸດຖຸກຍ່າງກີ່ພ່າຍແພັກໆອໍານາຈຂອງອາຮມັນ ເຫັນແອຣ-ມີຍອນໃນເຮືອງອອງໂດຣມາກ ແລະແພົຣດ (Phèdre) ໃນເຮືອງແພົຣດ (Phèdre)

ຮາຊື່ນເອັນກູ້ກຸກຕໍ່າຫີນຈາກຄັດຮູ້ແລະເພື່ອນຸ່ງຂອງກອ່ຽນແນຍໃນເຮືອງທີ່ເກີຍກັບຕັ້ງລະຄຣ ປັບປຸງຢາທີ່ເກີຍກັບມຸນຸຫຍໍ່ຂອງເຂົາເປັນປັບປຸງຢາທີ່ມອງໂລກໃນແໜ່ງຮ້າຍ ມອງແຕ່ຈຸດອ່ອນຂອງມຸນຸຫຍໍ່ໃນຮານໜຸ້ອ່ອນແອທີ່ຕ້ອງພ່າຍແພັກໆອາຮມັນຂອງຕອນເອງ ມຸນຸຫຍໍ່ຈຶ່ງຕົກເປັນເຫັນຂອງຈະຕາກຣມແລະທາສທາງອາຮມັນ ສ່ວນກອ່ຽນແນຍນັ້ນກັບມອງຕຽບກັນຂ້າມ ປັບປຸງຢາຂອງເຂົາເປັນປັບປຸງຢາທີ່ພອງໂລກໃນແໜ່ງ ມອງແຕ່ຄວາມຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງມຸນຸຫຍໍ່ ຕັ້ງລະຄຣຂອງກອ່ຽນແນຍຈຶ່ງເປັນຍຸ້ງທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ເຂັ້ມແຂງ ເປັນນາຍຂອງຕອນເອງ ເພຣະເປັນຜູ້ທີ່ມີຈົດໃຈສູງສ່ວງ ມີເຫຼຸດຜຸລ ແລະມີຄວາມຄົດທີ່ເປັນອີສະຣະ ສາເຫຼຸດທີ່ກໍທຳໃຫ້ປັບປຸງຢາທີ່ເກີຍກັບມຸນຸຫຍໍ່ຂອງກອ່ຽນແນຍແລະຮາຊື່ນແຕກຕ່າງກັນເຫັນນີ້ ກີ່ນີ້ອ່ານາຈກກາຮັກສຶກຫຼາກໃນເຍົວວັນຂອງເຂົາທັງສອງແລະອິທີພລທາງຄວາມຄົດຈາກຄຣິສຕໍ່ສຄານານິກາຍຕ່າງກັນ ກອ່ຽນແນຍນີ້ໄດ້ຮັບກາຮັກສຶກຫຼາກຈາກພຣະເຈຸ້ອີກສ (Jesuites) ທີ່ມີຄວາມເຮືອໃນສະບັບກາພທີ່ພຣະເຈົ້າປະການໃຫ້ແກ່ມຸນຸຫຍໍ່ ກອ່ຽນແນຍຈຶ່ງເຊື່ອວ່າມຸນຸຫຍໍ່ເປັນອີສະຣະແລະຈະຮອດພັນໄດ້

ຈາກເຄຣະທີ່ກຣມດ້ວຍຄວາມດີແລະເຫຼຸດຜຸລຂອງຕານເອງແຕ່ສ່ວນຮາຊື່ນເຂົ້າໄດ້ເຕີບໂຄມາກັບພຣະໃນນິກາຍຂອງເຊີນສົມທີ່ປ່ອງ ລວມຍາ ທີ່ຈົງເຊື່ອວ່າພຣະເຈົ້າແຕ່ພຣະອົງຄໍ ເຊີຍເຫັນນີ້ທີ່ສາມາດປະກາດຕາມເມຕຕາ (la grace) ໃຫ້ແກ່ມຸນຸຫຍໍ່ ມຸນຸຫຍໍ່ໄມ້ອາຈະຮອດພັນຈາກເຄຣະທີ່ກຣມໄດ້ດ້ວຍຕານເອງໂດຍປຣາຈາກພຣະເຈົ້າທາງຮອດທາງເຊີຍວິກີການສາດມນີ້ອ້ອນວອນ ຂອພຣະມີຕາຈາກພຣະອົງຄໍ ດ້ວຍເຫຼຸດນີ້ນັບກາທຂອງຕັ້ງລະຄຣໃນລະຄຣຂອງກອ່ຽນແນຍແລະຮາຊື່ນຈຶ່ງແຕກຕ່າງກັນທາກພິຈາລະນາຕັ້ງລະຄຣຂອງກອ່ຽນແນຍແລະຮາຊື່ນອີ່ງເປົ້າມີວິເນີນກີ່ຈາຈະສຽນປີໄດ້ວ່າ ຕັ້ງລະຄຣຂອງກອ່ຽນແນຍນີ້ເປັນຍຸ້ງທີ່ໂສກດີ ໃນຂະແໜທີ່ຕັ້ງລະຄຣຂອງຮາຊື່ນໂສກຮ້າຍອຸ່່ສົມອ ແຕ່ທີ່ຈົງແລ້ວຕັ້ງລະຄຣຂອງນັກເຂົ້າທັງສອງນີ້ຕ້ອງປະສົບະຕາກຣມແລະມີຄວາມຖຸກໝໍ່ກຣມານໃຈໄມ້ຍິ່ງຫຍ່ອນກວ່າກັນ ເຫັນ ໃນກຣັບໃອງໂຣດຣິກໃນເລອ ອີດ ຈັກພຣະດີອອກຸສ (Auguste) ໃນຫີນນາ (Cinna) ກ່ອນທີ່ເຂົ້າຈະຕັດສິນໄຈເລືອກເກີຍຕິຍົກແລະຫັນທີ່ນີ້ເຂົ້າທັງສອງຜ່ານວິກີກຸດກາລທາງຈົດໃຈມາຍ່າງສາຫັກສ໌ເໜີມອັນກັນ ດັ່ງເຫັນໃນບໍລິຫານຮໍາພັນ (Monologue) ຂອງໂຣດຣິກແລະອອກຸສ ທີ່ຈົງຈັດເປັນບໍລິຫານຮໍາພັນທີ່ມີເຊື່ອເສີຍງານຂອງກອ່ຽນແນຍ ແຕ່ເນື່ອເຂົ້າຕັດສິນໄຈໄດ້ດ້ວຍເຫຼຸດຜຸລຕ່າງ ຈຶ່ງເຂົ້າທັງສອງກີ່ຈະສັບຍາໃຈແລະມີຈົດໃຈສົງບັນຊື້ ເຂົາກັບລັບຮູ້ສຶກພອໃຈທີ່ສາມາດເອົາຫນະໃຈຕານເອງໄດ້ໃນທີ່ສຸດ ແລະສື່ງນີ້ເອງທີ່ເປັນເຄື່ອງປິດປອບໃຈໃຫ້ເຂົາຄລາຍຖຸກໝໍ່ໂສກທີ່ຕ້ອງສູ່ລືບຄວາມຮັກ ເມື່ອເປັນເຫັນນີ້ ຕັ້ງລະຄຣຂອງກອ່ຽນແນຍກີ່ມີໄດ້ໂສກດີມານາຍ ພຣີມີຄວາມເຫັນມີອຸນຸຫຍໍ່ມາກໄປກວ່າຕັ້ງລະຄຣຂອງຮາຊື່ນ ທາກແຕ່ເປັນຜູ້ທີ່ສາມາດເອົາຫນະໃຈຕານເອງ ແລະໄມ່ຍ່ອມຕາເປັນທາສແທ່ງອໍານາຈອາຮມັນ ແຕ່ໃນຂະແໜເຊີຍເຫັນຕັ້ງລະຄຣຂອງຮາຊື່ນທີ່ເນື່ອເກີດຄວາມຖຸກໝໍ່ກຣມານທາງໃຈ ກລັບຈົມດິ່ງລົງສູ່ຄວາມຫາຍນະ ດ້ວຍນັ້ນຕາທີ່ບໍດຸດສົນທິ ດ້ວຍອານຸກາພແທ່ງອາຮມັນຕ່າງ ຄວາມຖຸກໝໍ່ກຣມານໃຈຂອງຕັ້ງລະຄຣຂອງນັກເຂົ້າທັງສອງກີ່ມີໄດ້ຍິ່ງຫຍ່ອນກວ່າກັນ ເພີ່ງແຕ່

แอร์มิยอนและอโเรส (Oreste) ในองโกรมาก และแพร์ดของราชีน ต้องจบชีวิตลงเพื่อเป็นการไถ่บาปของตน ในขณะที่โอดิริกและซีแมนได้รับความสุขเป็นรางวัลแห่งความดี

อย่างไรก็ตาม บทละครของกอร์แนยและราชีน ซึ่งมีอุดมคติและรูปแบบแตกต่างกัน เช่นนี้ ก็ยังมีส่วนที่คล้ายคลึงกันในด้านการวิเคราะห์จิตใจของมนุษย์ ผลงานของเขายังสองมีความคงดงดิบ ทั้งภาษาและทางอารมณ์ กอร์แนยซึ่งเคยเป็นหนาวยความ ได้ทำให้บทสนทนาได้ตอบในบทละครของเขานี้เป็นไปอย่างเฉียบแหลมและฉบับไว้ ด้วยไหวพริบ ราย ๆ รูปแบบด้วยบทร้อยกรองที่ไฟเราะ ส่วนราชีนนั้น นอกเหนือไปจากความสมบูรณ์แบบของบทละครคลาสสิกแล้ว บทร้อยกรองที่ไฟเราะลีกซึ้ง และเสียดสี ทำให้ตัวละครของเขามีชีวิตจิตใจเช่นมนุษย์จริง ๆ เป็นมนุษย์ที่น่าสงสารและน่าเห็นใจ บทสนทนาของตัวละครของราชีนเป็นเสน่ห์นบทสนทนาของคนทุหุนวก แต่ละคู่สนทนาแทบจะไม่ได้พังคู่สนทนาของตนพูดเลย ต่างฝ่ายต่างถือโอกาส ระบายอารมณ์ต่าง ๆ ออกมานอกตัว แต่ด้วยภาษาที่ ราบรื่นตรงไปตรงมา ไฟเราะ และสละสลวย ทำให้ผู้ที่ติดตามละครของเขาก็ได้อารมณ์ร่วมไปด้วย กับตัวละคร น่องกระมังที่นำความสำเร็จมาสู่ราชีน เป็นผลให้เขารุ่งเรืองขึ้นมาบดบังอัจฉริยะของกอร์แนยในสมัยต่อมา

อย่างไรก็ตาม ไม่อาจกล่าวได้ว่าในระหว่าง กอร์แนยและราชีนนั้น ผู้ใดจะมีอัจฉริยะสูงส่งกว่า ใครในการแต่งบทละครโศกนาฏกรรม ทั้งนี้ เนื่องจากผลงานของแต่ละคนก็มีลักษณะเฉพาะที่เป็นของตนเอง มีความเป็นเลิศทางกิจ มีปรัชญา และอุดมคติ และที่แน่นอนที่สุด ผลงานของเขายังสองก็เป็นอมตะคู่กันมาจนทุกวันนี้.

บรรณานุกรม :

- Adam, Antoine. *Littérature française. L'Age classique.* Paris: Arthaud, 1968.
- Benac, Henri. *Le Classicisme.* Paris: Hachette, 1974.
- Castex, P; Surer, P. *Manuel des études littéraires françaises, XVIIème siècle.* Paris: Hachette, 1947.
- Clarac, Pierre. *Littérature française. L'Age Classique.* Tome II. Paris: Arthaud, 1969.
- Ginestier, P. *Valeurs actuelles du théâtre classique.* Paris: Bordas, 1975.
- Morel, Jacques. *La Tragédie.* Paris: Armand Colin, 1970.
- Scherer, Jacques. *La Dramaturgie Classique en France.* Paris: Nizet, 1970.

ความรัก ของแม่

ผู้ที่ชอบอ่านนวนิยายมักจะมีความรู้สึกช้าบซึ้งใจและมีอารมณ์หวั่นไหวสะเทือนใจในเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไปด้วย ฉะนั้น เพื่อเสนอความบันเทิงใจแก่เพื่อนผู้นิยมอ่านวรรณกรรม โดยเฉพาะวรรณกรรมฝรั่งเศส จึงขอคัดเรื่องราวตอนหนึ่งจาก Le Père Goriot ในชื่อภาษาไทยว่า “พ่อกริโอล์” ของ Honoré de Balzac นักเขียนผู้ยิ่งใหญ่ท่านหนึ่งของวรรณคดีฝรั่งเศสในคริสต์ศตวรรษที่สิบก้า ซึ่งเป็นที่รู้จักดีในวรรณนักอ่านทั่วโลก

บทคัดตอนนี้มีได้กล่าวถึงพ่อกริโอล์ซึ่งเป็นตัวละครเอกของเรื่อง แต่เป็นจดหมายระหว่างแม่และลูกซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรักและความเสียสละของแม่ที่มีต่อลูก และความทะเยอทะยานของชายหนุ่มที่มุ่งหวังสร้างตนเอง โดยเรียกร้องความช่วยเหลือจากพ่อแม่ ทั้งนี้มีได้คำนึงถึงความเดือดร้อนและความสะเทือนใจของครอบครัวยังเกิดจากความเสียสละที่ให้แก่บุตรหลาน

เออยืน เดอ รัสดิယัค ผู้มีบทบาทสำคัญในชีวิตของพ่อกริโอล์ ได้เข้ามาศึกษาวิชาภาษาไทยในนครปารีส ได้มีโอกาสเข้าสังคมชั้นสูงโดยการ

แนะนำของวิคตอร์โซล์เป็นญาติ แต่การเข้าสังคมชั้นสูงเช่นนั้นจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายสูง เออยืนจึงเขียนจดหมายถึงแม่เพื่อขอปัจจัยที่จะช่วยให้เข้าสังคมได้สมหวัง ซึ่งหมายความว่าทำให้เขามีโอกาสพบปะคนชั้นสูงและอาจจะมีโชคเมื่อการดังนี้ไปอีก

เพื่อให้ผู้อ่านได้เพลิดเพลินทางจิตใจและทางอารมณ์ และในขณะเดียวกันก็ได้รับสอนภาษาฝรั่งเศสและวิธีการเขียนของ Balzac จึงขอเสนอเนื้อเรื่องเป็นสองภาษา คือจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส และภาคภาษาไทย

ขอให้สังเกตว่า การแปล มีได้แปลตรงตัวเสมอไป ข้อความหรือสำนวนบางตอนอาจแปลกไปจากภาษาฝรั่งเศสโดยสิ้นเชิง มิฉะนั้นอาจได้ภาคภาษาไทยที่มีกลิ่น栴เนย เป็นที่ชัดๆ ขัดความรู้สึกของคนไทย อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกในกลิ่น栴เนยก็ยังคงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงมิได้ โดยเฉพาะชื่อของตัวละคร ซึ่งไม่อาจถ่ายทอดออกมากให้ถูกต้องตามสำเนียงภาษาฝรั่งเศส

หวังว่าบทคัดตอนนี้คงจะให้ความเพลิดเพลินและเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านตามสมควร

Le Père Goriot

"Ma chère mère, vois si tu n'as pas une troisième mamelle à t'ouvrir pour moi. Je suis dans une situation à faire promptement fortune. J'ai besoin de douze cents francs, et il me les faut à tout prix. Ne dis rien de ma demande à mon père, il s'y opposerait peut-être, et, si je n'avais pas cet argent, je serais en proie à un désespoir qui me conduirait à me brûler la cervelle. Je t'expliquerai mes motifs aussitôt que je te verrai, car il faudrait t'écrire des volumes pour te faire comprendre la situation dans laquelle je suis. Je n'ai pas joué, ma bonne mère, je ne dois rien; mais si tu tiens à me conserver la vie que tu m'as donnée, il faut me trouver cette somme. Enfin je vais chez la vicomtesse de Beauséant, qui m'a pris sous sa protection. Je dois aller dans le monde et n'ai pas un sou pour avoir des gants propres. Je saurai ne manger que du pain, ne boire que de l'eau, je jeûnerai au besoin; mais je ne puis me passer des outils avec lesquels on pioche la vigne dans ce pays-ci. Il s'agit pour moi de faire mon chemin ou de rester dans la boue. Je sais toutes les espérances que vous avez mises en moi et veux les réaliser promptement. Ma bonne mère, vends quelques-uns de tes anciens bijoux, je te les remplacerai bientôt. Je connais assez la situation de notre famille pour savoir apprécier de tels sacrifices, et tu dois croire que je ne te demande pas de les faire en vain, sinon je serais un monstre. Ne vois dans ma prière

พ่อโกริโอต

"เรียนคุณแม่ที่รัก คุณแม่เห็นจะยังเสี้ยงผุมไม่โตสักทีหรอกครับ ขณะนี้ผุมกำลังจะทำเงินได้ในเร็วันนี้ แต่ผุมจำเป็นต้องมีเงินสักสองพันแฟรงค์ก่อน เป็นความจำเป็นจริง ๆ ครับ คุณแม่กรุณาอย่าบอกเรื่องนี้ให้คุณพ่อทราบ เพราะท่านอาจไม่ยอมให้ และถ้าหากผุมไม่ได้เงินจำนวนนี้ ผุมจะต้องกลับใจถึงขนาดระเบิดสมองเอาที่เดียว ผุมจะเรียนให้คุณแม่ทราบถึงเหตุผลภายหลังเมื่อผุมพบคุณแม่ เพราะถ้าจะอธิบายมาทางจดหมายผุมคงจะต้องเขียนมาเป็นเล่ม ๆ คุณแม่จึงจะเข้าใจเรื่องราวของผุม ผุมไม่ได้เล่นการพนันนะครับ คุณแม่ และผุ้ก็ไม่ได้เป็นหนี้เป็นสินใคร แต่ถ้าคุณแม่ยังคงรักอย่างจะให้ผุมมีชีวิตอยู่อีก คุณแม่จะต้องหาเงินจำนวนนี้ให้ผุมให้ได้ เพราะชีวิตของผุมนี่คุณแม่ก็ให้ผุมมาเอง นอกจากนั้นแล้ว ผุ้ก็ไปบ้านวิคตอร์เตสเดอโนบเชองต์ครับคุณแม่ เชือรับเป็นผู้สนับสนุนผุม ผุมจึงต้องรีบชีวิตในสังคมแต่ผุ้ก็ไม่มีเงินใช้แม้แต่สตางค์แดงเดียว จะซื้อถุงมือดี ๆ สักถุงหนึ่งก็ไม่ได้ ผุมขอมีแต่สำหรับชื้อขนมปังรับประทานและดื่มน้ำเท่านั้น บางคราวจำเป็นผุมยังต้องอดเป็นมื้อว ไปอย่างไรก็ตาม ผุมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้ถ้าผุมอยากราชบุดดินปลูกดันไม้ในเมืองนี้ เพราะผุมจะต้องตัดสินใจว่าจะทำทางเดินต่อไปหรือจะยอมยืนจมโคลนอยู่ย่างนี้ ผุมทราบดีว่าคุณแม่สร้างความหวังไว้ที่ผุ้คนเดียว และผุ้ก็อย่างจะให้เห็นผลโดยเร็วที่สุด คุณแม่ที่รักครับ ถ้าอย่างนั้น คุณแม่ก็ขายเครื่องเพชรของเก่าของคุณแม่สักสองสามชิ้น ชีครับ ผุมจะพยายามให้ใหม่ในไม่ช้านี้ ผุมทราบถึงฐานะของทางบ้านเราดีและชาบชี้งในความเสียสละ เช่นนั้น แต่ผุ้ก็อย่างเรียนย้ำว่าคุณแม่จะไม่เสียเวลาเปล่าหรอกครับ มีฉันนั้นผุ้ก็จะเป็นคนเล่าวเสียเหลือเกิน ขอให้คุณแม่เชื่อเถอะว่าที่ผุมรบกวน

que le cri d'une impérieuse nécessité. Notre avenir est tout entier dans ce subside, avec lequel je dois ouvrir la campagne; car cette vie de Paris est un combat perpétuel. Si, pour compléter la somme, il n'y a pas d'autres ressources que de vendre les dentelles de ma tantes, dis-lui que je lui en enverrai de plus belles, etc."

"Mon cher enfant, je t'envoie ce que tu m'as demandé. Fais un bon emploi de cet argent; je ne pourrais, quand il s'agirait de te sauver la vie, trouver une seconde fois une somme si considérable sans que ton père en fût instruit, ce qui troublerait l'harmonie de notre ménage. Pour nous la procurer, nous serions obligés de donner des garanties sur notre terre. Il m'est impossible de juger le mérite de projets que je ne connais pas; mais de quelle nature sont-ils donc pour te faire craindre de me les confier? Cette explication ne demandait pas des volumes, il ne nous faut qu'un mot à nous autres mères, et ce mot m'aurait évité les angoisses de l'incertitude. Je ne saurais te cacher l'impression douloureuse que ta lettre m'a causée. Mon cher fils, quel est donc le sentiment qui t'a contraint à jeter un tel effroi dans mon cœur? Tu as dû bien souffrir en m'écrivant, car j'ai bien souffert en te lisant. Dans quelle carrière t'engages-tu donc? Ta vie, ton bonheur seraient attachés à paraître ce que tu n'es pas, à voir un monde où tu ne saurais aller sans faire des dépenses d'argent que tu

มาก็รังนี้ ก็เพราะความจำเป็นแท้ ๆ อนาคตของเราจะเป็นอย่างไรก็อยู่ที่เงินช่วยเหลือจำนวนนี้ ซึ่งผู้จะนำไปใช้ในการต่อสู้ ทั้งนี้เพราะว่าชีวิตในกรุงปารีสเป็นชีวิตที่ต้องต่อสู้ตลอดเวลา และหากากว่าคุณแม่ยังหาเงินไม่ได้ครบ จะต้องหาเงินจากทางอื่น เช่นให้คุณป้าขายผ้าลูกไม้ไปเสียบ้าง ก็ช่วยเรียนด้วยเดิครับว่า ผู้จะสั่งชนิดที่งานที่สุดไปให้ท่านภัยหลัง ..."

"ลูกรักของแม่ แม่ร่วงเงินมาให้ตามที่ลูกขอมาแล้ว จงใช้เงินนี้ให้เป็นประโยชน์ในการที่ช่วยชีวิตของลูก แม่คงจะไม่สามารถหาเงินจำนวนมาก เช่นนี้ได้ หากต้องหาอีกเป็นครั้งที่สอง จะนั้นแม่จึงจำเป็นต้องบอกให้ฟังของลูกทราบเรื่องด้วย เพราะอาจจะทำให้ครอบครัวเรามีความยุ่งยากได้ และการที่จะหาเงินให้ได้นั้น เราคงจะต้องเอาที่ดินของเราเป็นประกัน แม่ไม่ทราบว่าลูกวางแผนการ การอะไรไว้ จึงไม่อาจบอกได้ว่าแผนการดีอย่างไร แม่อยากรู้ว่าเป็นแผนการลักษณะใดลูกจึงไม่กล้าที่จะให้แม่ทราบบ้าง อันที่จริงระหว่างเรานี้ แม่ก็จะเป็นต้องอธิบายยืดยาว เพียงพูดคำเดียวก็เข้าใจกันแล้ว และเพียงแต่ลูกพูดคำเดียว นี้เท่านั้น แม่ก็จะสนับสนุนหายใจกังวล แม่บอกตามตรงว่าจดหมายของลูกทำให้แม่ไม่สบายใจเลย ลูกรักของแม่ ลูกมีอะไรในใจหรือ จึงทำให้ลูกต้องมาให้แม่บังเกิดความกลัวขึ้นเช่นนั้น เมื่อลูกเขียนจดหมายฉบับนั้นมา ลูกคงต้องทราบใจมากที่เดียว เพราะแม่เองอ่านแล้วก็รู้สึกทราบใจเช่นกัน แม่สงสัยเหลือเกินว่าลูกกำลังจะทำอะไร ชีวิตและความสุขของลูกคงจะผูกพันอยู่กับสิ่งที่ลูกไม่เคยมีมาแต่ก่อน และอยู่กับการที่จะเข้าไปปลุกโลภที่ลูกมีแต่ทางจะจับจ่ายใช้สอย และแน่นอนเหลือเกิน ลูกจะต้องเสียเวลาอันมีค่าสำหรับการเล่าเรียนด้วย เอกยัณลูกรัก เชื่อแม่เดิครูทางที่ลุ่ม ๆ ตอน ๆ เช่นนี้

ne peux soutenir, sans perdre un temps précieux pour tes études? Mon bon Eugène, crois-en le coeur de ta mère, les voies tortueuses ne mènent à rien de grand. La patience et la résignation doivent être les vertus des jeunes gens qui sont dans ta position. Je ne te gronde pas, je ne voudrais communiquer à notre offrande aucune amertume. Mes paroles sont celles d'une mère aussi confiante que prévoyante. Si tu sais quelles sont tes obligations, je sais, moi, combien ton coeur est pur, combien tes intentions sont excellentes. Aussi puis-je te dire sans crainte: Va, mon bien-aimé, marche! Je tremble parce que je suis mère; mais chacun de tes pas sera tendrement accompagné de nos voeux et de nos bénédictions. Sois prudent, cher enfant. Tu dois être sage comme un homme, les destinées de cinq personnes qui te sont chères reposent sur ta tête. Oui, toutes nos fortunes sont en toi, comme ton bonheur est le nôtre. Nous prions tous Dieu de te seconder dans tes entreprises. Ta tante Marcillac a été, dans cette circonstance, d'une bonté inouïe : elle allait jusqu'à concevoir ce que tu me dis de tes gants. Mais elle a un faible pour l'aîné, disait-elle gaiement. Mon Eugène, aime bien ta tante, je ne te dirai ce qu'elle a fait pour toi que quand tu auras réussi; autrement son argent te brûlerait tes doigts. Vous ne savez pas, enfants, ce que c'est que de sacrifier des souvenirs! Mais que ne vous sacrifierait-on pas? Elle me charge de te dire qu'elle te baise au front et voudrait te communiquer par ce

จะไม่พาลูกไปสู่ที่สูงได้หรอก คนหนุ่ม ๆ ที่อยู่ในสภาพอย่างลูกควรจะยึดถือความอดทนและมีใจเด็ดเดี่ยวเป็นคุณธรรมประจำใจ แต่อย่างไรก็ตามแม้ไม่ว่าลูกหรอก แม้ไม่ต้องการให้สิ่งที่เรามอบให้ลูกมีความขึ้นเข้าไปเจือปน คำพูดของแม่ทุกคำ พูดด้วยความมั่นใจและเตือนใจลูกทุกอย่าง และถ้าลูกทราบว่าหน้าที่ของลูกจะต้องทำเช่นไร แล้วล่ะก็ แม่เองก็ทราบดีว่าหัวใจของลูกบริสุทธิ์ และความตั้งใจของลูกก็ประเสริฐนัก และถ้าเป็นเช่นนั้นจริง แม่ก็บอกลูกได้โดยไม่หวั่นเกรงเลยว่า ไปเดิกลูกรักของแม่ เดินต่อไป ที่แม่ตอกลัวไปต่าง ๆ ก็ เพราะแม่เป็นแม่ พ่อและแม่จะคอยเอาใจช่วยและอวยพรให้ในการกระทำการของลูกทุกฝีก้าว ระวังตัวให้ดีนะลูกรัก ลูกจะต้องทำงานให้สมเป็นชาย โชคชะตาของคนที่ลูกรักอีกถึงห้าคนขึ้นอยู่กับชีวิต ของลูก ทรัพย์สมบัติหักหลาที่เมื่อยุ่งเพื่อลูกกังวล ความสุขของลูกก็เป็นความสุขของเราด้วย พ่อแม่ สาวอ่อนหวานพระให้ช่วยคุ้มครองลูกไม่ว่าจะไปทำอะไร ส่วนบ้ามารซีบัด พอทราบเรื่องเข้า เท่านั้นก็ได้ใจหาย บ้าเป็นห่วงกระหั่งเรื่องถุงมือที่ลูกบอกมาและบอกว่า สำหรับลูกชายหัวปีแล้วบ้า ใจอ่อนอย่างนี้เสมอ นี่จะเออยืนลูกรัก ลูกจะต้องรักบ้าให้มาก ๆ ที่เดียว แม่จะไม่เล่าให้ลูกฟัง หรอกว่าบ้าทำอย่างไรเพื่อลูก เอาไว้ให้ลูกเล่าเรียน จะและได้รับความสำเร็จเสียก่อน มิฉะนั้นลูกจะต้องสะอึกกลืนอะไรไม่ลงคอเลย ลูกอย่างเด็กนักลูกไม่รู้หรอกว่าการที่จะต้องเสียสละของอันเป็นที่รักลึกนั้นเป็นอย่างไรบ้าง แต่จะไม่ให้เราสละเพื่อลูกได้อย่างไรเล่า บ้าให้แม่บอกลูกว่าฝากจุนมาที่หน้าฝากลูก และขอให้จุนที่ฝากมานี้มีอำนาจช่วยบันดาลให้ลูกเป็นสุขอยู่เสมอ ที่จริงบ้าที่น่ารักและแสนวิเศษของลูกก็ตั้งใจจะเบี้ยนจดหมายถึงลูกเองแต่เพื่อยุ่นนิ่วเจ็บอยู่ ส่วนพ่อของลูกก็สนับายน้ำเส้นเก็บเกี่ยวปี 1819 นี้ดีเกินคาด แม่จะขอจบ

baiser la force d'être souvent heureux. Cette bonne et excellente femme t'aurait écrit si elle n'avait pas la goutte aux doigts. Ton père va bien. La récolte de 1819 passe nos espérances. Adieu, cher enfant; je ne dirai rien de tes soeurs: Laure t'écrira. Je lui laisse le plaisir de babiller sur les petits événements de la famille. Fasse le ciel que tu réussisses! Oh! oui, réussis, mon Eugène, tu m'as fait connaître une douleur trop vive pour que je puisse la supporter une seconde fois. J'ai su ce que c'était que d'être pauvre, en désirant la fortune pour la donner à mon enfant. Allons, adieu. Ne nous laisse pas sans nouvelles, et prends ici le baiser que ta mère t'envoie."

จดหมายแล้วสูกรัก แต่จะไม่ขอพูดถึงห้องละ ลอร์กีเยนถึงลูก จะได้ให้เขามีรื่องสนุก ๆ ขำขันในบ้านเล่าให้ลูกฟัง ขอให้พ่อติดใจช่วยบันดาลให้ลูกได้รับความสำเร็จเดิม ขอให้สำเร็จ สำเร็จ เติม ลูกເອຍືນของแม่ ลูกได้ให้แม่ทราบถึงความทุกข์โศกอย่างรุนแรงครั้งนี้แล้ว แม่คงจะทนฟังอึกเป็นครั้งที่สองไม่ไหว แม่ทราบดีว่าจิตใจแม่จะต้องเป็นอย่างไรในเมื่อแม่จนแต่อยากมีเงินมีทองเพื่อให้ลูก ขอลา ก่อนนะสูกรัก อย่าลืมส่งข่าวมาให้ทราบ และแม่ขอฝากจูบมาให้ ณ ที่นี่"

"พ่อໂກຣີໂອຕໍ" ສັດດາ ວົງສ້າຍແລ້ວ ຜູ້ແປລຕາມໂຄຮກາໄຫຼຸງຂອງອອກຄາກສຶກຫາວິທະຍາສາດຖະແລະວັດນະຫຼາມແໜ່ງສະປະປະຈາຕີ ເພື່ອສ່າງເສວິມແລະສັນບສຸນຄວາມເຂົ້າໃຈອັນດີໃນຄຸນຄ່າຂອງວັດນະຫຼາມຕະວັນອອກແລະຕະວັນຕົກ

ໂຮງພິມພົກຄາສານາ ພ.ສ. 2505

ว่าด้วยเรื่องของพวงเล็ก พวงใหญ่

เมื่อราว ๆ ต้นปีนี้ ก็ตอนที่จะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญกันนั่นแหละ มีคำอยู่ 2-3 คำที่กล่าวมาเป็นคำที่ติดปากชาวบ้านกันเป็นอย่างมาก คือ คำว่า พวงเล็ก พวงใหญ่ และเอกสารร่างสิ่งส่งครับเรื่องของมันมีอยู่ว่า ในตอนนั้น บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 กำลังจะหมดเวลา อะไรต่อมิอะไร ระหว่างในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งเป็นฉบับที่ 13 ของประเทศไทย ก็จะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามที่บัญญัติไว้ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่บางอย่างที่จะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามที่รัฐธรรมนูญระบุเอาไว้นั้น บางที่ก็เป็นของใหม่ที่เรา yang ไม่เคยทำกันมาก่อน จึงทำให้เกิดความวิตกกังวลกันขึ้นมาบ้างว่า ที่จะเปลี่ยนไปตามที่รัฐธรรมนูญวางเกณฑ์เอาไว้นั้นมันสมควรแล้วละหรือ ? ในจำนวนสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงนั้นมีเรื่องของการเลือกตั้งรวมอยู่ด้วย การเลือกตั้งตามเกณฑ์ใหม่นี้จะต้องเป็นการเลือกตั้งแบบรวมเขตและจะต้องเกากันเป็นพรรครโดยมีเงื่อนไขพิสดาระบุชัดอยู่ทั้งในรัฐธรรมนูญและในกฎหมายเลือกตั้ง ซึ่งเป็นเรื่องใหม่เอี่ยมได้พำนีเมืองไทย ดังนั้น จึงมีผู้ห่วนวิตกันว่า อันวิธีการเลือกตั้งอย่างใหม่นี้ แม้ว่าดูไปแล้ว่าจะเป็นประโยชน์ อยู่บ้าง แต่ว่าถึงเวลาแล้วหรือที่จะทำกันอย่างว่า ? เพราะถ้าดูไปในอีกแห่งหนึ่งแล้วกัน่าจะคิดไปได้ว่า เป็นการสนับสนุนพรรคร (พวกร) ที่มีสตางค์เป็นถุงเป็นถัง ชาวบ้านธรรมดายอมไม่สามารถรวมกันได้มากพอที่จะส่งคนของตัวเข้าสมัครได้ตามเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติเอาไว้อย่างแน่นอน ความคิดที่ว่า รัฐบาลจะได้มีเสถียรภาพเพราะรัฐสภาจะประกอบ

ไปด้วยสมาชิกที่มาจากพรรคการเมืองที่เป็นเหล็กเป็นฐานใหญ่โดยเพียงไม่กี่พรรคนั้นแม้จะดูมีเหตุผลแต่ก็มีผู้เชื่อว่ามันไม่น่าจะมีผลดีเสมอไป ผุดง่าย ๆ ก็คือ เป็นการกีดกันผู้คนเป็นจำนวนมากออกจาก การมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อต้องการเสถียรภาพของรัฐบาลเท่านั้น ซึ่งจะได้ผลหรือเปล่าก็ยังไม่รู้ ? เรื่องที่ว่านี้ ที่จริงถ้าจะยกเดียงกันจริง ๆ ละก็ คงจะต้องใช้เงื่อนที่เป็นเล่ม ๆ กันทีเดียว เพราะจะต้องฟังเหตุพงผลของแต่ละฝ่ายซึ่งล้วนแต่มีดี ๆ ด้วยกันทั้งนั้น

ที่จริงแล้ว ในการปกครองระบบเศรษฐี-ประชาธิบัติโดยที่คุณไทยเรามุ่งมั่นกันนั้น การมีความคิดเห็นขัดแย้งแตกต่างกันนับได้ว่าเป็นเรื่องธรรมดា แต่ถ้าไม่มีความคิดเห็นขัดแย้งแตกต่างกัน เลยนี่สิจึงจะเป็นเรื่องน่าเป็นห่วงชวนให้สงสัย ดังนั้น ในที่นี้จึงน่าจะต้องมาพิจารณาดูกว่า การเลือกตั้งที่ว่าพวงเล็ก พวงใหญ่นี้มันเป็นมากันอย่างไร

แต่ไหนแต่ไรมาดู การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเมืองไทยมักจะเป็นไปในลักษณะแบบเขต โดยให้ห้องที่เลือก ๆ เป็นเขตการเลือกตั้ง ดังนั้น ผู้สมัครและผู้เลือกจึงมักจะรู้จักมักคุุนกัน แต่พวกรั้นกิจกรรมการเข้าออกกว่า เมื่อเป็นเขตเลือก ประชาชนเนื้โยกสักที่จะได้ เจ็บบุญทุ่มหรือแม่นุญไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมันก็มาก ขอให้ใจใหญ่กล้าได้กล้าเสียทุ่ม (เงิน) เสียพักเดียว ก็จะได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนสนับยามาก และเมื่อเป็นเช่นนี้ นักวิชาการเข้าก็สามารถต่อไปว่าคนที่ไปเป็นผู้แทนก็จะต้องไปถอนทุนคืนในสภาน้ำเป็นธรรมดาก

อันนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สภามีมติณภาพแต่บรรดาผู้สนับสนุนการเลือกตั้งแบบนี้หากมีเหตุผลของเขามีอันกัน เขาว่าของเขาว่า ไหน ๆ จะเลือกผู้แทนทั้งที่ก็อย่างจะได้คนดี ๆ ไปนั่งในสภา การเลือกท่านส่ง ๆ โดยไม่เคยรู้จักมัคคุณ ไม่รู้ว่าคนสมัครเป็นใครมาจากไหนนั่นจะไปได้เรื่องได้ราคะไรกัน พัง ๆ ถูกใจไม่เหละ แต่นักวิชาการเขาก็ว่าต่อไปว่า ขึ้นเลือกกันอย่างนี้ รัฐบาลก็ยัง เพราะผู้แทนที่เคยคุณรัฐบาล เคยออกกฎหมายมาจากที่ต่าง ๆ มากมาย มีความคิดเห็นกันไปต่าง ๆ นา ๆ หาเอกภาพอันได้มีได้ การจะเล่นงานให้รัฐบาลต้องเดือดร้อนเป็นต้นว่าตีรวนในการพิจารณากฎหมายงบประมาณหรือร่างกฎหมายต่าง ๆ มันก็ง่าย รัฐบาลจะต้องมัวเวลาอยู่กับพากผู้แทนนี่แหละไม่เป็นอันทำงานพัฒนาประเทศชาติให้จริงก้าวหน้ากับเขาเสียที่ ควรจะเลิกได้แล้ว และนี่ก็คงเป็นสาเหตุสำคัญที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ระบุเอาไว้ในมาตรา 91 ว่า “การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ออกเสียงลงคะแนน เลือกตั้งเป็นคณะตามรายชื่อที่พระองค์การเมืองส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

พร้อมกับมีรายละเอียดข้อบังคับอีกเยอะแยะทั้งในรัฐธรรมนูญเองและในกฎหมายเลือกตั้งที่เกี่ยวข้อง สรุปเอาง่าย ๆ ว่า คนที่จะสมัครได้ต้องให้พระองค์เข้าส่ง แต่พระองค์เป็นพระชนม์มาได้ก็ต้องมีกำลังมากพอที่จะลงทะเบียนสมัครเลือกตั้งกับไปทั่วประเทศ และพระองค์ที่จะทำอย่างที่ว่าได้ก็จะต้องเป็นพระองค์ใหญ่โต มีเงินมีทองพอสมควร แต่การเลือกตั้งแบบนี้ มันมีลักษณะเป็นแบบรวมเขต คือห้องที่จะทำการเลือกตั้งมันกว้างใหญ่ ใครที่อยู่ในเขตเดียวกันก็จะต้องคิดหนักหน่อย เพราะขึ้นทุ่มไปมาก ๆ หมัดเนื้อหมัดตัวเข้าละก็ คงจะเข็ดไปจนตาย แต่เจ้าบุญทุ่มคนใดที่โชคดี มีชื่อไปติดในบัญชีผู้สมัครของพระองค์ที่เป็นที่นิยมในห้องที่ได้ลงทะเบียน

ไปทั้งชาติ เพราะการเลือกตั้งเป็นแบบเหมากันไปทั้งประเทศ ในกรณีเช่นนี้ ไม่ต้องมีฝ่ายไม้ลามยื่นแต่อย่างใดก็ได้ ขอให้ทุ่มเป็นอย่างเดียวเป็นพอจะเห็นได้ว่า พวกลภูมิบังษ์ของการเลือกตั้งแบบนี้ หากมีเหตุผลของเขาว่า นอกจากจะไม่เป็นการแก้ไขปัญหาแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมพวกลภูมิทุ่มทางอ้อมอีกด้วย เพรา นาย ก. หมาย ช. หมวดสิทธิ์ ที่จะลงวิชาจะลงสมัครอย่างอิสระก็ไม่ได้เนื่องจากจะต้องไปรวมพระพากันเป็นพระองค์การเมืองมาเสียก่อน ที่จริงเหตุผลหลักของทั้งสองฝ่ายยังมีอีกมาก แต่เอกสารเพียงแค่นี้ก่อนก็เห็นจะพอไม่งั้นจะเป็นเรื่องหนักสมองไปหน่อย ไม่ใช่เรื่องเล่าสู่กันฟังอย่างที่ตั้งใจเอาไว้แต่แรก

เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ต้องมีการแสดงความคิดเห็นกันบ้างละ ดังนั้น จึงมีการพูดถึงเรื่องนี้ในรายการโทรทัศน์เมื่อตอนต้นปีแล้วนี่ก็คือที่มาของคำว่า พวงเล็ก พวงใหญ่ ซึ่งผู้ที่พูดคำนี้ออกมานั้น ที่จริงท่านก็เป็นนักนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงรู้จักกันดีทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และก็ควรเป็นที่รู้กันไว้เสียด้วยว่าท่านเป็นนักเรียนเก่าฝรั่งเศสคนหนึ่งเมื่อตน ก คำว่า พวงเล็ก พวงใหญ่ เป็นคำเปรียบเทียบวิธีการเลือกตั้งที่ท่านได้เลือกเอามาใช้อย่างเบบยล คำนี้ก็เลยดังจะลูกฟ้า นับตั้งแต่บัดนั้นมาด้วยประการจะนี้แล

ที่จริงในการเลือกตั้งนั้นมันก็แล้วแต่จะคิดในระดับชาติเองยังเป็นปัญหา เพราะมันมีข้อดีข้อเสียให้ซึ้งดูอย่างที่ว่า แต่ในระดับสังคมแล้ว ๆ เช่นในสมาคมในชั้นเรียนต่าง ๆ ปัญหามีว่าในบางครั้งอาจจะมี แต่ก็มีข้อพิจารณาได้ไม่ยากนัก เช่น การเลือกกรรมการบริหารสมาคมหรือชมรม ถ้าเลือก กันเดี่ยวนั้น ต่างคนต่างเสนอชื่อ ต่างคนต่างใช้วิจารณญาณเลือกกันเอาเอง เราก็จะได้คนดี ๆ มาเป็นกรรมการบริหาร จะเรียกว่าเป็นการ

เลือกตั้งแบบพวงเล็ก ก็คงไม่ผิด แต่งานจะเดินหน้าหรือไม่นั้นมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง เพราะคนดี ๆ ที่ได้รับเลือกมาเหล่านั้นท่านอาจจะไม่รู้จักกันมาก่อน ไม่รู้ใจกัน ไม่เคยกันเก็บเป็นไว้ เมื่อมาร่วมทีมกัน ก็อาจจะต้องสงวนท่าที ศึกษาถูทางทางหนึ่งที่เล็กกัน เสียก่อน บางทีก็อาจจะใช้เวลาศึกษาภักนั้นหมัด วาระไปก็มี แต่ในทางกลับกัน ถ้ามีคนกลุ่มนั้น รู้ใจกัน เดยงานเดยกัน อย่างจะทำงาน ก็เลย จัดทีมขึ้นและบอกให้สมาชิกอื่นรู้ว่าจะทำอะไรบ้าง แล้วเสนอตัวเข้าสมัคร อย่างนี้อาจเทียบได้กับการเลือกตั้งแบบพวงใหญ่ได้ เพื่อนสมาชิกบางคน อาจจะติดขัดตะขิดตะขวงใจว่า แบบนี้เป็นการหา

เสียงตีบมกันมาก่อน แต่มันก็มีข้อดีอยู่ในตัว คือ เข้าฟอร์มทีมงานกันมาแล้ว งานอาจจะเดินไปได้สวย ตั้งแต่ต้นเลยก็ได้ นับว่าเป็นเรื่องน่าพิจารณาจะ ครับ โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่าเราเลือกคนหรือ ทีมที่รู้ว่าจะไปทำอะไรແຕມเป็นพากที่อยู่ในกลุ่ม ทำงานเดียวกันเสียด้วย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เป็นเรื่อง ของแต่ละบุคคลนะครับ เพราะในสังคมเสรีประชาธิปไตยนี้ ทุกคนย่อมมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันทั้งนั้น การจะตัดสินใจว่าจะไรผิดอะไรถูกใจเป็นเรื่องของ แต่ละบุคคล

เจ้าเงาะ

ด้วยอภินันทนาการจาก

บริษัท ทีซีมัยชิน จำกัด

แนวคิดในการสอน ภาษาต่างประเทศ

ดร.ประภา งานไฟโรจน์

อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิธีการสอนภาษาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความเชื่อพื้นฐานที่ต่างกันในเรื่อง ปรัชญา จิตวิทยา และทฤษฎีทางภาษา ซึ่งเป็นผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของวิธีหนึ่งแตกต่างไปจากอีกวิธีหนึ่ง ในปัจจุบันนี้เชื่อว่าภาษาคือเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อความหมาย ดังนั้นแนวคิดในการสอนภาษาต่างประเทศ จึงมุ่งพัฒนาความสามารถในการสื่อความหมายของผู้เรียน จะนั้นในการสอน จึงต้องสอนทั้ง “กฎของการใช้ภาษา” และ “กฎของโครงสร้างทางไวยากรณ์” ไปพร้อมๆ กัน คือสอนการใช้ภาษาอย่างมีความหมายและที่ควรจะเป็นพร้อมกับสอนหลักไวยากรณ์ในขณะเดียวกัน

อันที่จริงแล้วแนวคิดใหม่ในการสอนภาษาต่างประเทศนี้มีลักษณะที่เป็นการต่อยอดจากแนวคิดภาษาขึ้นไป จะนั้นที่กล่าวกันว่าเป็นแนวคิดใหม่นั้น จึงมิได้มีลักษณะที่ใหม่เอี่ยมจริงๆ เนื่องจากมีแนวคิดเก่าเป็นฐานรองรับอยู่

วิธีการสอนภาษาต่างประเทศในอดีตได้ให้ความสำคัญกับการสอนไวยากรณ์มาก ด้วยเหตุฉะนี้ สื่อการเรียนหรือแบบเรียนจึงออกแบบในลักษณะที่เน้นการเรียนไวยากรณ์เป็นหลักสำคัญดังที่ Wilkins (1976) ได้กล่าวถึงเรื่อง *approches synthétiques et analytiques* ไว้ในหนังสือ

“Notional Syllabus” ซึ่งสรุปได้ว่า หลักสูตรภาษาต่างประเทศส่วนมากจะสร้างโดยอาศัยหลัก *approches synthétiques* คือจัดให้ผู้เรียนค่อยๆ เรียนโครงสร้างทางภาษาทีละขั้นๆ เป็นเรื่องๆ ไป โดยคาดหวังว่าเมื่อเรียนเนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่ละเรื่องๆ ครบถ้วนแล้ว ในที่สุดผู้เรียนก็จะรวมความรู้เหล่านั้นเข้าไว้ด้วยกันได้ และสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่างประเทศในบ้านเรา ทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส ส่วนใหญ่แล้วผู้เรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างแท้จริง นั้นเป็นผลจากการจัดโปรแกรมการสอนแบบเก่า

ส่วนหลักสูตรที่สร้างโดยยึดหลัก *approches analytiques* ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ในการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลักษณะของโครงสร้างบางลักษณะที่สามารถหยิบยกออกมาระบุในการสื่อความหมายได้ทันที และการเลือกคำศัพท์ก็มิได้เลือกคำศัพท์ที่มีความถี่สูงมาสอนก่อน แต่คำนึงถึงประโยชน์และความจำเป็นในการใช้สอยตัวอย่าง เช่น ในการสอนภาษาฝรั่งเศสคำศัพท์ *magnétophone*

(ເທັບນັ້ນທຶກເສີຍ) ໄນໃຊ້ຄຳສັບພົດທີ່ມີຄວາມຄືສູງທ່າກັນ
ຄຳສັບພົດ “être” (to be) ກໍສາມາດຮັນນຳມາໃຫ້ສອນ
ໄດ້ຕັ້ງແຕ່ບໍທເຣີນແຮກ ຖ້ານີ້ພຣະເຄື່ອງເລັ່ນເທັບ
ໃນບັຈຸບັນເປັນທີ່ຮູ້ຈັກແລະໃຫ້ກັນມາກ ຄຽວາຈະຈະຕ້ອງ
ທອນເທັບເຂົ້າໄປເປັນອຸປະກຣົນໃຫ້ສອນນັກເຮີຍນິ່ບ່ອຍ ທ່ານ
ນັກເຮີຍນອງກົມອອງເຫັນຄື່ອງເຫັນເຖິງເທັບພາວງອູ່ໜ້າໜ້ານ່ອຍ
ຄົ້ງ ດັ່ງນັ້ນຄຽວາຈະຈະໃຫ້ຄວາມໝາຍຂອງຄຳສັບພົດ
magnétophone ໄດ້ຕັ້ງແຕ່ບໍທເຣີນແຮກ

ວິທີສອນແບບ analyticique ຈຶ່ງເປັນການເຮີຍນ
ກາຍາຍຸ່າງມີຈຸດມຸ່ງໝາຍ ອື່ນ ເຮີຍນສິ່ງທີ່ຈະນຳໄປໄປໃຫ້
ຫຼືອປົກນິບຕີໄດ້ຕາມຄວາມປະສົງຂອງຜູ້ເຮີຍນ ເນື່ອງ
ຈາກ méthode analytique ເປັນວິທີທີ່ຈະຫາກາງໃຫ້
ຜູ້ເຮີຍນໄດ້ແສດງອອກຊື່ການໃຫ້ກາຍາ ລະນັ້ນໃນ
ໂປຣແກຣມການເຮີຍຈະຍື່ດເອາເນື້ອຫາກາງໄວ້ກາຮົນ
ເປັນຫຼັກໄມ້ໄດ້ ຈະຕັ້ງດຳນິ່ງຄື່ງເນື້ອຫາຂອງກາຍາ
ທີ່ຜູ້ເຮີຍນຈະຕັ້ງໃຫ້ໃນສຕານກາຮົນທີ່ວິທຈິງ ເປັນຕົ້ນ
ວ່າຜູ້ເຮີຍນຕ້ອງສາມາດເລົ່າເຮື່ອງຫຼືອຮ່າຍງານເກີຍກັນ
ເຫຼຸດກາຮົນທີ່ເກີດຂຶ້ນ ມີອົບຮ່າຍຄວາມຮູ້ສຶກຕ່າງ ທ່ານ
ເຊື່ອ ດີຈີ ເສີ່ໃຈ ຕກໃຈ ສນຸກສනານ ຕື່ນແດ້ນ ຂື່ນໝາຍ
ຂອນຄຸນ ປົງສົງ ຊັກຊວນ ພ່ອຮ້ອງ ວິວວອນ ເສັນແນະ
ນັ້ນຕັບ ຕັດສິນໃຈ ແສດຄວາມເຫັນດ້ວຍ ໄນໄໝເຫັນດ້ວຍ
ເປັນຕົ້ນ

ຕ້ອງຢ່າງ 1. ການຂ່ອຮ້ອງໃຫ້ບຸດຄລໃດບຸດຄລ
ທີ່ນີ້ພົດ ຈາກເລືອກໃຫ້ປະໂຍດໃນການສື່ອຄວາມໝາຍ
ໄດ້ຕັ້ງນີ້

- Je donne la parole à M.Nom.
- M.Nom, vous avez la parole.
- M.Nom ?
- + – Qu'en pensez-vous (,M.Nom) ?
- Quelle est votre opinion (,M.Nom) ?
- J'aimerais avoir l'avis de M.Nom.
- J'aimerais avoir votre avis (,M.Nom).
- + – (M.Nom,) vous ne dites rien ?

- M.Nom, je ne vous ai pas encore entendu.
 - M.Nom, nous ne vous avons pas encore entendu.
 - + – Alors (, M.Nom)
 - + – Quoi de neuf ?
 - Qu'est-ce que tu me racontes ?
- (ປະໂຍດທີ່ມີເຄື່ອງໝາຍ + ອູ່ໜ້າໜ້າ ໝາຍຖື່ງ
ປະໂຍດທີ່ໃຫ້ກັນມາກທ່ານໄປ)

2. ດ້ວຍການສັ່ງ ພ່ອຮ້ອງ ລັກຊະນະຂອງ
ປະໂຍດທີ່ຈະເລືອກໃຫ້ໄດ້ມີ ດັ່ງນີ້

- Ferme la porte
- N'oublie pas de (.....)
- Pense à (.....)
- + – Ferme la porte, s'il vous plaît.
- S'il te plaît, ferme la porte.
- + – La porte
- La porte, s'il te plaît.
- S'il te plaît, la porte.
- (Ferme) la porte, allez.
- Allez, ferme la porte.
- Dis, ferme la porte.
- Hé, la porte.

ຈາກຕ້ວອຢ່າງທີ່ຍົກມານີ້ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ການໃຫ້
ກາຍາ (fonction du langage) ໃນຄວາມໝາຍ
ເດືອກກັນແນ້ນມີໜາຍຮູບແບບ ທີ່ຈຶ່ງໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກແກ່ຜູ້ພັ້ງ
ຕ່າງກັນ ດັ່ງນັ້ນໃນການສອນກາຍາຈຶ່ງຄວາມໃຫ້ຜູ້ເຮີຍນ
ໄດ້ສາມາດຮູ້ຈັກເລືອກໃຫ້ກາຍາໄດ້ຢ່າງສູກຕ້ອງ
ເໝາະສົມກັບກະເທະເທະ ແລະບຸດຄລ ເພື່ອໃຫ້ການ
ສື່ອສາຮ (communication) ເກີດປະໂຍດນິບຮຣລຸພລ
ຕາມຈຸດປະສົງ ລະນັ້ນໃນການເຕີຍມໂປຣແກຣມ
ການສອນຈຶ່ງຄວາມໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນເຮື່ອງຄວາມໝາຍ
ໃນກາງໄວ້ກາຮົນ (sémantique grammaticale)
ເທົ່າ ກັນເຮື່ອງໂຄຮງສ້າງກາງໄວ້ກາຮົນ (structure

grammaticale) ด้วย และการเลือกเนื้อหา กีติฯ จะได้เลือกสิ่งที่จะนำไปใช้ในการสื่อสารได้ในชีวิตจริง อีกทั้งต้องพิจารณาว่าควรจะเลือกเนื้อหาในภาษาเรื่องใดก่อน เรื่องใดเหล่านี้จะเหมาะสมที่สุด และประกอบไปด้วยโครงสร้างไวยากรณ์เรื่องใดบ้าง

หลักสูตรหรือโปรแกรมการเรียนที่กำลังได้รับความสนใจยิ่งขึ้นทุกวัน คือ หลักสูตรแบบ Fontionnel หรือ Notionnel หรือ Fontionnel-Notionnel ซึ่ง D.A.Wilkins ได้ให้แนวคิดในเรื่องนี้ไว้ในหนังสือ Notional Syllabus โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้มีการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษา สื่อความหมายได้บังเกิดผลสมความประณานสำหรับผู้เรียน

การจัดหลักสูตรแบบ Fontionnel-Notionnel เป็นการกำหนดเนื้อหาทางภาษาที่ผู้เรียนจะต้องใช้จริง ๆ ในชีวิต ซึ่งอาจจะต้องติดต่อกับผู้อื่นที่ใช้ภาษาต่างประเทศนั้น ๆ เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ดังนั้นในการสอนให้ใช้ภาษาได้นั้น อาจจะต้องครอบคลุมไวยากรณ์หลาย ๆ เรื่องในขณะเดียวกัน และอาจจะไม่เรียงลำดับเรื่องอย่างที่นักเรียนรุ่นก่อน ๆ เคยเรียน

ด้วยเหตุนี้เนื้อหาของแบบเรียนที่จัดตามโปรแกรมการสอนแบบ Fontionnel-Notionnel จึงมักจะสนองความต้องการของผู้เรียน เพราะมีลักษณะของเนื้อหาหลากหลายน่าสนใจ เช่นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย หนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศส ที่แต่ละหน้าจะได้แก่หนังสือ Intercodes, Méthode Orange และ Archipel ซึ่งยังเนื้อหาตาม Niveau-Seuil ของ Conseil de l'Europe แทนการยึดเนื้อหาจาก Français Fondamental ดังที่แบบเรียนก่อน ๆ นี้เคยทำ

วิธีการสอนภาษาตามแนวของโปรแกรมการเรียนแบบ Fonctionnel-Notionnel หรือ

Communicatif นี้ถือหลักการสอนภาษาใช้ภาษาไปพร้อมกับความหมาย รวมทั้งกฎของโครงสร้างทางไวยากรณ์ของระบบภาษา民族 ด้วย เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อความหมายได้

สำหรับการสอนโครงสร้างไวยากรณ์ตามแนวโน้มใหม่นี้เป็นการสอนไวยากรณ์เพื่อการสื่อความหมาย (Une grammaire de communication) คือสอนโครงสร้างไวยากรณ์ในรูปประโยคที่จะนำมาต่อตับสื่อสารกันได้ทันที และฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักใช้วิจารณญาณในการคิดหาเหตุผลเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบ นั่นคือการสอนให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้

หลักในการสอนไวยากรณ์ตามแนวใหม่ สรุปได้ดังนี้

1. กฎของการปฏิบัติ (des règles pragmatiques) คือผู้เรียนจะต้องสามารถสร้างประโยคเพื่อสื่อความหมายได้ (Communication)

2. กฎของรูปแบบประโยค (des règles syntaxiques et morpho-syntaxiques) คือผู้เรียนจะต้องสามารถนำเอารูปแบบของส่วนที่แตกต่างกันมาเชื่อมเข้าด้วยกันได้ (aspect fonctionnel)

3. กฎของความหมาย (des règles sémantiques ou notionnelles) หมายถึงให้ผู้เรียนค้นหาความหมายหรือเนื้อหาของความหมายทางไวยากรณ์ โดยนำมาใช้ได้ไม่ผิด หมายถึงให้รู้จัก valeurs des formes คือ ความหมายในการใช้รูปแบบทางไวยากรณ์ (aspect notionnel)

ส่วนการฝึกทักษะทางภาษาคือ การพั้ง การพูด การอ่าน และการเขียน จะทำในลักษณะบูรณาการทักษะต่าง ๆ เช้าด้วยกัน สำหรับทักษะการเขียนนั้น จะต้องให้ผู้เรียนพูดก่อนจนคล่องแคล่ว ดีแล้ว จึงจะให้เขียน การสอนด้วยวิธีนี้ทำให้นักเรียน

ลดข้อผิดพลาดลงได้ และจะลดการบันทอนใจให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนด้วย เพราะผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกว่าตนเก่ง ผู้สอนก็คิดว่าตนสอนดี

นอกจากการฝึกทักษะแล้ว การสอนตามแนวใหม่จำเป็นจะต้องสอนในลักษณะสหวิทยาการ คือ บูรณาการความรู้สาขาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน การเรียนตามแนวใหม่นี้จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษามากขึ้น เพราะได้มองเห็นแล้วว่า ภาษา เป็นพาหะนำไปสู่การเรียนรู้วิชาการหลายอย่าง ในขณะเดียวกัน การเรียนลักษณะนี้เป็นการเรียนที่มีความหมายขึ้น ดังนั้นแนวคิดใหม่นี้จึงเป็นการจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนด้วย

Wilkins, Van EK และ Bung ได้ให้แนวคิดในการเลือก Fonction et Notion Communicatives โดยพิจารณาจากคำตาม 3 ข้อ ดังนี้

1. ความสามารถของผู้เรียนเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ ในด้านสังคม จะแสดงออกด้วย fonction และ notion อย่างไร

2. ในสภาพชีวิตจริง ๆ fonction นั้น ๆ จะต้องใช้บ่อยสักเพียงใด

3. fonctions แต่ละอันนั้น จะนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ทั่วไปได้หรือไม่ เช่น en ใช้กับเวลา สถานที่ และแทนคำนามต่าง ๆ เป็นต้น

ด้วยเหตุที่การสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน ได้นเนนการสอนภาษาเพื่อให้สื่อความหมายได้ ด้วยเหตุนี้จึงได้มีผู้นำเอา documents authentiques หรือเอกสารจริงมาเป็นสื่อในการสอนภาษา กันมาก

ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนตามแนวใหม่นี้ จะมีเกมทางภาษาเข้ามาเสริมการเรียนรู้มากขึ้น ลักษณะของกิจกรรมจะเป็นทั้งลักษณะทำงานกลุ่ม และทำงานคนเดียวประเภทแรกเป็นการปลูกฝัง ความเป็นประชาธิบัติ ความสามัคคีพร้อมกับ

การเรียนรู้ทางภาษา ส่วนประเภทหลังเป็นการฝึกความรับผิดชอบ และบทวนความรู้ ตลอดทั้ง การประเมินผลตนเองด้วย

ในส่วนการประเมินผล จะประเมินเมื่อสอนจบจุดประสงค์หนึ่ง ๆ ไม่ใช่ร่อประเมินเมื่อสอนจนจบ ทั้งเรื่องอย่างที่เคยทำกันในการสอนก่อน ๆ นี้ ลักษณะการประเมินแบบใหม่ จึงเป็นลักษณะที่สอนไป ประเมินไปในขณะเดียวกัน การประเมินผล ก็จะเน้นเรื่องการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลมีหลายรูปแบบ เช่น การถาม—ตอบ การสัมภาษณ์ การอภิปราย การเล่นเกม การสังเกต แบบฝึกหัดที่เร้าความสนใจด้วยรูปภาพที่ท้าทายความคิดให้อยากถือความหมาย เป็นต้น

นอกจากสอนให้ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายในภาษาที่เรียนได้แล้ว สิ่งที่ไม่ควรลืมอย่างยิ่ง คือจะต้องสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรด้วย

หากกระทำได้ดังกล่าวมาแล้ว การสอนตามแนวโน้มใหม่ของการสอนภาษาในปัจจุบัน และการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรก็จะประสบ กันอย่างมีความหมาย

เอกสารอ้างอิง

1. REBOULLET, André et al. 1978. **Méthode Orange I.** Paris : Hachette.
2. REBOULLET, André et al. 1979. **Méthode Orange II.** Paris : Hachette.
3. REBOULLET, André. et al. 1981. **Méthode Orange III.** Paris : Hachette.
4. COSTE, Daniel et al. 1976. **Un Niveau-Seuil.** Strasbourg : Conseil de l'Europe.

<p>5. COURTILLO, Janine. 1982. Archipel.
Paris : Didier.</p> <p>6. HAWKES, Harry. 1979. The Notional
Syllabus, Discourse Analysis and EPS
Materials. in Forum 2, 21 – 23</p> | <p>7. WIDDOWSON, H.C. 1978. Une Approche
Communicative de l'Enseignement des
langues. Paris : Hatier-Crédif.</p> <p>8. WILKINS, D.A. Notional Syllabus. 1976.
Oxford : Oxford University Press.</p> |
|--|---|

IATA COFFEESHOP & PATA RESTAURANT

อาหารจีนระดับคลาสสิค[®]
รสชาดที่ชวนลิ้มลอง

สยามสแควร์ กรุงเทพฯ 252-8800, 252-26514,
252-3629, 252-0236

ມະນາຄາ

ໄຟລົດທ່າງນາສັບພົບພະຫຼິກິນທາງຕາມ ເກົ່າປັກພົບໃຫ້ການເສີ່ງພົມ
ທ່ານສູນການພື້ນທະນາທີ່ພົບການພົນ ດຽວກັບສົນຫາແຫ່ງກົດຕື່ອິງ ດຽວພົບກົງ
ຈຳພະຍາກສົນທະນາທີ່ພົບການພົນທີ່ຫົວໜ້າ ຕະຫຼາງ ພົມທຸລະພາທະນາສົນທະນາພົບຕື່ອິງ
ກົດຕື່ອິງທ່ານ ເພົາພົນທີ່ພົບການພົນທີ່ໃຫ້ພົນທຸລະພາທະນາໄຫງ່
ທີ່ຫົວໜ້າເປົ້າການຊ່າງ ມາພາງອຸທິຖານທີ່ຫົວໜ້າທີ່ພົບພົນທີ່ພົນ
ແຕ່ສົນທະນາກົງກົງ ແກ້ວດັກຈະພົບພາກພົບຕື່ອິງ

ຕົກທີ່ກົດຕື່ອິງພົບພົນທີ່ຫົວໜ້າກົດຕື່ອິງພົບພົນທີ່ຫົວໜ້າ
ສົນທະນາກົດຕື່ອິງພົບພົນທີ່ຫົວໜ້າ “ ສົມເຕີງ ຂາດຕື່ອິງທີ່ໄດ້ພົບພົນທຸລະພາທີ່ ”
“ ດັບກຳນົມທຸລະພາ ” “ ດັບກຳນົມທຸລະພາ ” ເທົ່ານີ້ເນື້ອທີ່ໄດ້ການພາກອົງ
ຜົນງົດືກ ມາພາງທຸລະພາພົບພົນທີ່ຫົວໜ້າ ເຕີ່ພົນທຸລະພົບພົນທີ່ຫົວໜ້າ
ຕົກສົກປົນພົນທຸລະພາທີ່ຫົວໜ້າ ເພື່ອສົກໃຫ້ພົບພົນທຸລະພາທີ່ຫົວໜ້າທີ່ໄດ້
ກົດຕື່ອິງ ”

ໄສຍາເຕີ່ວັດທີ່ກົດຕື່ອິງ ໄກເຫັນຮັບທີ່ ມາພາງຕາງຢູ່ໃຫ້ພົບພົນ
ອົບປະກິດພົນທຸລະພາທີ່ໄມ້ຕະຫຼາມມາການພົນທຸລະພາທີ່
ຜົນກຳນົມທຸລະພາທີ່ໄມ້ຕະຫຼາມມາ ສັບເກົ່າໂຫຼາກຕົວໃໝ່ໃຫ້ພົບພົນທຸລະພາທີ່
ກະຊາຍື ບັນດາທີ່ເສີ່ນ ມີຄື່ນທີ່ແມ່ນ ແຕ່ສົດຕໍ່ເຫັນພົບພົນທຸລະພາທີ່
ພົບພົນທຸລະພາທີ່ໄມ້ມີກຳນົມທຸລະພາທີ່

ນາກເຮືອທີ່ກົດຕື່ອິງໂຕງ “ Pour Toi, Mon Amour ”

ໜັງ Jacques Prévert ດຳຈະເກົ່າໄປໃນໂຕຫຼາມທີ່ເກົ່າໄປ ພະຍົບກົງ
ກົດຕື່ອິງທຸລະພາພົບພົນທຸລະພາທີ່ໄມ້ຕະຫຼາມມາການພົບພົນທຸລະພາທີ່
ພົບພົນທຸລະພາທີ່ໄມ້ມີກຳນົມທຸລະພາທີ່ ແຕ່ພົບພົນທຸລະພາທີ່ ແຕ່

กับพัฒนาเชิงรุกที่มีการก่อจู่โจมให้เกิดขึ้น ทำให้การวางแผนในการต่อสู้ให้ต้องมีความต้องการที่จะรักษาช่องทางเดินทาง สถานที่สำคัญต่างๆ ให้ไม่ถูกโจมตีโดยไม่ต้องเสียเวลาต่อสู้กันอีก ในการที่พัฒนาต่อไป ทางกองทัพไทยต้องหาท่าทางบังคับใช้ในการ นำบุคคลที่เข้ามาในประเทศตั้งแต่การฝึกอบรมทางการต่อสู้ด้วย กองพัฒนาฯ ต้องกับพัฒนาเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพ ผู้คนจำนวนมากจะไม่สามารถต่อสู้ได้ด้วย ภัยพิบัติทางอากาศมีผลต่อการต่อสู้

กับภัยพิบัติไม่ต่อ ผู้ใดที่เห็นว่า “รักษาผ่านภัยไม่ได้” ที่ไม่สามารถต่อสู้ให้หายใจไม่ออก แต่ก็ยังสามารถต่อสู้ได้ แต่ก็ต้องมีการฝึกอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ทั้งนั้น ต้องที่ต้องการ ทางกองทัพต้องมีการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง จึงจะ หัดห้ามภัยได้ในคราวหนึ่ง จึงต้องพยายามหาวิธีการต่อสู้ที่ดีที่สุด

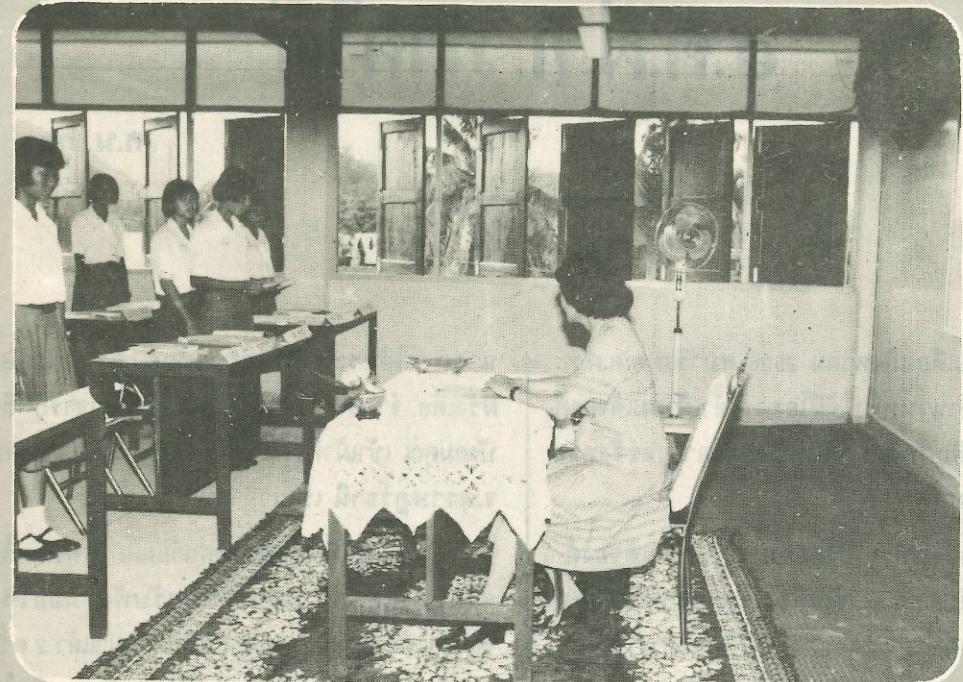
ดังนั้น กองพัฒนาฯ

จึงต้องหาวิธีการต่อสู้ที่ดีที่สุด

บ่าวจากสามาชิก สคฟท ภาคใต้

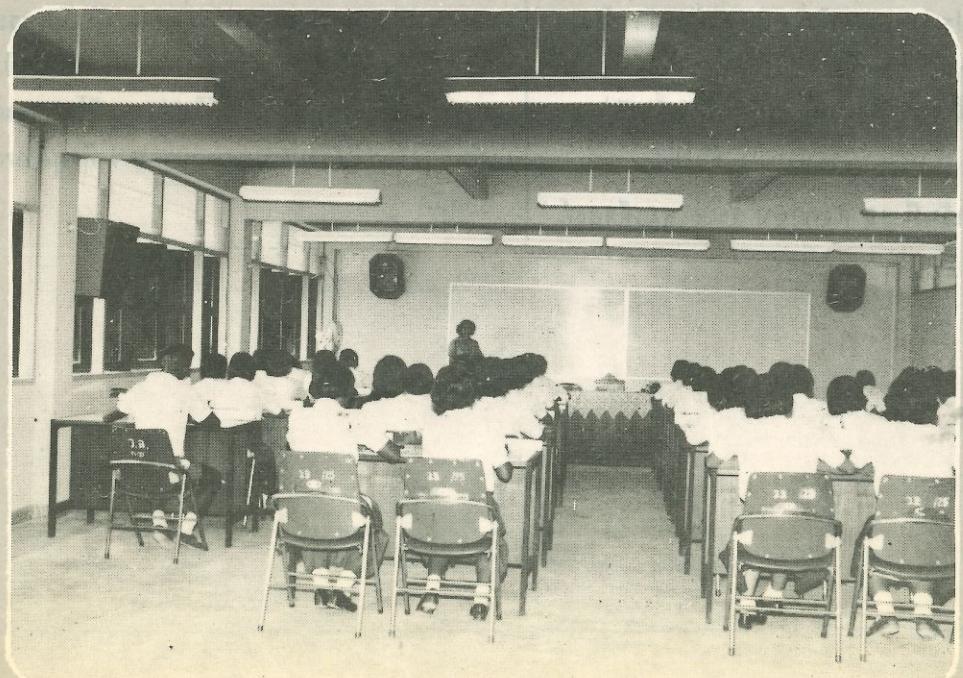
คณะครุสอนภาษาฝรั่งเศสภาคใต้ เข้าเฝ้า ณ โรงเรียนวนารีเนลิม

วันแห่งความทรงจำของ คณะนักเรียนชั้นมัธยม ๖ โรงเรียนวนารีเนลิม สงขลา

เมื่อสมเด็จองค์นายกฯ เสด็จไปสอนภาษาฝรั่งเศส ๑ สิงหาคม ๒๕๒๖

บ่าวจากสามาชิก ส.ค.ฟ.ท. ภาคใต้

ค.น. ภูชร

เมื่อเดือนสิงหาคม 2526 สามาชิก ส.ค.ฟ.ท. ภาคใต้ จำนวนหนึ่งได้มีโอกาสเข้าเฝ้าสมเด็จองค์ นายกิตติมศักดิ์ฯ ที่จังหวัดสงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ป้ายวันที่ 1 สิงหาคม 2526 สมเด็จองค์นายกิตติมศักดิ์ฯ ได้เสด็จไปสอนภาษาฝรั่งเศส แก่นักเรียนชั้น ม. 6 ของโรงเรียนวนารีเฉลิม อ.เมือง จ.สงขลา หลังจากนั้นสามาชิก ส.ค.ฟ.ท. ซึ่งประกอบด้วยคณะครุสอนภาษาฝรั่งเศส จำนวน 10 คน ประทานสามาชิกฯ ภาคใต้อาจารย์อุษา กิริวัฒน์ และศึกษานิเทศก์ เอกการศึกษา 3 ได้ เฝ้ารับเสด็จ สมเด็จองค์นายกฯ มีรับสั่งกับคณะ สามาชิกฯ เป็นเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

เช้าวันที่ 10 สิงหาคม 2526 สมเด็จองค์

นายกฯ ได้ประทานอนุญาตให้คณะครุสอนภาษา ฝรั่งเศส จำนวน 15 คน นำคณะโดยอาจารย์พิชิต บังคมคุณ เน้าเฝ้าที่โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี เป็นเวลาเกือบ 2 ชั่วโมง

ทุกครั้งเมื่อสมเด็จองค์นายกฯ เสด็จทางได้ สามาชิก ส.ค.ฟ.ท. จะอยู่สดับตรับฟังว่าเมื่อไหร่ จะมีข่าวดีด้วยเข้าเฝ้า เมื่อเช่นที่ผ่านมาแล้ว 2 ครั้ง และทุกครั้งในการเข้าเฝ้าจะมีรับสั่งกับสามาชิกให้ ทราบความคลื่อนไหวเกี่ยวกับกิจกรรมของสมาคมฯ และการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส นับเป็นพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นที่ทรงประทานให้สามาชิก ส.ค.ฟ.ท. ในส่วนภูมิภาค ซึ่งไม่เคยจะมีโอกาส มา เข้าเฝ้าหรือร่วมกิจกรรมของสมาคมฯ ที่กรุงเทพฯ บ่อยนัก

÷ ÷ ÷ ÷ ÷

Les leçons en particulier (I)

Que vous le voulez ou non, un jour ou l'autre, on vous demande de donner des leçons en particulier, à une ou plusieurs personnes. Bien que vous soyiez déjà assez fatiguée par soit douze ou huit heures de classes par semaine, vous êtes obligée à accepter de le faire parce que la personne est peut-être votre propre soeur, la fille de l'amie de votre tante etc ... et voilà que vous vous trouvez les jours de congé à faire des heures d'enseignement.

Souvent, les élèves, sont celles qui veulent s'assurer de faire avec plus de succès, leur examen d'entrée à l'université. Ils ou elles n'ont peut-être jamais fait de français ou l'ont fait depuis un an. La tâche alors ne demande pas trop de recherche de la part des enseignants qui suivent le curriculum du Ministère de l'Education. La difficulté est plutôt de convaincre les parents qu'il serait plutôt préférable d'utiliser pendant ces leçons, un livre différent de celui utilisé en classe, pour éviter d'ennuyer les jeunes élèves qui sont à un âge qui recherche de la variété dans leurs activités. Leur assurer que les mêmes structures de phrases, presque les mêmes mots du vocabulaire seront enseignées est parfois une tâche ardue !

Une autre catégorie sont ceux ou celles qui vont partir en France dans un bref délai.

Dans ces cas-là, un français pour l'usage quotidien avec une orientation vers les études qu'ils ou elles vont faire est nécessaire. Il y avait 25 ans, j'ai dû enseigner une jeune personne qui allait étudier la couture à Paris. Elle allait partir dans trois mois avec aucun français de poche. Ses leçons furent inventées de toutes pièces avec les revues de mode. L'expérience n'était pas désagréable. Ses exercices de prononciation consistaient de mots concernant les habits, les différentes parties de l'habillement, la partie du corps humain. Ses exercices de conjugaison consistaient de verbes tels que couper, coudre, améliorer, élargir, baisser, broder, plisser, faire etc... Heureusement, qu'en étant jeune fille, j'avais vécu avec une tante qui était couturière. Donc j'étais assez accoutumée au langage de la couture, ce qui m'a fort aidé à construire des phrases qui sont fort souvent utilisées dans le métier. "Mademoiselle..... envoie son chauffeur chercher sa robe.

— C'est laquelle ?

— La robe rose en mousseline avec de petites dentelles.

— Tu ne trouves pas qu'elle est trop bouffante ?

— Penses-tu, c'est la mode. L'année dernière c'était les pantalons collants, mais

cette année ce sont les robes bouffantes très décolletées !

— Oui, mais comment la plier et la mettre dans un sac.

— Prends le plus grand sac, et plie la robe en quatre parce qu'elle est longue. La doublure avant de la plier. Plie la doublure séparément. Fais attention de ne pas la chiffonner trop. N'oublie pas d'y mettre la ceinture avec la rose en satin.

Sans le savoir, j'avais organisé un programme de français fonctionnel. Mon élève fut bien munie de termes concernant les tissus: léger, épais, rétrécir, tissus à fleurs, à carreaux, à pois, à rayures, aux écossaises etc... Elle partit en France pour faire ses études et n'y perdit pas du tout de temps. Quand elle revint en Thaïlande où elle est devenue une couturière de grand succès, je reçus mot d'une de mes tantes, que je l'avais très bien préparée pour son séjour en France.

Ce fut plutôt un désastre pour un autre étudiant. Il était officier de l'armée de l'air et demanda de prendre des leçons par l'intermédiaire d'une de mes anciennes camarades de classe. Il allait partir pour la Belgique où il voulait continuer ses études militaires. Très

conscienteuse comme toujours, je commençais à lire les livres qui contenaient des récits de batailles. Le résultat fut des phrases telles que: "Les canons grondent. Les coups de fusils sifflent. etc..." Elles étaient destinées à faire des exercices de prononciation. Je n'ai jamais su pourquoi, mais mon élève peut-être trop effrayé par ce formidable français trop fonctionnel, ne revint jamais sans me donner aucune raison. J'aurai dû employer pour commencer quelques chansons que chantent les soldats français! Cela l'aurait moins intimidé et il aurait eu une plus juste idée de la vie dans l'armée qui ne consiste pas tout le temps de guerres, mais aussi de très bonnes plaisanteries. Ce que j'ignorais alors, hélas.

La leçon pour un professeur qui donne des leçons en particulier est donc de ne pas trop s'écartez du programme généralement accepté ou préparé par ceux qui ont eu beaucoup d'expérience. Pour des programmes spéciaux, quelques expériences dans le domaine plus de succès. Et surtout ne soyez jamais aussi technique comme moi qui ai commencé ma leçon de français par la phrase : "Les canons grondent"

Doangchai Chumbala.

... / pour une autre chose que de faire partie d'un groupe de personnes qui ont des idées et des opinions similaires. C'est pourquoi je suis très intéressé par la traduction. Je pense que la traduction est une forme d'art qui permet de transmettre des idées et des informations de manière différente. C'est pourquoi je suis très intéressé par la traduction.

... / pour une autre chose que de faire partie d'un groupe de personnes qui ont des idées et des opinions similaires. C'est pourquoi je suis très intéressé par la traduction. Je pense que la traduction est une forme d'art qui permet de transmettre des idées et des informations de manière différente. C'est pourquoi je suis très intéressé par la traduction.

LA TRADUCTION ET LES CONDITIONS DE SON ENSIGNEMENT

Transcription d'une Conférence donnée par Madame Karla DEJEAN

le jeudi, 28 juillet 1983 à l'Université Thammasat

Bangkok

Vous m'avez fait l'honneur de m'inviter à vous parler pendant une petite heure de la traduction et des conditions de son enseignement. Je le fais avec plaisir puisque j'exerce ce métier avec amour depuis pas loin de 25 ans et je l'enseigne avec le même amour depuis plus de 15 ans.

Je dois toutefois à la vérité de préciser que c'est surtout l'interprétation de conférence et l'enseignement de celle-ci qui ont constitué, jusqu'à présent, mes occupations principales. Comme la différence entre interprétation et traduction est peu connue en dehors des milieux professionnels, j'ajoute que le terme "*interprétation*" désigne la traduction orale, le vocable "*traduction*" étant réservé à la traduction écrite.

Mais si les modalités de l'interprétation et de la traduction sont différentes, la méthodologie est identique dans les deux cas. En effet, que l'original se présente sous une forme écrite ou orale, que le produit de l'opération soit un texte ou une improvisation, la démarche un texte ou une improvisation, la démarche mentale est toujours la même: dans l'un et l'autre des cas, il s'agit d'appréhender le contenu cognitif du message et de le réexprimer dans la langue d'aboutissement dans le respect du génie de celle-ci.

Et me voilà déjà au cœur de mon sujet, car cette règle que je viens d'énoncer est bel et bien la pierre angulaire de toute activité traduisante. Bien que fort simple dans son principe au point de paraître

l'évidence même, elle est généralement mal perçue, et les conséquences qu'elle entraîne sur le plan professionnel et pédagogique sont, elles, franchement méconnues.

Permettez-moi donc de commencer par expliquer en quelques mots pourquoi cette règle méthodologique – à savoir le **passage obligatoire par le sens du message** – constitue la condition *sine qua non* de toute opération traduisante.

La raison en est que l'objet de la traduction n'est pas la langue mais la parole, n'est pas la langue mais le discours. Or dans la réalisation du discours, les langues ne désignent pas les contenus cognitifs par les mêmes traits sémantiques.

Lors de votre apprentissage du français, vous avez sans doute rencontré maintes expressions qui illustrent ce phénomène. Mes connaissances du thaï sont, hélas, encore trop inexistantes pour me permettre d'y puiser un grand nombre d'exemples, mais je me suis fait dire que la même idée que le Français rendrait par “*enfoncer des portes ouvertes*” deviendrait, dans le bouche d'un Thaï: “*vouloir apprendre à nager à un crocodile*”. Il se servirait de l'image du fruit qui ne tombe pas loin de l'arbre pour exprimer le sens du dicton français “*Tel père, tel fils*”, et de celle du coq qui apparaît lorsqu'on y pense, dans les mêmes circonstances dans lesquelles le Français s'exclamerait: “*Quand on parle du loup, on en voit la queue*”.

Or ce phénomène n'est pas limité aux seuls proverbes et locutions (qui se situent, à vrai dire à mi-chemin entre la langue et la parole puisqu'ils représentent des fragments

de discours figés en langue⁽¹⁾; il est omniprésent. On le rencontre dans le parler de tous les jours comme dans les technolectes.

Voici un exemple que j'emprunte à ma collègue, M. Lederer⁽²⁾ qui le cite dans les termes suivants:⁽³⁾

“ ‘*You are a very rich man*’, dit un jour un Japonais à un industriel français à l'issue d'un repas somptueux que celui-ci lui offrait. Le Français savait, hélas, suffisamment l'anglais pour que je ne puisse traduire: ‘*Merci de votre généreuse hospitalité*’, ce que j'aurais fait en toute autre occasion, certaine que le Japonais (qui s'exprimait assez imparfaitement en anglais) traduisait littéralement l'expression japonaise usuelle de remerciements. Ce faisant, il désignait un trait caractéristique de la situation qu'il venait de vivre, en nommant la cause, ou si l'on veut, l'explication; le français aurait exigé une autre composition d'énoncé: le rappel des qualités de cœur, de la générosité de celui qui recevait, cause seconde mais plus acceptable en français que la mention (jugée peu délicate) de la richesse. Or, l'idée dans son ensemble est bien la même dans les deux cas; mais dire ce qui dans une langue reste habituellement non dit par rapport à l'idée d'ensemble, utiliser un trait marquant

(1) En effet, au niveau de la langue, cette différence entre les traits pertinents retenus s'observe tout aussi souvent. Exemples: assureur-underwriter, disque-record, trou de serrure-keyhole, purgatoire-limbo, sous-coupe-saucer, etc. Je ne le mentionne qu'en passant, sans m'y arrêter, car ce fait n'a pas de conséquences directes pour le processus de la traduction.

(2) “*Synecdoque et traduction*”, *Etudes de Linguistique Appliquée*, N° 24, Paris, Didier, 1976, pp. 13–41.

(3) Pages 32–33.

différent de celui auquel la langue a habitué, risque de faire obstacle au sens. L'industriel français fut en effet légèrement choqué des 'remerciements' du Japonais'

Lorsqu'il est question d'avancer le départ à la retraite, le Français parle de *l'abaissement de l'âge de la retraite*, tandis que l'Allemand, pour nommer le même concept, retient comme trait pertinent le raccourcissement de la vie active.

"Ce biocide est caractérisé par une haute sélectivité" veut dire en français que la substance ne s'attaque qu'aux seuls micro-organismes et ne porte aucune atteinte à la plante elle-même. L'allemand exprime le même contenu cognitif en se mettant, en quelque sorte, à la place de la plante pour constater que le produit est bien supporté. Le même préoccupation qui a, en français, donné naissance à la formule "*informatique et liberté*" est désignée en allemand par le trait "*protection des données*".

Les exemples ne manquent pas, mais il n'est sans doute pas utile d'en allonger la liste. Tous montrent à l'évidence que chaque langue, pour exprimer une notion ou une idée, choisit un ou plusieurs traits sémantiques parmi beaucoup d'autres que présente cette notion ou cette idée, et les traits choisis sont rarement les mêmes d'une langue à l'autre.

Vous avez tout de suite compris que ce phénomène n'a rien à voir avec l'existence ou la non existence d'équivalents en langue. Le Français dirait: "*Il a bien une langue*" pour se rassurer sur le sort de quelqu'un qui connaît mal le quartier.

L'Allemand dirait: "*Il a bien une bouche*", et ce non pas faute d'équivalent du mot langue en allemand mais parce que, dans le cas particulier de cette tournure, le trait sémantique choisi pour nommer la faculté de parole est la cavité qui abrite la langue, tandis que le français retient, en l'occurrence, la langue elle-même. On voit que l'existence d'équivalents dans une paire de langues ne présage en rien leur apparition au niveau de la parole lors de la formulation d'un même concept.

Autre exemple tout aussi parlant: En français, on a tendance à désigner les activités des différents secteurs de l'économie par l'appellation de ceux qui les dirigent. Ainsi, on dirait, par exemple: "*Les meuniers ont contribué à l'aide alimentaire par la fourniture d'importantes quantités de farine*". En allemand, par contre, c'est l'exploitation, le lieu de production qui, la plupart du temps, est retenu comme trait pertinent; en l'occurrence le moulin. Inutile d'ajouter que, de même que "*moulin*" existe dans la langue française, de même il y a, dans la langue allemande, un terme pour désigner le meunier. Et pourtant, bien que le français et l'allemand offrent des termes parfaitement équivalents en langue, ce ne sont pas ces termes-là qui s'avèrent équivalents au niveau de la parole mais d'autres qui, en langue, ne paraîtraient pas l'être.

Traduire, ce n'est donc pas chercher dans une autre langue des mots dont le sens virtuel serait le même que le sens virtuel d'un mot de la langue originale. Traduire, c'est partir du sens non plus virtuel mais réel de la parole pour le reformuler dans l'autre langue d'une façon claire et immédiatement

intelligible ce qui, comme nous venons de le voir, implique le respect du génie de la langue cible.

C'est bien parce que le traducteur se préoccupe du vouloir dire de l'auteur et non pas de la signification en langue des mots qu'il utilise que, contrairement à ce que l'on affirme souvent, il ne se heurte pas à des problèmes de polysémie. La polysémie n'a apparaît qu'au niveau de la langue, jamais au niveau du discours.

Quelles sont les **conséquences** de cet état de fait sur le plan **professionnel** et **pédagogique**?

Une première conséquence s'impose immédiatement à l'esprit: puisque c'est le contenu cognitif du message qui constitue la clef de voûte de toute opération traduisante, on est loin du compte quand on considère le métier du traducteur comme un aboutissement quasi automatique de l'apprentissage d'une langue étrangère. Autant dire qu'il suffit de posséder un bistouri pour être chirurgien, un bout de craie pour être professeur, etc.

J'irais même jusqu'à affirmer que celui qui, en traduisant, a l'impression de "*faire dans les langues*", comme on disait autrefois, soit ne maîtrise pas suffisamment la langue source pour apprêhender spontanément à travers elle le sens du message, soit fait fausse route méthodologiquement.

C'est en effet, bien au contraire, tel ou tel problème médical qui préoccupe le traducteur quand c'est là le sujet du texte sur lequel il est en train de travailler, ou le mécanisme et les objectifs du Système Monétaire Européen, ou encore les procédés

de sélection variétale en botanique, etc. C'est le référent du texte, qu'il aborde tour à tour en lecteur et en auteur, qui constitue pour lui la matière à triturer, la "*pâte à modeler*". De ce fait, le référent représente aussi un des deux "*agents de sapidité*" de la traduction.⁽¹⁾ En d'autres termes, de même que l'attrait de la lecture est essentiellement déterminé par l'intérêt qu'éveille en nous le sujet traité, de même le plaisir qu'on prend à traduire dépend en premier lieu de l'attraction qu'on éprouve pour le référent du texte.

Une des conséquences de la règle élémentaire de toute activité traduisante est donc que le traducteur doit sinon être un spécialiste du référent de son texte, du moins avoir des connaissances très solides à son sujet, car on ne saurait comprendre le sens d'un message si l'on ignore tout de son référent. C'est l'évidence même et je ne le mentionnerais pas si je n'avais pas constaté qu'en matière de traduction, on a tendance à perdre de vue certaines vérités qui pourtant tombent sous le sens.

Sur le plan de la pratique professionnelle, il s'ensuit que le traducteur ne s'attaquera qu'aux textes de sa spécialité: s'il est informaticien, il se limitera à l'informatique; s'il est biologiste, il ne sortira pas de la biologie, etc; ou bien il se spécialisera dans certains domaines où il a pu acquérir les connaissances extra-linguistiques nécessaires.

(1) l'autre étant la part créative de l'opération de réexpression. Cette part est évidemment d'autant plus grande que le langage propre au référent est peu normalisé.

En disant, "*les connaissances extralinguistiques nécessaires*", je suis parfaitement consciente du manque de précision de ce terme. Sans doute vous demandez-vous à quel niveau se situe le minimum nécessaire. Je vais essayer de le préciser au moyen de quelques explications sur la position du traducteur vis-à-vis des messages à traduire d'une part et sur la tâche qui l'attend dans la dernière phase de l'opération, c'est-à-dire lors de la reformulation, d'autre part.

Voyons d'abord la position du traducteur à l'égard du texte qu'il est censé traduire. Dans la plupart des cas, à moins d'être spécialiste du référent, il ne sera pas le destinataire du message mais seulement son récepteur.⁽²⁾ Or comme tout message est conçu en fonction de son destinataire, il comporte inéluctablement une part implicite puisqu'en règle générale, on n'énonce que ce que l'on suppose non encore connu de la personne à qui l'on s'adresse. Le dosage par l'auteur de la part de son vouloir dire qu'il convient d'expliciter par rapport à celle qui peut rester sous-entendue est donc fonction des connaissances préexistantes qu'il suppose chez ses lecteurs potentiels. Si ces dernières sont de loin supérieures au savoir du traducteur celui-ci ne saurait apprécier tout le sens du message, faute d'en saisir pleinement la part implicite. Il risquerait par conséquent de faire naufrage pour n'avoir vu guère plus que le huitième de l'iceberg qui émerge.

Mais quelle que soit l'importance que revêt l'analyse des contenus cognitifs dans le processus de la traduction, elle n'en reste pas moins la face cachée de celui-ci et ne trouve son aboutissement que dans la réexpres-

sion. Encore faut-il que cette dernière ne vienne pas gâter le résultat final. C'est donc qui, en fin de compte, va fixer la barre en matière de connaissances extralinguistiques. Plutôt que d'en définir la hauteur, je vais essayer, si vous me le permettez, de vous faire sentir la qualité de la perche dont doit disposer le traducteur pour réussir son saut.

J'ignore si vous lisez de temps à autre la revue "*Scientific American*". Je la prends pour exemple puisqu'elle constitue pour moi le modèle même de ce que devrait être toute revue de vulgarisation. En effet, sans éviter l'emploi du langage technique propre au sujet traité, elle ne manque jamais d'apporter les éclaircissements nécessaires à la compréhension par le noninitié. Imaginez d'y avoir lu un article sur le fonctionnement du cerveau, par exemple, et d'avoir terminé votre lecture conscients d'avoir tout compris. Vous décidez d'en faire profiter vos étudiants et vous constatez que ce que vous aviez parfaitement compris à travers l'anglais, langue étrangère, vous êtes incapables de le reformuler avec la même rigueur et la même précision des termes en thaï, qui est pourtant votre langue maternelle. Ce n'est pas que vous ne connaissiez pas votre langue. C'est que vous n'êtes pas neurophysiologistes. N'ayant pas fait des études de neurophysiologie, vous ne disposez pas non plus du langage spécifique de cette branche des sciences; et à mon avis, il n'est pas possible de l'acquérir seul, c'est-à-dire sans assimilation simultanée des notions abstraites véhiculées par ce langage. L'inverse

(2) D. Moskowitz "Le traducteur: récepteur et destinataire du message". *Etudes de Linguistique Appliquée*, N° 12, Paris, 1973. pp. 71-84.

est d'ailleurs tout aussi vrai: on ne peut apprendre des notions abstraites sans le support d'une langue.

Tout ceci pour dire que le traducteur ne saurait se contenter de connaissances extralinguistiques tout juste suffisantes pour lui permettre de comprendre le contenu cognitif d'un écrit. Son savoir du référent doit être tel qu'il peut manier le technolecte qui s'y rapporte avec la même rigueur et la même autonomie expressive que l'auteur de l'original.

C'est donc la dernière phase de la traduction, celle de la reformulation du sens, qui détermine le niveau des connaissances extralinguistiques requises. C'est encore elle qui dicte l'orientation vers la traduction technique, économique, scientifique, commerciale... d'une part ou la traduction littéraire d'autre part. En effet, seul un écrivain, fût-ce un écrivain en mal d'inspiration mais possédant l'art de manier la plume, sera capable de recréer dans la langue d'aboutissement une oeuvre littéraire d'une valeur comparable à celle de l'oeuvre originale.

Il existe toutefois un moyen rationnel et efficace de pallier de façon *ad hoc* les insuffisances du traducteur, qui peuvent, selon la tâche à accomplir, apparaître sur le plan de ses connaissances linguistiques ou extralinguistiques: c'est le travail d'équipe associant un traducteur et un spécialiste, même unilingue, du référent ayant pour langue maternelle la langue cible de la traduction.

Supposons un texte en français portant sur l'ingénierie génétique qu'il s'agit de

traduire en thaï. Le traducteur est suffisamment familiarisé avec le sujet pour comprendre le sens du texte mais pas assez pour réexprimer ce sens dans le technolecte des généticiens. S'il s'attelait seul à ce travail, il y aurait fort à parier que le résultat serait peu lisible, sinon inintelligible par endroits. Grâce au concours d'un généticien thaï, par contre, le contenu cognitif dégagé de l'original par le traducteur sera réexprimé dans le langage propre des spécialistes de cette branche, c'est-à-dire dans un langage clair et immédiatement compréhensible pour ceux-là même à qui le texte est destiné. Inutile d'ajouter que ce n'est qu'à cette condition-là que la contribution du scientifique français a des chances d'être remarquée. Elle n'aura aucun impact si elle se présente sous une forme verbale qui en occulte le sens au lieu de le révéler.

Le travail d'équipe offre donc l'immense avantage de garantir à la fois la propriété de la forme verbale de la traduction et la fidélité quant à son contenu cognitif. Cette dernière est d'autant mieux assurée qu'elle doit satisfaire à un double contrôle: à celui que peut exercer le traducteur-en comparant le sens de la nouvelle version du message à celui de l'original et à l'épreuve de cohérence du raisonnement qui est l'affaire du spécialiste.

Cette même formule de travail d'équipe permet au traducteur de pratiquer le thème, alors qu'il doit évidemment se l'interdire formellement du moment qu'il travaille seul. Elle peut aussi être fort utile pour la traduction littéraire surtout à partir de langues qui sont peu pratiquées en dehors des frontières nationales.

Malgré tous les avantages réels que présente cette forme de coopération, elle est fort peu répandue. Les considérations financières y sont sans doute pour quelque chose, bien qu'à tort, d'après moi, car, sans même parler du rapport qualité/prix, une équipe de deux ne mettra guère plus de la moitié du temps qu'il ne faudrait au traducteur seul pour accomplir le travail, toutes choses étant égales par ailleurs. C'est surtout, me semble-t-il, là encore, la méprise sur la véritable nature de la traduction et, par conséquent, sur les problèmes qu'elle est susceptible de poser qui entrave le développement du travail d'équipe.

Quelles conclusions la pratique de la traduction nous oblige-t-elle à tirer pour l'**enseignement** de celle-ci?

Après ce qui précède, je pense qu'il n'est pas nécessaire d'insister lourdement sur la nécessité absolue de confier cet enseignement à des traducteurs professionnels, bien formés, si possible expérimentés et ayant en plus la fibre pédagogique.

Vous avez sans doute compris aussi que la traduction ne peut être enseignée qu'au niveau post-universitaire et que les étudiants potentiels d'un cours de traduction doivent avoir fait autre chose que des études purement littéraires et linguistiques. L'information et l'orientation des étudiants intéressés par la traduction à un stade précoce de leurs études revêt donc une très grande importance.

Il faut en outre prévoir une sélection afin de s'assurer que les étudiants admis aient les connaissances linguistiques nécessaires à l'apprentissage de la traduction. Il ne faut

pas oublier, en effet, que la traduction n'est pas un moyen d'acquérir des langues mais une application de l'acquis. Elle peut, tout au plus être considérée comme un moyen de sensibilisation aux lacunes inéluctables et d'incitation à y remédier. Il est donc indispensable de veiller à ce que, dès le départ, les langues soient suffisamment sues sous peine de voir le cours de traduction se transformer ni plus ni moins en simple cours de langue.

Finalement, je crois qu'il est très bénéfique à tous points de vue de faire entrer la formule du travail d'équipe dans l'organisation des cours de traduction. De tels cours "*triangulaires*" non seulement facilitent la solution de certains problèmes pratiques, comme la composition du corps enseignant, mais permettent aussi de mieux simuler la réalité professionnelle. Ils constituent par ailleurs une excellente préparation des étudiants à la pratique de la coopération dans l'exercice ultérieur de leur métier.

Pour conclure, je dirais que je m'estimerais heureuse si j'avais réussi, cet après-midi, à vous convaincre que savoir traduire n'est pas le résultat quasi automatique de l'apprentissage d'une langue; que la traduction est un métier à part entière, un métier non pas de langues mais de communication, un métier qui exige la maîtrise d'une méthodologie simple dans son principe, mais pas toujours simple dans son application, un métier qui demande de très bonnes connaissances linguistiques et extralinguistiques et une parfaite maîtrise de la langue maternelle. Et comme cette profession ne peut évidemment être enseignée que par des professionnels,

seuls capables de transmettre non seulement le savoir mais aussi le savoir faire, je m'estimerais plus heureuse encore si j'étais parvenue

à éveiller, au moins chez quelques uns parmi vous, une vocation pour la traduction et son enseignement ultérieur.

រោគបាយជិំ ៩២ សំរាប់រាជ្យ

216-222 ផ្ទះលំបាត់លំបាត់ ភ្នំពេញ ក្រុងពេទ្យ 10200

ផ្លូវលិតខេងសីអមាត្ររ៉ាន

ខេងសីអីរីយ៍ គុម្ភីវគ្គ

ខេងសីអរកបរកបារីយ៍

និងអេក្រង់ការសែនកករ៉ែបប៉ែន

ទីតាំងទំនើប

ឱការការិយ៍នៃបណ្តុះបណ្តាល

ឱការការិយ៍នៃបណ្តុះបណ្តាល

ទូរ. 2217225-2217434-2217454

กระบวนการทำคำศัพท์ ในภาษาต่างประเทศให้ง่าย

ดร. วิภาดา จารุจมพล

คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในการใช้ภาษาต่างประเทศสำหรับสื่อ-ความหมายนั้น ผู้พูดมักประสบปัญหามากมาย หลายประการอันเป็นอุปสรรคต่อการสื่อความหมาย โดยเฉพาะหากผู้พูดยังไม่มีความรู้ในภาษาอันนั้นมากพอ ปัญหาเหล่านี้ได้แก่ ปัญหาทางด้านไวยากรณ์ การออกเสียง และด้านคำศัพท์ หากบัญหานั้นได้อันหนึ่งเกิดขึ้น ก็ยังผลให้การสื่อความหมายไม่สัมฤทธิผลเท่าที่ควร ปัญหานี้ซึ่งผู้ใช้ภาษาต่างประเทศจำนวนไม่น้อยคิดว่าเป็นปัญหาใหญ่ เห็นจะได้แก้ปัญหาเรื่อง “ไมรู้ศัพท์” ผู้เขียนพิจารณาเห็นว่า บัญหานี้มาแห่งการไมรู้ศัพท์อาจจำแนกออกได้เป็น 3 ประการ กล่าวคือ

1. โดยทั่วไปคำศัพท์ในภาษาต่างประเทศของผู้พูดมีจำนวนจำกัด ซึ่งน้อยกว่าจำนวนที่เจ้าของภาษาอันนั้นมีอยู่มาก ฉะนั้นหากพิจารณาจากความจริงในข้อนี้ การให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ในการสื่อความหมายเหมือนเจ้าของภาษา หรือใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา จึงเกือบจะเป็นไปไม่ได้

2. จำนวนคำศัพท์ในภาษาต่างประเทศที่ผู้ใช้เพื่อความเข้าใจในการอ่าน และฟัง มีจำนวนมากกว่าจำนวนของคำศัพท์ที่สามารถนำไปใช้ในการพูดและเขียน กล่าวคือ ขณะที่อ่านหรือฟังภาษาที่สองนั้น ผู้ใช้ภาษาจะเข้าใจความหมายของศัพท์คำนั้น ๆ พอดีเพียงที่จะให้กิจการสื่อความหมายได้ ทั้งนี้อาจจะเป็นด้วยศัพท์หลาย ๆ คำปรากฏอยู่ในข้อความที่ช่วยให้เข้าใจความหมายของศัพท์คำนั้นได้ง่ายขึ้น และในการพูดและเขียน หากผู้

ใช้ภาษาเข้าใจความหมายของศัพท์คำนั้นงเพียงผิวนอก เขายังไม่สามารถนำไปใช้อย่างถูกต้องได้ด้วยเหตุนี้ในการพูดหรือเขียน ผู้ใช้ภาษาจึงประสบปัญหาเรื่องคำศัพท์มากกว่า

3. ภาษาสองภาษา มีโครงสร้างทางความหมาย (Semantic structure) ที่ต่างกัน ยังผลให้ระบบโครงสร้างของคำศัพท์ต่างไปด้วย การที่จะหาคำศัพท์สองคำจากสองภาษาที่มีความหมายเหมือนกันโดยสมบูรณ์ จึงมิใช่เรื่องง่าย ทั้งนี้ เพราะภาษาที่เกี่ยวข้องทั้งสองภาษา มีการบัญญัติศัพท์ที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความจำเป็น ความต้องการ ขนบธรรมเนียมประเพณี และโลกทัศน์ของสังคมที่ใช้ภาษานั้น ดังนั้นภาษาหนึ่งอาจจะมีคำศัพท์ ซึ่งในอีกภาษาหนึ่งมิได้บัญญัติไว้ เพราะในสังคมดังกล่าว ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ศัพท์คำนั้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า บัญหานี้ก่อประการหนึ่ง ซึ่งผู้ใช้ภาษาต่างประเทศต้องประสบ กล่าว ในบางครั้งบางคราวเข้าไม่ถูกจะหาคำศัพท์ในภาษาที่สอง

อย่างไรก็ตามในฐานะเป็นผู้ต้องสื่อความหมาย ผู้พูดจะต้องทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ นั่นก็คือ ต้องให้การสื่อความหมายสัมฤทธิผล เป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะเกิดปัญหาทางการสื่อความหมายประการใดก็ตาม ผู้พูดจะต้องพยายามหารือการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้ได้

ในกรณีที่เกิดบัญหา เรื่อง “ไม่รู้คำพิพากษา” อันเกิดจากภาษาเหตุได้สาเหตุหนึ่งก็ตาม ผู้พูดที่มีความสามารถและชำนาญในการใช้ภาษาต่างประเทศ จะแก้บัญหาโดยใช้ลักษณะธรรมชาติของภาษา เป็นเครื่องช่วย กล่าวคือ หากผู้พูดไม่สามารถจะหาคำที่เหมาะสมกับความหมายที่ต้องการได้ เขาก็อาจจะหาคำอื่น หรือข้อความอื่น แทนคำพิพากษาที่ต้องการ คำพิพากษาหรือข้อความที่มาแทนที่นั้น อาจจะมีความหมายเสมอเหมือน หรือใกล้เคียงกับความหมายที่ต้องการมากหรือน้อย แล้วแต่กรณี แต่ถ้าอย่างน้อยการสื่อความหมายได้เกิดขึ้นในระดับหนึ่ง กระบวนการใช้คำพิพากษานี้คำหรือหลาย ๆ คำ หรือข้อความ เพื่อแทนคำที่เหมาะสมที่สุดนี้ เรียกว่า กระบวนการการทำคำพิพากษาให้ง่ายขึ้น (Lexical Simplification Process) กระบวนการการทำคำพิพากษาให้ง่ายขึ้นนี้ ผู้เขียนเชื่อว่าเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากความรู้ ความเข้าใจระบบโครงสร้างทางความหมายของภาษาแม่ (semantic competence in mother tongue) ทุกภาษา มีระบบโครงสร้างทางภาษาบางอย่างร่วมกัน ตัวอย่าง เช่น ความสัมพันธ์อย่างมีระบบ (systemic relationship) ของคำพิพากษาต่าง ๆ ในภาษา อันได้แก่ ความสัมพันธ์ของคำพิพากษาที่เรียกว่า “*Synonymy*” หรือการที่มีคำพิพากษาภาษามากกว่าหนึ่งคำ ซึ่งมีความหมายอย่างเดียวกันโดยสมบูรณ์ หรือเกือบสมบูรณ์ และคำเหล่านี้สามารถใช้แทนกันได้ทุกสถานการณ์ หรือเกือบทุกสถานการณ์ โดยรักษาความหมายของข้อความได้อย่างเดิม ความสัมพันธ์ระหว่างคำพิพากษาในภาษาอีกประเภทหนึ่งก็คือ *hyponymy* หรือการที่คำพิพากษาหนึ่งมีความหมายที่กว้างและได้รวมเอาความหมายของคำพิพากษาอื่น ๆ อีกหลายคำ เอาไว้ด้วย นอกจากนี้ ความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างทางความหมายของภาษาแม่ยังช่วยให้เราสามารถเข้าใจว่า หากเขามีรู้คำพิพากษาที่มีความหมาย

ตามที่ต้องการ เขาสามารถจะใช้คำจำกัดความหรือข้อความที่อธิบายคำพิพากษาหนึ่งได้ ความเข้าใจโครงสร้างทางความหมาย ยังช่วยให้ผู้ใช้ภาษา รู้จักสร้างคำพิพากษาขึ้นมาใช้สื่อความหมาย เมื่อไม่สามารถจะหาคำที่เหมาะสมได้ การสร้างคำนี้สามารถกระทำได้โดยการผสมคำพิพากษาพื้นฐานเพื่อให้เกิดเป็นคำพิพากษาขึ้นโดยหวังว่าจะได้ความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายที่ต้องการ ความสามารถอีกอย่างหนึ่งของทุกคน ไม่ว่าภาษาแม่จะเป็นภาษาใดก็ตาม คือ การใช้คำพิพากษาซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับคำพิพากษาที่ต้องการแทนคำพิพากษาที่ต้องการ การใช้คำพิพากษาที่มีความหมายใกล้เคียงนี้ ความหมายที่อีกฝ่ายหนึ่งได้รับนั้น อาจจะไม่ตรงกับความหมายที่ผู้พูดตั้งใจไว้ แต่อาจจะใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะทำได้ อย่างน้อยการสื่อความหมายย่อมจะเกิดขึ้นบ้าง แม้ว่าจะไม่เป็นที่พอใจของผู้พูดมาก

ความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างทางความหมายและสัญชาตญาณทางภาษา ในภาษาแม่ ดังกล่าวจะช่วยให้การสื่อความหมายในภาษาแม่ สัมฤทธิผลตามที่ต้องการ หรือใกล้เคียงกับที่ต้องการ โดยเฉพาะในกรณีที่บัญหาเรื่องคำพิพากษาเกิดขึ้น ผู้พูดจะใช้ความรู้ดังกล่าว ช่วยแก้บัญหาเฉพาะหน้าได้ ความรู้ความสามารถอันนี้ ผู้เขียนเชื่อว่าจะถูกถ่ายทอดไปใช้ให้เป็นประโยชน์เมื่อมีการสื่อความหมายในภาษาต่างประเทศด้วย ผู้เขียนขอเสนอไว้ว่า ในการใช้ภาษาต่างประเทศ เมื่อผู้พูดประสบบัญหาเรื่อง “ไม่รู้คำพิพากษา” ก็จะแก้บัญหาโดยใช้กระบวนการการทำคำพิพากษาให้ง่ายขึ้น และกระบวนการนี้ประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ 6 วิธีการ กล่าวคือ

1. การถ่ายโอนคำพิพากษาจากภาษาแม่ (lexical transfer)

2. การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายอย่างเดียวกัน (Synonym)
3. การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายกว้าง (superordinate term)
4. การใช้คำศัพท์ใกล้เคียง (word approximation)
5. การสร้างคำศัพท์ใหม่ (word coinage)
6. การใช้คำจำกัดความ หรือคำอธิบาย (circumlocution)

ผู้เขียนเชื่อว่าวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้พูดได้มาโดยการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางความหมายของภาษาแม่ และสัญชาตญาณทางภาษา

ต่อไปนี้คือรายละเอียดของแต่ละวิธีการ
วิธีการถ่ายโอนคำศัพท์จากภาษาแม่ (Lexical Transfer)

การถ่ายโอนคำศัพท์จากภาษาแม่ หมายถึง การใช้คำศัพท์ซึ่งมีความหมายในภาษาแม่ (native language lexical item) ในตำแหน่งซึ่งควรจะเป็นคำศัพท์ ซึ่งมีความหมายในภาษาที่สอง (target language lexical item) หรืออีกหนึ่งคือการแปลคำต่อคำจากภาษาแม่ไปเป็นภาษาที่สอง กระบวนการถ่ายโอนทางคำศัพท์จากภาษาแม่นั้น เป็นกระบวนการยึดคำศัพท์ที่มีความหมายในภาษาแม่มาใช้ในตำแหน่ง ซึ่งจะต้องเป็นคำศัพท์ที่มีความหมายในภาษาที่สอง ยังผลให้ความหมายของข้อความผิดไป หรือ ไม่ได้ความหมายเลย

ผู้เรียนภาษาต่างประเทศทุกคน มักจะตั้งสมมุติฐานว่า ทุก ๆ คำในภาษาแม่ของตน จะมีคำแปลตรงไปตรงมา คำต่อคำ และมีความหมายเหมือนกันทุกประการกับคำศัพท์ในภาษาต่างประเทศ ผู้เริ่มเรียนจึงมีวิธีการสื่อความหมายในภาษาต่างประเทศ โดยแปลคำต่อคำ จากคำศัพท์

ในภาษาแม่ โดยไม่เข้าใจขอบเขตจำกัดของคำศัพท์ ที่ใช้ กระบวนการแปลนี้เกิดขึ้นเนื่องจากผู้เรียนยัง “คิด” เป็นภาษาแม่ จึงถ่ายโอนโครงสร้างของภาษาแม่มาใช้เมื่อใช้ภาษาต่างประเทศ อันก่อให้เกิดการผสมผสานระหว่างโครงสร้างของทั้งสองภาษา ด้วยเหตุนี้ การสื่อความหมายจึงไม่เกิดขึ้น

ด้วยการถ่ายโอนคำศัพท์โดยตรงของคนไทยเมื่อพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่การใช้ “decorating lamp” และ “hanging lamp” ซึ่งแปลจากภาษาไทยว่า “ไฟประดับ” และ “ไฟแขวน” แทนคำที่ถูกต้องคือ “chandelier” การใช้คำ “guest table” หรือ “โต๊ะรับแขก” แทน “coffee table” และการใช้ “headbed” หรือ “หัวเตียง” แทน “headboard” ลักษณะการถ่ายโอนคำศัพท์อาจจะทำได้ในลักษณะที่ใช้คำที่มีอยู่ในภาษาที่สอง แต่ไม่ใช้คำซึ่งเจ้าของภาษาทั้งนั้นเห็นว่าเหมาะสม การถ่ายโอนลักษณะนี้ ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการถ่ายโอนทางความหมายมากกว่า ยกตัวอย่างเช่นการใช้คำ “curtain” ในสถานการณ์ซึ่งควรจะใช้คำว่า “drapery” สำหรับสังกัด (concept) ซึ่งภาษาไทยบัญญัติคำว่า “ผ้า” นั้น ผู้พูดภาษาอังกฤษเขามองเห็นเป็นสองสังกัด ซึ่งคล้ายคลึงกัน จึงบัญญัติคำศัพท์สองคำขึ้นมา คือ “curtain” and “drapery” เมื่อคนไทยเรียนภาษาอังกฤษ ก็จะหาคำในภาษาอังกฤษ ซึ่งแปลว่า “ผ้า” และเมื่อได้เรียนคำ “curtain” ก็จะใช้คำนี้ทุกครั้งที่กล่าวถึง “ผ้า” ไม่ว่าประเภทไหนก็ตาม นี้เป็นตัวอย่าง ซึ่งแสดงว่าคนจากต่างดินแพร่ธรรมกันมองโลกต่างกัน การถ่ายโอนในลักษณะนี้เป็นการถ่ายโอนทางบวก กล่าวคือ ผลของการถ่ายโอนทำให้ได้คำศัพท์ที่มีความหมาย ซึ่งเจ้าของภาษาเข้าใจ ในทางตรงกันข้าม การถ่ายโอนในทางลบเป็นการถ่ายโอน

ซึ่งได้มาซึ่งคำศัพท์ที่ไม่มีความหมายสำหรับเจ้าของภาษา ดังตัวอย่างที่กล่าวไว้ข้างต้น

การถ่ายโอนคำศัพทนี้ มิใช่จะกระทำได้ในทุกรสี เช่นในการถีกคำศัพทนั้นประกอบด้วยคำศัพท์พื้นฐานที่ยากเกินกว่าที่ผู้พูดจะแปลได้ เช่น คำในภาษาไทย “พวงมาลัย” “ขบวนแห่คพ” “ห้างเปี้ย” และ “เปลญวน” เป็นต้น การที่จะแปลคำศัพท์เหล่านี้ได้ ผู้พูดจะต้องรู้จักคำพื้นฐาน “พวง” “มาลัย” “ขบวน” “แห่” “คพ” เป็นต้น ก่อนที่จะแปลคำศัพท์เหล่านั้นได้ อีกรสีหนึ่ง ซึ่งการถ่ายโอนไม่เกิดขึ้นก็คือ เมื่อศัพท์คำนั้น ประกอบด้วยคำศัพท์ในภาษาแม่ เพียงคำเดียว เช่น “เขียง” “สุาน” “แก้ว” “ระเบียง” และ “กระดุม” เป็นต้น ผู้พูดจะพบว่าคำเหล่านี้ไม่สามารถแปลคำต่อคำได้ในกรณีสุดท้ายซึ่งการถ่ายโอนคำศัพท์จะไม่เกิดขึ้น ก็คือเมื่อศัพท์บางคำบัญญัติในภาษาที่สอง แต่ไม่มีศัพท์บัญญัติในความหมายเดียวกันในภาษาแม่ เช่น ในภาษาอังกฤษ มีคำ “stool” และ “snow-dish” เป็นต้น แน่นอนที่สุดในเมื่อศัพท์คำนี้ไม่มีในภาษาไทย คนไทยที่พูดภาษาอังกฤษ ก็จะใช้วิธีการถ่ายโอนคำศัพท์ไม่ได้

อย่างไรก็ตามการถ่ายโอนคำศัพทนี้อาจจะประสบความสำเร็จได้ ในการสื่อความหมายในบางกรณีเกล่าก็คือ ผลของการแปลทำให้ได้มาซึ่งคำศัพท์ซึ่งถูกต้องตามความหมายในภาษาที่สอง ทั้งนี้ก็เพราะว่า คำศัพท์จำนวนไม่น้อยใน 2 ภาษา ที่มีความหมายเหมือนกัน เมื่อแปลตรงไปตรงมาแล้วก็จะได้คำศัพท์ที่เหมาะสม โดยเฉพาะในกรณีที่เมื่อคำศัพท์คำนั้นประกอบด้วยคำพื้นฐาน ซึ่งมีความหมายเหมือนกันทั้งสองภาษา

ผู้เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศ นักจะใช้วิธีการถ่ายโอนคำศัพท์มากกว่าผู้ที่มีความรู้ในภาษาที่สองมากแล้ว ผู้เขียนเห็นว่า เหตุผลที่อยู่เบื้องหลัง

ของพฤติกรรมอันนี้ ก็คือ เมื่อผู้เรียนภาษามีความรู้เกี่ยวกับภาษาที่เรียนมากเพียงไร ก็มองเห็นความแตกต่างของโครงสร้างทางความหมายของสองภาษา ยิ่งขึ้น และเมื่อใช้ภาษาที่สองในการสื่อความหมาย ก็พยายามอาศัยโครงสร้างทางความหมายของภาษาใหม่ให้มากที่สุด ระดับความสามารถในการใช้และเข้าใจภาษาที่สอง จึงขึ้นอยู่กับระดับของความรู้ความเข้าใจโครงสร้างทางความหมายของภาษาที่สอง อย่างไรก็ดี เป็นการยากมากที่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศ จะเลิกใช้วิธีการถ่ายโอนคำศัพท์โดยสิ้นเชิง ทั้งนี้ก็ เพราะว่าการที่จะให้โครงสร้างทางความหมาย ของภาษาที่สองมาแทนที่ของภาษาแม่อย่างสมบูรณ์นั้น เกือบจะเป็นไปไม่ได้ ทั้งนี้ก็ เพราะว่าผู้ที่เรียนเรียนภาษาที่สองยัง “คิด” เป็นภาษาแม่ นั่นก็คือ แม้จะใช้ภาษาที่สอง แต่ก็ใช้โครงสร้างทางภาษาของภาษาแม่ แต่เมื่อมีความเข้าใจโครงสร้างทางความหมายของภาษาที่สองมากขึ้น เขาก็เริ่ม “คิด” เป็นภาษาที่สอง กล่าวคือ ขณะที่ใช้ภาษาที่สอง ก็ “คิด” เป็นภาษาที่สอง มองโลกในสายตาของเจ้าของภาษา ส่วนคนที่เป็น bilingual นั้น สามารถ “คิด” ได้ทั้งสองภาษา ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ หากสื่อความหมายดำเนินไปในภาษาแม่ เขาก็จะ “คิด” เป็นภาษาแม่ แต่หากสื่อสารในภาษาที่สอง เขาก็จะ “คิด” เป็นภาษาที่สอง

วิธีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายกว้าง (Superordinate Term)

ความรู้ความเข้าใจโครงสร้างทางความหมาย ของภาษาแม่รวมไปถึงความเข้าใจลักษณะ ความสัมพันธ์ของคำศัพท์ในภาษาแม่ที่เรียกว่า hyponymy อันเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะที่ว่า เมื่อกลุ่มคำศัพท์กลุ่มนึง สัมพันธ์กันในเชิงที่คำศัพท์เหล่านี้มีความหมายบางอย่างร่วมกัน และความหมาย

ที่ร่วมกันนี้ ได้รับการบัญญัติศัพท์อีกคำหนึ่ง ศัพท์คำนี้จึงมีความหมายกว้าง ซึ่งรวมເเอกสารความหมายของคำศัพท์อีกหลาย ๆ คำ เอาไว้ ยกตัวอย่างเช่น คำ “ดอกไม้” ได้รวมເเอกสารความหมายบางอย่างของคำ “ทานตะวัน” และ “เล็บเมือง” เป็นต้น เอาไว้ หรือคำว่า “ยานพาหนะ” ก็ได้รวมເเอกสารความหมายบางอย่างของคำว่า “รถบัส” “รถเก๋ง” “รถชนส่ง” “เรือข้ามฟาก” “เครื่องบิน” เป็นต้น เอาไว้ในความหมายของศัพท์คำนี้ คำศัพท์ประเภทเดียวกับ “ยานพาหนะ” หรือ “ดอกไม้” นี้ เรียกว่า “superordinate term”

การใช้คำ “ดอกไม้” แทนคำ “กุหลาบ” และ/ หรือ “ทานตะวัน” จัดว่าเป็นกระบวนการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายกว้าง (general term) แทนคำศัพท์ ซึ่งระบุความหมายเฉพาะ (specific term) สาเหตุของการใช้คำประเภทนี้ในภาษาแม่ คงจะเป็นเพราะต้องการสื่อความหมายที่กว้าง หรือ อาจ เพราะในกรณีเฉพาะนั้น ไม่มีความจำเป็นต้องใช้คำระบุความหมายเฉพาะ ผู้พูดบางคนนิยมการใช้คำที่มีความหมายกว้าง เพื่อความสะดวก และ ผู้ฟังก็เข้าใจดี โดยถือไปว่าวันนี้ผลทำให้ความหมาย บางอย่างสูญหายไป ในบางกรณี ผู้พูดอาจจะหาคำระบุความหมายเฉพาะไม่ได้ จึงหลีกเลี่ยงศัพท์คำนั้น และใช้คำที่มีความหมายกว้างแทน ผู้พูดทุกคนมีสัญชาตญาณทางภาษาพอที่จะบอกได้ว่า เขายังจะใช้คำศัพท์ประเภทนี้หรือไม่ หากการเลือกใช้คำประเภทนี้ในกรณีเฉพาะ จะกระทบกระเทือนการสื่อความหมาย เขา ก็จะใช้วิธีการอื่น ๆ จนแน่ใจว่าการสื่อความหมายเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย

ในการพูดหรือเขียนภาษาต่างประเทศนั้น ผู้พูดหรือผู้เขียนอาจเลือกที่จะใช้คำศัพท์ที่มีความหมายกว้างแทนคำที่ระบุความหมายเฉพาะ ทั้งนี้ ก็เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้คือ

1. ผู้พูดไม่เคยเรียนศัพท์ที่ระบุความหมายเฉพาะ จึงเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายกว้างแทน

2. เกิดจากนิสัยการใช้ภาษา กล่าวคือ ถึงแม้จะใช้คำที่มีได้ระบุความหมายเฉพาะ การสื่อความหมายก็อยู่ในระดับที่พอใจแล้ว ผู้พูดจึงไม่สนใจที่จะเรียนรู้ศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ และ ถึงแม้ได้เรียนรู้แล้วก็ตามก็ยังไม่นิยมใช้อกจากสถานการณ์จะบังคับ

3. โครงสร้างทางภาษาของภาษาแม่ อาจ เป็นตัวสร้างนิสัยการใช้วิธีการนี้ กล่าวคือ ในบางภาษาไม่นิยมบัญญัติศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ การสื่อความหมายในภาษาตัวนั้น ก็มักจะใช้คำที่มีความหมายกว้าง และอาศัยวิธีการต่าง ๆ ทางภาษาเข้าประกอบ เพื่อให้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อมาใช้ภาษาต่างประเทศ นิสัยการใช้ภาษานี้ จึงถูกถ่ายทอดมาด้วย

การใช้คำที่มีความหมายกว้างนี้ ทำให้ไม่อาจสื่อความหมายที่ระบุเฉพาะได้ ความหมายที่ผู้พูดได้รับจึงเป็นเพียงแค่ส่วนเดียว การสื่อความหมาย จึงสมถุกธิผลต่ำกว่าที่คาดหวังไว้ ยกตัวอย่างเช่น คนไทยที่กำลังเรียนภาษาอังกฤษ ใช้คำ “wood” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้าง แทนคำที่ระบุความหมายกว่า คือ “firewood” หรือการใช้คำ “boat” แทน “sailboat” หรือ การใช้ “table” แทน “end table” และ “lamp” แทน “chandelier” อย่างไรก็ได้หากผู้พูดต้องการให้ได้ความหมายเฉพาะ เขายังอาจเลือกใช้วิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสมกว่า หรือมิฉะนั้นก็อาจใช้วิธีการทางภาษาอื่น ๆ เข้าช่วย เช่น การใช้ท่าทาง เป็นต้น

อย่างไรก็ตามวิธีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายกว้าง เป็นที่นิยมของผู้ใช้ภาษาต่างประเทศ เพราะไม่ผิดหลักภาษา และได้ความหมายใกล้เคียงกับ ผู้พูดต้องการ และเจ้าของภาษา ก็เข้าใจดี

วิธีการใช้คำศัพท์ซึ่งมีความหมายอย่างเดียวกัน (synonym)

คำศัพท์ในภาษาต่าง ๆ มีลักษณะความสัมพันธ์ที่เหมือนกันอย่างหนึ่ง คือ คำศัพท์สองคำ หรือมากกว่าสองคำ อาจจะมีความหมายเหมือนกันโดยสมบูรณ์ หรือเกือบสมบูรณ์ คำศัพท์ที่เป็นคู่นี้มีความหมายเหมือนมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางความหมายของคำศัพท์เหล่านั้น คำศัพท์คู่ใดที่ยังมีลักษณะโครงสร้างร่วมกันมากเพียงใด ก็ยังใช้แทนกันได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้นเท่านั้น บางครั้งคำศัพท์คู่หนึ่งอาจใช้แทนกันได้เพียงในกรณีเดียวก็มี เจ้าของภาษายอมรู้ด้วกว่า กรณีใดบ้างที่คำศัพท์ทั้งสองใช้แทนกันได้ หรือไม่ได้ ทั้งนี้แล้วทั้งนั้น ความรู้นี้ก็ได้มาจากการเข้าใจโครงสร้างทางความหมายในภาษาแม่

ในการสนใจของการใช้ภาษาต่างประเทศ ผู้พูดได้ใช้วิธีการใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันนี้ เป็นครั้งคราว สำหรับการใช้คำศัพท์ประเภทนี้อาจสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

1. หากผู้เรียนภาษาต่างประเทศ เรียงลำดับคำหนึ่งในสองคำศัพท์ซึ่งมีความหมายเหมือนกัน โดยสมบูรณ์เกือบสมบูรณ์ก่อน และพบศัพท์คำนั้น น้อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ คำศัพท์คำนี้ก็จะเข้าไปอยู่ในระบบภาษาของบุคคลผู้นั้น แม้เมื่อเรียนศัพท์คำที่สองแล้วก็ตาม ก็ยังพอใจที่จะใช้ศัพท์คำแรก จนกระทั่งสำหรับบางคน ศัพท์คำที่สองก็หายไปจากระบบภาษาของเขาเลยก็มี

2. สำหรับศัพท์สองคำซึ่งมีความหมายเกือบเหมือนกัน แต่ต้องใช้ในต่างสถานการณ์กัน น้อยครั้งที่ผู้พูดไม่ทราบว่า คำไหนเหมาะสมกับสถานการณ์ใดบ้าง เช่นคำ say และ speak ในภาษาอังกฤษ

3. ในบางกรณี ผู้เรียนอาจได้เรียนรู้ และเข้าใจคำศัพท์ซึ่งมีความหมายเกือบเหมือนกันเพียงคำเดียว ทำให้ต้องอาศัยคำศัพท์เพียงคำเดียวใน

ทุกสถานการณ์ที่จำเป็นต้องใช้คำใดคำหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่นในภาษาอังกฤษ คำว่า “handsome” และ “beautiful” ผู้พูดที่รู้จักคำ “beautiful” คำเดียวก็จะใช้คำว่า “a beautiful man”

วิธีการใช้คำศัพท์ใกล้เคียง (Word Approximation)

คำจำกัดความของวิธีการนี้ คือ การใช้คำศัพท์ในภาษาที่สอง ซึ่งไม่ให้ความหมายตามที่สถานการณ์นั้นระบุว่าจะต้องเป็นอันเป็นคำ ซึ่งเจ้าของภาษาจะเห็นพ้องกัน แต่คำที่ไปแทนคำที่มีความหมายเหมาะสมที่สุดนี้ ก็อาจจะให้ความหมายบางส่วนของคำที่เหมาะสมที่สุด และเนื่องจากคำที่ใช้แทนนี้ถูกใช้ในข้อความที่มีความหมายเข้าใจได้ ผู้ฟังจึงพอจะเดาได้จากข้อความนั้นว่า ที่จริงแล้วผู้พูดหมายถึงอะไร

การใช้คำศัพท์ที่ใกล้เคียง เมื่อใช้ภาษาต่างประเทศ ผู้พูดมุ่งหมายของการสื่อความหมายนี้ แก่ผู้ฟัง กล่าวคือ ผู้ฟังต้องใช้ความพยายามเดาความหมายซึ่งอยู่ในใจของผู้พูด ผู้ฟังต้องรวบรวมความหมายของข้อความที่อยู่รอบ ๆ ศัพท์คำนั้น เพื่อหาคำศัพท์ที่เหมาะสมกว่า ยกตัวอย่างเช่น คนต่างชาติที่ไม่รู้ศัพท์ คำว่า “graveyard” ในภาษาอังกฤษ ก็เลือกใช้คำว่า “grave” แทน แต่จากในเนื้อเรื่องที่ผู้พูดเล่ามานั้น ผู้ฟังรู้ว่าที่จริงแล้วผู้พูดหมายถึง “graveyard” แต่เพราะไม่รู้จักคำ “grave” จึงต้องใช้ศัพท์อีกคำหนึ่งเท่าที่จะคิดได้แทน แต่ในบางกรณีผู้ฟังอาจจะไม่มีทางทราบเลยว่า คำที่ผู้พูดใช้ไม่ตรงกับความหมายที่ตัวเองต้องการ เพราะไม่มีอะไรในเนื้อเรื่อง หรือข้อความที่จะช่วยให้เขากิดความสงสัยขึ้นมา การใช้คำใกล้เคียงในบางครั้งก็มีผลกรอบกระเทือนต่อการสื่อความหมายมาก เพราะความหมายที่ผู้ฟังได้รับอาจคลาดเคลื่อนจากความตั้งใจของผู้พูด อย่างไรก็ต้องพยายามทางภาษาของผู้พูดยอมช่วยให้ผู้พูด

ตัดสินใจได้ว่า ควรจะใช้วิธีการนี้ในสถานการณ์ เช่นไร เช่นหากคิดว่าถ้าเลือกใช้คำไม่เหมาะสมตามความหมายที่ตนต้องการ ก็มิได้กระทบกระเทือนความหมายโดยทั่วไปมากนัก ก็อาจจะใช้วิธีการนี้ หรือมีฉันหนันก็เลือกจะใช้วิธีการอื่นแทน

วิธีการสร้างคำศัพท์ (Word Coinage)

ความรู้ความเข้าใจโครงสร้างทางความหมายของภาษาแม่ ทำให้เจ้าของภาษาสามารถสร้างคำศัพท์ใหม่ ๆ ขึ้นใช้ ปอยครั้งที่เราพบคำศัพท์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในช่วงขณะหนึ่ง ในสังคมหนึ่ง แล้วก็หายไป เป็นที่น่าแปลกใจว่า แม้จะเป็นศัพท์คำใหม่ ซึ่งไม่เคยพบหรือเรียนรู้มาก่อน เรายังคงจะเดาความหมายของศัพท์คำนั้นได้ ความรู้โครงสร้างทางความหมายของภาษาแม่ ช่วยให้เราเข้าใจโครงสร้างของศัพท์คำนั้น

ในการใช้ภาษาต่างประเทศ เมื่อผู้พูดไม่อาจจะหาคำศัพท์ที่ถูกต้องเหมาะสมได้ เขาอาจจะสร้างคำขึ้นมาใหม่ เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น ในภาษาอังกฤษผู้พูดใช้ “chopping wood” แทนคำ “cutting board” “bed cupboard” แทนคำ “headboard” “lamp table” แทนคำ “end table” “floating raft” แทนคำ “floating mattress”

คำที่สร้างขึ้นมาเนี้ยบางครั้งก็ทำให้ผู้ฟังซึ่งเป็นเจ้าของภาษาพอจะเดาความหมายได้บ้างแต่ส่วนใหญ่แล้วจะเดาไม่ได้ การที่เจ้าของภาษาจะเดาความหมายของคำศัพท์ได้หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับว่า ศัพท์คำนั้นถูกสร้างขึ้นมาโดยวางแผนของโครงสร้างทางความหมายของศัพท์ที่อยู่บนโครงสร้างของภาษาที่สอง หรือภาษาแม่ กล่าวคือหากคำศัพท์ถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยโครงสร้างทางภาษาแม่ ก็เป็นการยากที่เจ้าของภาษาที่สองจะเข้าใจศัพท์คำนั้น เพราะเขามิได้คิด หรือมองเห็น

ความหมายของโลโกอย่างที่ผู้พูดเห็น แต่หากศัพท์คำนั้นวางแผนของโครงสร้างอยู่บนโครงสร้างของภาษาที่สอง ผู้ฟังก็พอจะเดาความหมายได้ เพราะมันถูกสร้างขึ้นในทำงเดียวกับที่เจ้าของภาษาสร้างศัพท์ในภาษาของตน การที่คำศัพท์พื้นฐานสองคำมาสมกันเพื่อให้เกิดเป็นศัพท์คำใหม่นั้น มิได้ทำไปตามอำเภอใจ หากแต่ทำไปอย่างมีระบบ นั่นก็คือระบบโครงสร้างทางภาษาของภาษาหนึ่ง การสร้างคำศัพท์ในภาษาอื่นได้ นอกจากภาษาแม่จึงไม่ใช่เรื่องง่าย แต่วิธีการอันนี้ก็ยังเป็นที่ใช้กันโดยทั่วไปในหมู่ผู้ใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาที่สองมากพอสมควร

วิธีการใช้คำจำกัดความหรือข้อความ (circumlocution)

ความรู้ความเข้าใจโครงสร้างทางความหมายของภาษาแม่ ช่วยให้ผู้ใช้ภาษาตระหนักรู้ความหมายไม่จำเป็นต้องใช้คำศัพท์เฉพาะในการสื่อสารไป เข้าอาจจะใช้คำจำกัดความ หรือข้อความซึ่งเป็นคำอธิบายศัพท์คำนั้นแทนก็ได้ เพราะหั้งสองวิธี ก็สื่อความหมายอย่างเดียวกัน จุดสำคัญที่สุดในการสื่อความหมาย มิใช่อยู่ที่การใช้คำศัพท์ที่ถูกต้องอย่างเดียว แต่อยู่ที่การที่ผู้ฟังเข้าใจความหมายของผู้พูด โดยปกติแล้ว ผู้พูดมักจะใช้วิธีการนี้ในภาษาแม่ได้อย่างไม่เคอะเขินนัก และผู้ฟังก็มิได้รู้สึกขัดข้อง เพราะในกระบวนการสื่อความหมายนั้น ทราบเท่าที่ผู้ฟังได้ความหมายที่ต้องการแล้ว ก็เป็นที่พอใจของหั้งสองฝ่าย

ในการใช้ภาษาต่างประเทศวิธีการนี้เป็นที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในหมู่ของผู้เริ่มเรียนภาษา เพราะเป็นวิธีการที่ง่ายและสะดวก และได้ความหมาย แม้จะใช้ศัพท์จำนวนจำกัด ผู้พูดสามารถพูดภารณกิจผู้ฟังจะเข้าใจ จึงจะหยุดวิธีการนี้ให้สระแก่ผู้พูดมาก ผู้พูดอาจพูดมากน้อย

ตามที่ผู้พูดและผู้ฟังจะ “ตกลง” กันเป็นนัย ๆ สัญญาณต่าง ๆ ในการสื่อความหมายเป็นเครื่องบอกว่าผู้พูดพอยู่ในคำอธิบายนั้นแล้วหรือยัง ยกตัวอย่างเช่น หากผู้พูดไม่รู้จักคำว่า “computer” เขาก็จะบอกผู้ฟังว่า “It is something that

จะเห็นว่ากระบวนการการทำคำศัพท์ให้ง่ายนี้ เป็นกระบวนการที่ผู้ใช้ภาษาต่างประเทศนำมาใช้ เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เกิดขึ้น ในโอกาสต่าง ๆ วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ก็มิใช่วิธีการที่ได้ศึกษามา หากแต่เกิดจากความรู้ และความเข้าใจ โครงสร้างทางความหมายในภาษาแม่นั้นเอง ความเข้าใจนี้ คือ ความเข้าใจความสัมพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ ของศัพท์ในภาษาแม่ ซึ่งมิได้ต่างจากภาษาอื่น ๆ ความเข้าใจอันนี้ยังก่อให้เกิดสัญชาตญาณทางภาษาอย่างหนึ่ง นั่นคือ รู้จักเลือกที่จะใช้วิธีการที่เหมาะสมตามสถานการณ์ เพื่อผลสัมฤทธิ์ในการสื่อความหมาย

ในฐานะเป็นครุสὸนภาษาต่างประเทศ เราควรจะเข้าใจและให้ความสนใจต่อจิตวิทยาที่อยู่เบื้องหลังการใช้คำศัพท์แปลก ๆ ซึ่งต่างจากเจ้าของภาษาของผู้เรียน จากการวิเคราะห์ด้วยความเข้าใจครุสὸนจะต้องเข้าใจวิธีการต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนใช้และเมื่อทราบสาเหตุเช่นนี้ ครุสὸนจึงค่อยหาวิธีการแก้ไขต่อไป เพราะหากการใช้คำศัพท์ของผู้เรียนเกิดจากวิธีการที่ต่างกัน วิธีการแก้ไขก็ควรจะแตกต่างกันไปด้วย นอกจากนี้ วิธีการบางอย่างควรจะได้รับการสนับสนุนให้ใช้ในบางโอกาส หรือบางระดับ เพื่อเหตุผลทางการสื่อความหมาย และการขยายจำนวนคำศัพท์ในระบบภาษาของผู้เรียน

หมายเหตุ บทความขึ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยของผู้เขียนในหัวข้อ “A Study of

Lexical Simplification : A Foreign Language Communication Strategy Based on Semantic Competence in the Mother Tongue” ส่วนอื่น ๆ ของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโยงกับบทความนี้จะตีพิมพ์ในอนาคต

BIBLIOGRAPHY

- Abberton, Evelyn. “Some Persistent English Vocabulary Problems of Serbo-Croations.” *English Language Teaching*, 22 (January, 1968).
- Antony, Edward. “Lexicon and Vocabulary.” *RELC Journal*, 6, 1 (June, 1975).
- Judd, Elliott. “Vocabulary Teaching and TESOL: A Need for Reevaluation of Existing Assumptions.” *TESOL Quarterly*, 12, 1, 1978.
- Kempson, Ruth. *Semantic Theory*. Cambridge, England: Cambridge University Press, 1977.
- Klienman, Howard. “Avoidance Behavior in Adult Second Language Acquisition.” *Language Learning*, 27, 1 (June, 1977).
- Levenston, Eddie, and Blum, Shoshama. “Aspects of Lexical Simplification in the Speech and Writing of Advanced Adult Learners.” Paper presented at the Neuchatel Colloquim of Applied Linguistics, 1977.
- Lyons, John. *Introduction to Theoretical Linguistics*. Cambridge, England: Cambridge University Press. 1968.
- Newman, Stanley. “Semantic Problems in Grammatical Systems and Lexemes:

- A Search for Method.*" In Harry Hoijer (Ed.), **Language in Culture**. Chicago: University of Chicago Press 1954.
- Rabin, Claim. "The Linguistics of Translation." In A.H. Smith (Ed.), **Aspects of Translation: Studies in Communication**. London: Hutchinson, 1958.
- Richards, Jack. "The Role of Vocabulary Teaching." **TESOL Quarterly**, 10, 1 (March, 1976).
- Selinker, Larry. "Language Transfer." **General Linguistics**. University Park, PA:
- Pennsylvania State University, 1969.
- Tarone, E, Cohen, A., and Dumas, G, "A Closer Look at Some Interlanguage Terminology: A Framework for Communication Strategies." **Working Papers in Bilingualism**, 9, 1976.
- Varadí, Tamas. "Strategies of Target Language Learner Communication: Message-Adjustment." Paper presented at the Sixth Conference of the Romanian-English Linguistics Project in Timisoara, 1973.

REFLEXIONS SUR LA “MENTALITE ASIATIQUE”

A-t-on assez parlé de “*mentalité asiatique*”! Quand on désire souligner les différences entre Occidentaux et Asiatiques on ne sait pas trop bien de quoi on veut parler. Est-ce de différences culturelles, de civilisation, d’intérêts, de comportement, de psychologie? Dans les meilleurs des cas on décrit avec un souci de pittoresque en faisant une sélection plus ou moins désintéressée, dans les pires des cas on émet un jugement de valeur. En fait on s’attache assez peu à découvrir objectivement l’origine de ce qui détermine les individus.

A l’occasion d’une thèse pour un MS en journalisme pour l’Université d’Illinois, que j’ai faite au Viêt-Nam pendant mon séjour dans ce pays entre 1967 et 1971, à Đà-Nang puis à Saï-Gòn, j’ai été amené m’intéresser au développement de la personnalité chez les Vietnamiens. Depuis, j’ai été frappé de retrouver chez les Thaï et malgré les différences culturelles essentielles entre les deux pays un certain nombre de facteurs que j’avais observés chez les Vietnamiens. De grandes différences culturelles, de civilisation et de comportement existent également entre les pays et les peuples d’Europe mais il n’en demeure pas moins qu’il existe une sorte de fond commun chez les peuples d’Europe qui préside au développement de la personnalité des individus.

En Asie il n’y a pas lieu non plus d’être surpris que malgré des différences entre les peuples plus marquées encore qu’entre les peuples d’Europe on puisse retrouver un ensemble de phénomènes qui leur soient communs.

Je voudrais me tenir loin des grandes considérations de civilisation et ne m’attacher qu’à ce qui concerne de très près l’individu d’après des observations faites au Viêt-Nam et en Thaïlande. Ces observations concerneront les domaines :

1. du langage
2. des rapports physiques
3. de l’environnement matériel
4. de l’environnement humain
5. de la religion

On verra que tous ces facteurs s’articulent d’une manière telle qu’ils finissent par former une personnalité qu’on pourra qualifier de “*diffuse*” par rapport à la personnalité occidentale plus “*concentrée*”. Cette dernière est bâtie étroitement enlacée autour d’un tuteur central, le MOI JE, isolé et constant. La personnalité “*asiatique*” vit au contraire une succession de situations où le MOI doit au contraire apprendre à assumer des statuts successifs différents et des situations qui exigent d’elle plutôt que l’affirmation de son individualisme, sa souple adaptation au rôle du moment.

1. Le langage

Le principal élément de construction de la personnalité c'est le langage. C'est lui qui va permettre de conceptualiser et de définir consciemment et inconsciemment la notion de "*moi*". Il sera le support et l'expression les plus précis de tout ce qui touche à la construction et à la perception de la personnalité.

Chez les Occidentaux tout le développement de la personnalité se construit autour du "*moi je*". Le pronom de la première personne du singulier sera la représentation constante de l'individu, stabilisant couche après couche toutes les phases du développement de l'individu et garantissant une continuité de la personne au travers de toutes les expériences de la vie.

Chez les Asiatiques ce pronom unique, qui fait peu à peu son apparition au fur et à mesure de l'urbanisation du cadre de vie, n'est pas un élément traditionnel de la civilisation.

En Thaï, les termes "*phom*" et "*dichan*" ont été établis à l'orée du XXème siècle pour standardiser le pronom de la première personne du singulier dans le cadre d'une société en voie d'occidentalisation. De même au Viêt-Nam le nouveau pronom neutre est "*tôi*" qui à l'origine voulait dire "*sujet du Roi*". En Indonésie se développe également une langue standard qui se substitue aux langues des différentes classes sociales, plus utilisable dans le brassage social du monde moderne.

Traditionnellement ce pronom brille par son absence, et comme pour tous les autres

son rôle est rempli par des appellations calquées sur les rapports familiaux et dont l'utilisation nécessite une rapide évaluation par les interlocuteurs des rapports qui pourraient être les leurs s'ils faisaient partie de la même famille. C'est ainsi qu'au fur et à mesure qu'il grandit le petit enfant se désigne successivement par les mots "*fils*" s'il s'adresse à ses parents, "*petit frère*" ou "*petite soeur*" s'il s'adresse à ses grands frères ou soeurs (ou étrangers assimilables à ces âges), "*neveu*" ou "*petit fils*", etc. Il devient ensuite "*grand frère*" ou "*grande soeur*", puis, adulte, "*oncle*" ou "*tante*", puis "*père*" ou "*mère*", "*grand père*", "*grand mère*". Ces mêmes termes sont utilisés pour la deuxième personne selon les mêmes critères. Les nuances sont nombreuses et vous renseignent aussi fidèlement sur votre âge que le miroir de la méchante reine de Blanche-Neige: quand au Viêt-Nam après vous être entendu appeler "*chú*" (oncle petit frère du père) (ou "*à*" en Thaïlande) pendant des années, on commence à vous appeler "*bac*" (grand frère du père). ("*lung*" en Thaï) vous savez que vous vieillissez.....

Ainsi non seulement il n'y a pas le support constant d'un pronom toujours identique grâce auquel on peut affirmer son "*moi*", mais il y a une gymnastique continue qui apprend à plier sa personnalité aux circonstances externes et à discipliner l'affirmation de son "*moi*" en relation avec les autres.

Il en va de même pour les prénoms. Le prénom officiel sera la plupart du temps négligé au bénéfice d'un surnom, et souvent celui-ci, surtout pour les garçons, sera repoussant afin de détourner l'attention des

mauvais esprits, et survivra quelquefois jusqu'à un âge avancé dans l'adolescence. Il était aussi jadis de coutume au Viêt-Nam de changer le prénom de ceux qui avaient le même que le nouvel empereur accédant au trône. Même les villes changent relativement facilement de nom.

2. Les rapports physiques

Piaget, le célèbre suisse psychologue de l'enfant dont j'ai suivi les cours à la Sorbonne disait que l'enfant apprend à physiques en tripotant son corps et quand il arrive au bout de ses pieds, il comprend qu'il s'arrête là. Plus un enfant est isolé plus il acquiert une notion précise de ses limites et de son individualité. En Occident l'idéal est de fournir à chaque enfant son lit individuel, sa chambre individuelle, etc. En Asie les petits enfants passent le plus clair de leur temps à cheval sur la hanche de la mère, ou plus souvent d'une grande soeur ou d'un grand frère. Les enfants dorment la plupart du temps ensemble et, même adultes: quand vous voyez un groupe d'ouvriers, de paysans, de jeunes endormis ensemble, vous les voyez couchés en groupe, les uns sur les autres, les jambes emmêlées. Il en est de même à la maison. Ce naturel et cette aisance des contacts physiques sont, étrangers aux Européens, et franchement surprenants pour les Américains (déjà surpris dans ce domaine par les comportements des Européens), et ils contribuent encore à ne pas favoriser la prise de conscience d'une individualité dans la mesure où celle-ci se distingue entre autres par la somme des distances morales et physiques qui l'isolent de ce qui n'est pas elle-même.

3. L'environnement matériel

La maison et le mobilier. En Occident, latin surtout, on a l'habitude de construire pour durer, en marbre, en pierres. On a partout une impression de pérennité. Il n'est pas rare ni étrange de vivre dans un environnement inchangé depuis plusieurs siècles. Il en est de même du mobilier. Et chaque bâtiment, chaque monument s'efforce aussi d'affirmer, tout en respectant les règles, sa personnalité, car bien qu'on suive la règle du jour, on montre par là qu'on n'est pas lié à un modèle hors du temps où la vie est réglée par des lois immémoriales et où la personnalité de chacun n'a pas droit au chapitre.

A Certaines époques passées, en Occident comme en Orient, l'Etat a tenté d'imposer des règles d'habillement pour les différentes catégories sociales ou professionnelles. Ceci disparaît plus rapidement en Occident et on pourrait penser que le reste des différences, en particulier l'adhérence aux lois de différences, ou l'assujettissement au cadre familial ont été jadis en Occident forts également et qu'en fait il ne faudrait voir là qu'un décalage temporel de l'évolution des sociétés. Ce serait céder à une illusion car l'âme des sociétés subsiste au travers des transformations apparentes et l'esprit d'Occident pouvait déjà se reconnaître à l'époque de Rome de même que les tendances religieuses d'un peuple se retrouvent même après que celui-ci ait changé de religion, ainsi les Derbères d'Afrique du Nord avaient été des hérétiques du Christianisme avant de devenir des hérétiques de l'Islam et ce dans le même style et suivant les mêmes exigences.

Ainsi en Occident on a à la fois la présence rassurante d'un cadre solide sur lequel on peut accrocher sa vie avec confiance et une mode qui assure à chacun une marge de liberté et de fantaisie lui permettant, exigeant même, l'affirmation de la personnalité individuelle. Il y a sans doute là paradoxe entre les diktats de la mode et l'expression individuelle que chacun croit s'offrir à cette occasion, mais c'est ce dernier sentiment qui l'emporte, même s'il est illusoire, dans le cœur de chacun.

En Orient, le climat et les matériaux disponibles font que les constructions sont plus fragiles et le cadre matériel donne l'impression d'être éphémère et se prête moins à un esprit de certitude, d'affirmation péremptoire, d'invulnérabilité, on y ressent davantage la force des éléments avec lesquels il faut transiger et auxquels il faut savoir plier si on veut survivre. Dans le cadre de la mode, même si elle évolue c'est beaucoup plus lentement et la part de l'initiative individuelle y est moins libre.

Naturellement cet environnement matériel a changé du tout au tout, s'est occidentalisé et ses traits spécifiques s'effacent rapidement en milieu urbain.

4. L'environnement humain

Comme les fluctuations des pronoms, les rôles sont assimilés d'autant plus facilement qu'ils ont priorité sur l'affirmation d'un MOI indépendant de l'entourage. Il n'est pas de bon ton, parce que pas en conformité avec l'esprit de la société d'affirmer sa personnalité. On doit plutôt s'effacer, se plier aux circonstances. Il est remarquable

de voir, comme dans le cas des organes du corps où une partie ayant subi une ablation fera remplir le rôle de la partie disparue par une partie voisine (intestin, estomac, cerveau..), de voir comme un individu peut être appelé à assumer le rôle d'un disparu: les adoptions de fait sont faciles et courantes, en particulier pour remplacer un fils disparu ou assumer son rôle s'il n'y en a pas. Ceci est capital surtout dans les sociétés où le culte des ancêtres est important (Chine ou Viêt-Nam).

L'artiste non plus ne s'affirme pas et outre le fait qu'il répète avec habileté les motifs traditionnels, avec peu de marque personnelle, il n'est pas de tradition qu'il signe ses œuvres. Dans le passé c'eût même été dangereux car un artiste qui se serait fait trop remarquer aurait risqué d'être enrôlé de force au service du Roi.

On ne saurait trop souligner l'importance de la famille aux intérêts de laquelle l'individu attache une priorité telle qu'elle est toujours présente à sa pensée. Il s'y fond et passe d'autant plus inaperçu comme individu. Naguère encore l'Etat vietnamien, pour l'administration et la fiscalité, ne connaissait pas les individus mais le village qui était l'élément de base de la société. Les Thaï sont plus individualistes mais la remarque demeure valable dans son esprit général.

5. La religion

La religion forme-t-elle les sociétés ou est-elle l'expression de l'esprit même de ces sociétés? Il n'est pas question de répondre à cette difficile question.

Néanmoins dans le cas du confucianisme,

stricte discipline de respect de la hiérarchie et d'adhérence au devoir, ou du bouddhisme qui enseigne à maîtriser ses désirs, on ne voit pas un encouragement au développement des fantaisies personnelles ni une reconnaissance à la priorité d'une mise en avant de la personnalité que l'Occident apprend de plus à développer sans frein d'aucune sorte.

La croyance commune aux "esprits" et aux "*âmes errantes*" fait que l'on vit en Orient en compagnie du surnaturel et de l'au-delà sans cette délimitation tranchée impitoyable qui existe en Occident. Au contraire la frontière n'est pas marquée avec assurance. Cet esprit transparaît visiblement dans l'art de Huê au Viêt-Nam où les motifs végétaux sont en perpétuelle transformation en motifs animaux et les motifs animaux en perpétuelle transformation en motifs végétaux.

Il n'est pas question de tirer des conclusions abusives de ces observations, simplement d'y trouver une explication aux différences de perception des priorités des intérêts et de perception des relations sociales que l'on peut remarquer entre Occidentaux et Orientaux. La personnalité "*concentrée*"

des Occidentaux et la personnalité "*diffuse*" des Asiatiques (Asie du Sud Est) se différencient à certaines occasions plus qu'à d'autres et l'un des effets les plus frappants dans la vie quotidienne est cette aptitude des Asiatiques à ne pas se mettre en avant au mépris des autres, cette politesse engendrée par l'habitude de se plier avec souplesse et naturel aux exigences de la vie sociale. Par contraste les attitudes occidentales apparaissent d'une impudeur outrecuidante. Les Asiatiques en tirent aussi cette aptitude à faire taire leurs douleurs et à garder le sourire qui mérite souvent d'être appelée "*l'héroïsme du quotidien*". C'est dans ce contexte aussi qu'il faut comprendre les attitudes des Asiatiques qui semblent aux Occidentaux manquer d'esprit de continuité ou de logique ou de vue d'ensemble. C'est bien là pourtant la même personnalité qui s'exprime mais un peu comme un tamarinier "*diffus*", aux branches éloignées les unes des autres et qui poserait une énigme à un cyprès "*concentré*" habitué à plus de rigueur.

François Thévenin
Section de Français
Université Kasetsart.

ໄປຄູງຈາກທີ່ l'Ecole Freinet

ວະນິດາ ວັສິມາຮັງຮັກໝໍ

ເມື່ອດິຈັນໄດ້ຮັບຖຸນຄູໃນໄມ້ພລ 82 ໄທໄປຄູງຈາກແລະຝຶກອບຮມທີ່ Nice ນັ້ນ ການເຮັດວຽກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການອບຮມທີ່ Nice ດັ່ງນັ້ນ ດີ່ເຮັດວຽກທັງວັນຕົ້ນແຕ່ 9 ໂມງຊ້າ ຄື່ງ 6 ໂມງເຢັນ ວິຊາທີ່ພວກເຮາເຮັດວຽກສ່ວນມາຈະໜັກໄປດ້ານ Grammaire, Phonétique, civilisation, expression orale ແລະ expression écrite ທີ່ຈຶ່ງນັບວ່າມີປະໂຫຍດກັບພວກເຮາມາກໃນການທີ່ໄດ້ຝຶກຜູດ ອອກເສີຍໃຫ້ຄູກຕ້ອງແລະເຂີຍໃຫ້ຄລ່ອງຂຶ້ນແຕ່ດ້ານ méthodologie ຖາງ Faculté des lettres ຂອງ l'Université de Nice ຈັດໃຫ້ພວກເຮານອຍໃນ Période ແຮກ M. Michel LAUNAY ຜູ້ທີ່ຮັບຜິດຂອບເຮືອນີ້ ໄດ້ອີນບາຍຄໍາວ່າ Méthodologie

ໃຫ້ພວກເຮາພັງວ່າ C'est le chemin pour aller vers un but, et aussi ce qu'on apporte avec soi pour cheminer. ແລະ M. LAUNAY ໄດ້ອນຫຼຸດໃຫ້ພວກເຮາເຂີຍວ່າຕ້ອງກາຈະທໍາອະໄໄນບ້າງເກີຍກັບເຮືອງຮະບັບວິທີການສອນ ພວກເຮາຫລາຍຄນຮັມທີ່ດິຈັນດ້ວຍເຂີຍວ່າຕ້ອງກາຈະ visiter l'école maternelle, l'école primaire et l'école secondaire. M. LAUNAY ບອກວ່າຈະຕິດຕອໄຫ່ໄປ visiter l'Ecole Freinet ທີ່ມີລັກຂະນະການເຮັດວຽກສອນຄລ້າຍກັບໂຮງເຮັນ Summer Hill ໃນປະເທດອັກກຸບ ເປັນການເຮັດວຽກສອນທີ່ active ມາກ ນັກເຮັດວຽກຈະມີອີສະຮະໃນການທີ່ຈະເຮັດວຽນອະໄໄນ

John (Président) ດາວີ່ນ

ในแต่ละวัน แต่จะมีครุคอบชี้แนะแนวทางให้แก่เด็ก M. LAUNAY จะให้เฉพาะผู้ที่เขียนว่าต้องการจะไปเท่านั้น เพื่อน ๆ ที่ไม่ได้เขียนต่างโวยวายกันใหญ่ M. LAUNAY ซึ่งแจงว่าไม่สามารถจะนำพากเราทั้ง 25 คนไปเยี่ยมโรงเรียนซึ่งเป็นเด็กเล็ก ๆ ได้ เด็ก ๆ จะตกใจที่มีคนจำนวนมากไปรุ่มล้อมดูพากเขาเหมือนกับว่าพากเป็นสัตว์ประหลาดแต่ละชั้นเรียนจะให้เข้าไปเยี่ยมชมเพียง 3-4 คนเท่านั้น ไม่ได้ไปเยี่ยมโรงเรียนก็ไม่ต้องเสียใจ จะไปเที่ยวเมือง St. Paul de Vence แทน เป็นเมืองที่อยู่ไม้ไกลจากเมือง Vence ซึ่งเป็นที่ตั้งของ l'Ecole Freinet ทุกคนยอมอกลงโดยดี เพราะได้ไปเที่ยวกัน

วันที่ 28 เมษายน 2525 เวลา 8.30 น. M. LAUNAY นำ autocar (ซึ่งทางมหาวิทยาลัยเช่นมา) มาอับพากเราที่หน้า Restau U. รถนำพากเราผ่านเมือง Cannes เพื่อที่จะไปยังเมือง

Vence นั่งรถไปประมาณครึ่งชั่วโมงกว่าหน่อย ๆ ก็ถึง แต่ถนนที่จะขึ้นไปที่ l'Ecole Freinet นั้นชันเพราะภูมิประเทศแบบนั้นเป็นเนินเขาแทบทั้งสิ้น และมีลักษณะคล้ายเด็กและแคมป์มากสำหรับรถคันใหญ่ ๆ เลยทำให้หลาย ๆ คนมารถ ขณะที่นั่งรถมา M. LAUNAY ได้เล่าประวัติของ l'Ecole Freinet ให้ฟัง ดิฉันพожำใจได้บ้างนิดหน่อยเพราะรู้สึก มีนหัวและได้ยินไม่ค่อยชัดนัก โรงเรียนนี้ก่อตั้งโดย Educateur Français คนหนึ่งชื่อ Célestin FREINET มีชีวิตอยู่ระหว่าง 1896-1966 บ้านเกิดของเขารอยู่ที่เมือง Gars (ตั้งอยู่ในเขต Alpes-Maritimes) เขาได้คิด méthodes actives นี้ขึ้นในช่วงเวลาที่เขากลับเป็นนักโทษในการบรรห่าว่างสังคมโลกครั้งที่ 2 เขายังคิดว่าเด็ก ๆ ควรจะได้มีอิสระในการจะเรียนวิชาอะไร อย่างจะทำอะไรที่เข้าสนิใจและเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เช่นอย่างจะวาดภาพเขียนบทໂຄลกกลอนที่เข้าพอใจ หรือฝึกทำงานที่

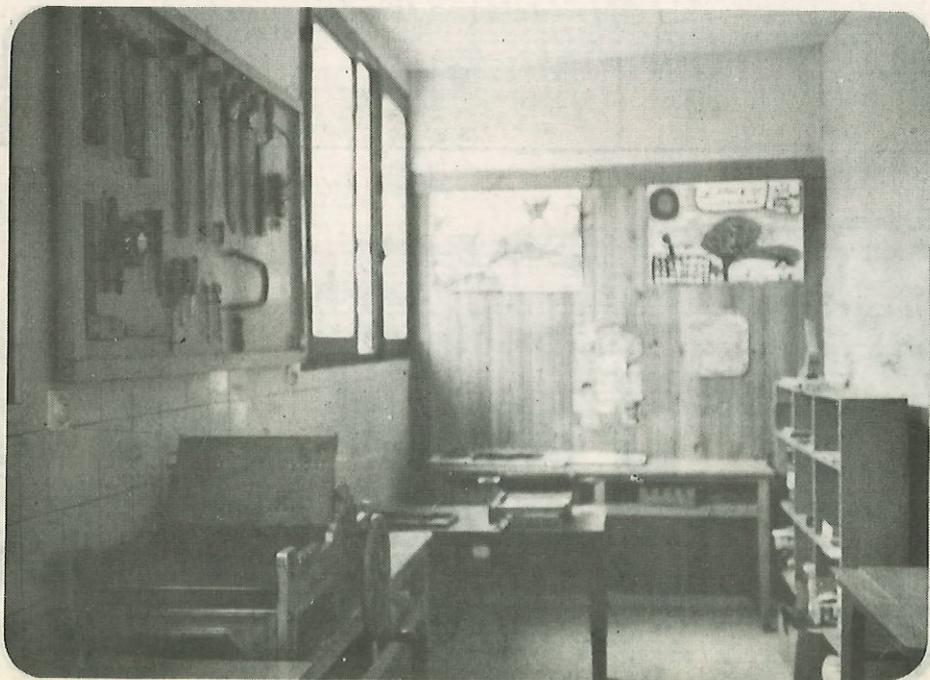

Jean-Paul et ses étudiants

เป็นประ迤ชน์ เมื่อสองครั้งยุดิเข้าได้กลับบ้าน และเริ่มทำให้สิ่งที่เขาคิดฝันเป็นความจริงขึ้นมา โดยเริ่มจัดตั้งโรงเรียนรับนักเรียนเพียงไม่กี่คน ขึ้นที่เมือง Vence นักเรียนของเขามาสามารถพิมพ์หนังสือพิมพ์ขึ้นได้ภายในโรงเรียน เริ่มต้นพิมพ์เรื่องราวที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ต่อมาทางรัฐบาลฝรั่งเศสได้เข้ามาช่วยเหลือและเป็นโรงเรียนของรัฐบาลในที่สุด

Autocar ส่งพวกรเราที่โซคี 12 คนพร้อมกับ M. LAUNAY ที่หน้าโรงเรียน จากนั้นคนขับนำเพื่อน ๆ ที่ไม่มีโอกาสได้เยี่ยมโรงเรียนนี้ไปยังเมือง St. Paul de Vence M. LAUNAY นำพวกรเราไปบริเวณลานหินหน้าโรงเรียน เป็นโรงเรียนที่ไม่ใหญ่โตนักมองผิบ ๆ หรือไม่เห็นเด็กนักเรียนจะไม่ทราบเลยว่าเป็นโรงเรียน เมื่อคนบ้านคนที่อยู่บ้านเนินเขา มีห้องเรียน 4 ห้อง ห้องอาหาร และห้องที่ใช้พิมพ์หนังสือซึ่งเป็นห้องเล็ก ๆ

และเมื่อวานนี้นักเรียนได้กลับบ้าน เลี้ยงไก่กัวงหวาน พอประมาณ M. Jean-Paul ครูที่สอนนักเรียนชั้นโตที่สุดออกมากล่าวตอนรับ M. LAUNAY จัดให้พวกรเราไปสัมภาระตามห้องเรียนซึ่งมีอยู่ 4 ชั้น โดยถามความสมัครใจ ดิฉันและเพื่อนอีก 3 คน ตกใจที่จะดูชั้นโตที่สุด M. Jean-Paul ซึ่งเป็นครูประจำชั้นห้องนี้เป็นผู้นำทาง เมื่อเข้าไปในห้องเรียน M. Jean-Paul บอกกับนักเรียนว่ามีแขกมาเยี่ยมพวกรักเรียน นักเรียนกล่าว Bonjour กับดิฉันและเพื่อน ๆ ดิฉันคิดว่าครูจะกล่าวอะไรกับเด็ก ๆ บ้าง ก็เลยกล่าวสวัสดีกับพวกรเรา แนะนำตัวว่าพวกรเราเป็นใคร มาจากไหนทำอะไร และรู้สึกดีใจมากที่ได้มายืนเยี่ยมพวกรเราที่นี่ เมื่อกล่าวจบเด็ก ๆ ก็ปรบมือให้การต้อนรับ อายุของนักเรียนในชั้นนี้อยู่ในระดับ 8-10 ขวบ มีประมาณ 20 คน เป็นหญิงสาว ลักษณะของห้องเรียนดิฉันคิดว่าความกว้างและความยาวพอ ๆ กับห้องเรียนของประเทศไทยเรา

ห้องที่ใช้พิมพ์หนังสือและเก็บเครื่องมือ

และมีสภาพเป็นห้องสมุดไปในตัว มีหนังสือมากมาย โดยเฉพาะ Dictionnaires และ Encyclopédies ลูกโลก และแผนที่พร้อมทั้งอุปกรณ์การเล่น Jeux ต่าง ๆ ตามผนังห้องมีผลงานของนักเรียนคือภาพวาด น้ำรัก ๆ ติดอยู่โดยรอบ ทางข้างมือของกระดานดำ มีตารางการทำงานของวันนั้นพร้อมกับบอร์ดหน้าที่ของแต่ละคนไว้ด้วย รวมทั้งมีตารางการประมิณผล งานที่ทำด้วย ซึ่งนักเรียนจะเป็นผู้ทำขึ้นเองทั้งสิ้น นักเรียนจะกำหนดการเรียนในแต่ละวันเอาเอง ส่วนมากจะทำวันต่อวัน ในช่วงเช้าของวันนั้น นักเรียนจะเรียน lecture กัน นักเรียนไม่แต่ละห้อง จะเลือกหัวหน้าชั้นขึ้นมาซึ่งเขาเรียกว่า Président (e) de la classe เรียกสั้นว่า Président นักเรียนจะเลือกกันเอง ส่วนมากจะเลือกจากคนที่กล้ามีลักษณะเป็นผู้นำ รับผิดชอบ Président ของห้องเรียนที่ดีฉันมีโอกาสไปถูนั้นซื้อ John เป็นลูกครึ่งฝรั่งเศสที่มีเชื้อสายอินเดียนแดง เป็นคน

ที่เก่งมากที่เดียว ควบคุมชั้นเรียนได้ดีและบุติธรรม กับเพื่อน ก่อนจะเรียน lecture กัน John ได้ให้เพื่อน ๆ บอกถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และปรึกษากับคนอื่นว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร หรือใครมีอะไรเป็นพิเศษที่อยากรู้เล่าให้เพื่อนฟัง ดิฉันจำได้ว่ามีนักเรียนชายคู่หนึ่งเอากลอกอกมาແນน้ำประเทศไทย แอลหริการที่พูดภาษาฝรั่งเศส บอกชื่อเมืองหลวงลักษณะภูมิประเทศ และจบลงโดยมีการใช้จิตวิทยา ต่อผู้มาเยือนคือเขาว่า la Thaïlande อยู่ที่ไหน

การเรียน lecture ในวันนั้น นักเรียนได้เตรียมเรื่องสั้นมาอ่านให้เพื่อนฟัง โดยเอามาจากหนังสือพิมพ์ แต่เงย หรือเอามาจากนิทานต่าง ๆ ที่นักเรียนคิดว่าสนุก Président ได้เขียนชื่อของเพื่อน ๆ ไว้บนกระดานเรียงลำดับลงมาและเขาก็จะเป็นคนเรียกเพื่อนอ่านมาอ่าน ซึ่งรวมทั้งตัว Président เองด้วย ถ้าใครอ่านคำใดไม่ถูก Président

ในชั้นเรียน En classe

หรือ ครูจะแก่ให้ เมื่อคร่า่านจน President จะเป็นคนถามว่า ใครมีอะไรสงสัย หรือแสดงความคิดเห็นกับเรื่องที่เพื่อนอ่าน พร้อมกับเขียนชื่อเรื่อง ที่เพื่อนอ่านไว้หลังชื่อเพื่อนคนนั้น President เป็นผู้ซึ่งให้ผู้ที่ยกมือตอบหรือแสดงความคิดเห็น ครูมีสิทธิยกมือถ้าไม่ชอบหรือแสดงความคิดเห็น ครูมีสิทธิยกมือถ้าไม่ชอบหรือแสดงความคิดเห็น ต่อนแรกดีฉันยืนเฉย ๆ แต่เมื่อ M. LAUNAY เข้ามาดูบอกให้พากเราตามหรือแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่นักเรียนอ่านไป ดีฉันก็เลียบมือถ้าบ้าง ถ้ามีเฉพาะเรื่องที่ฟังรู้เรื่อง เพราะนักเรียนอ่านเร็วมาก แต่อ่านไปรักยังดีกว่า ยืนเฉย ๆ เมื่อเห็นว่าเป็นเวลาพอสมควรแล้วดีฉันออกไปนอห้องเรียนเพื่อที่จะไปดูรอบ ๆ บริเวณโรงเรียน พอดีนึกขึ้นได้ว่า ยังไม่ได้มอบของที่ระลึกที่เตรียมมาให้แก่นักเรียนและครูเลย ดีฉันกลับเข้าไปในห้องเรียนนั้นอีกรั้งเพื่อมอบของที่ระลึก ปรากฏว่า เมื่อดีฉันเปิดประตูเข้าไปดีฉันอยากรีบเป็นแม่ดเจ้าเสน่ห์เสียเดียววนนั้นเลย ถ้าจะเอาไม่เท้าหรือทำ

จมูกหยอด ๆ ให้หายตัวไปจากที่นั่นทันที เพราะ M. LAUNAY ได้นำ Texte ของคุณใจขวัญพันธุ์เมสัน เป็นเรื่องเกี่ยวกับ La vie de Bouddha ให้นักเรียนอ่านระหว่างที่ดีฉันออกไปเดินกันนอกห้อง เมื่อถ้านั่นเสร็จก็มีการซักถามพอดีกับดีฉันเปิดประตูเข้าไป M. LAUNAY เลยชี้ม้าที่ดีฉันและพูดว่า Voilà une petite thaïlandaise qui vous répondra sur la vie de Bouddha เมื่อดีฉันไม่ได้เป็นแม่ดีฉันก็ตัดสินใจว่ายอมเป็นหมูให้เขาเอ็นสักครั้งหนึ่ง คำรามบางคำรามที่ไม่มีภูมิใจตอบก็ส่งสายตาอันละห้อยไปให้ M. LAUNAY ช่วย เพราะท่านรับปากว่าจะช่วยตั้งแต่ตอนตน กว่าดีฉันจะรอต่อพื้นจากการเป็นหมูให้เขาเชือดก็เล่นเอาหัวใจเกือบตาย ใช่ถ้าจะให้ตอบเป็นภาษาไทยก็ไม่ว่าอะไร ก็รอก แต่ต้องพูดภาษาฝรั่งเศสซึ่งวิทยาลัยยังไม่แก่กักล้าพอที่จะไปประลองฝีมือกับจ้าของภาษา ยิ่งคัพพ์เกี่ยวกับธรรมะด้วยແລ້ວແບບจะไม่กระดิกเลย

L'Ecole Freinet

ก่อนที่พากเราจะกลับ M. LAUNAY ได้เปิดโอกาสให้พากเราซักถามข้อสองสัญโดยมีครูในโรงเรียน 4 ท่าน (เป็นสุภาพบุรุษ 1 ท่าน คือ Jean-Paul ส่วนอีก 3 ท่านเป็นสุภาพตรี) เป็นผู้ที่ตอบข้อสองสัญของพากเรา และครูได้นำนักเรียนที่เก่ง ๆ จากห้องที่ตัวเองประจำชั้นมาช่วยตอบคำถามด้วย จากข้อซักถามทำให้พากเราทราบเพิ่มเติมว่า Ecole Freinet รับนักเรียนจากเมือง Vence และเมืองใกล้เคียงเช่น Cannes, Cagne sur Mer, Ville Neuf-Loupel ดิฉันไม่แน่ใจอะไรมากนัก เพราะเมืองที่กล่าวอยู่ติดกันมาก มีความเจริญทัดเทียมกัน แทบจะไม่ทราบเลยว่าแยกกันเป็นคนละเมือง เป็นนักเรียนประเภทเช้าไปยังกลับ เมื่อจบชั้นสูงสุดของโรงเรียนนักเรียนสามารถจะไปเรียนต่อในโรงเรียนรัฐบาลหรือเอกชนอย่างไม่มีปัญหาเรื่องหลักสูตรเลย และเท่าที่ปรากฏ

นักเรียนที่จบจาก l'Ecole Freinet จะไปเรียนต่อได้ค่อนข้างดีที่เดียว เพราะนักเรียนมีความกล้า ความรับผิดชอบและความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากกว่านักเรียนที่โรงเรียนอื่นโดยเฉพาะด้านการพูด การเข้าสังคมต่าง ๆ ต่ำมากายหลังดิฉันได้มีโอกาสไปเยี่ยมโรงเรียนระดับมัธยมที่ Nice คือ C.E.S. Port Lympia เป็นนักเรียนที่โถกโว แต่การพูดชาแสดงความคิดเห็นสูนักเรียนที่ l'Ecole Freinet ไม่ได้เลย คือไม่ค่อยกล้าพูดแสดงความคิดเห็น ค่อนข้างจะขี้อาย หรืออาจจะเป็นเพราะพากเราเข้าไปดูชั้นเรียนจากวันละ 12-13 คน ก็อาจจะเป็นได้ เมื่อ autocar ที่นำพากเราส่วนหนึ่งไปเที่ยวเมือง St. Paul de Vence กลับ พากเราที่มาถูกงานที่ l'Ecole Freinet ก็จัดการ faire une grosse bise 寒暄นักเรียนตัวน้อยที่น่ารักกลับไป Nice เพื่อเรียนในภาคป่ายต่อไป

Bangkok, le 23 Juillet 1983

Messieurs,

Enseignant le Français à l'Université de Kasetsart j'ai eu l'occasion de trouver votre bulletin dans le bureau.

Dans le numéro d'Avril-Juin 1983 j'ai lu avec intérêt l'article "Du bon et du mauvais usage" signé "La Tatillonne" sur ALLER et VENIR.

Cet article m'a particulièrement intéressé car je me suis souvent heurté à mes amis Thais sur cette question évoquée clairement dans cet article qui explique en effet que le Thai se place du point de vue de l'interlocuteur.

Un Français se placera souvent du point de vue du sens général de la phrase, plutôt que de celui qui parle. Prenons l'exemple:

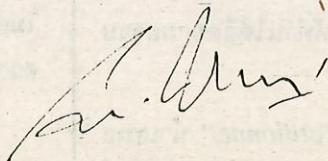
- "Venez visiter ma maison la semaine prochaine". Le point central d'intérêt est ici "ma maison" par rapport auquel un visiteur "vient". Mais le Thai en effet dira plus volontiers "pui" dans ce cas, se référant au mouvement que le visiteur, l'interlocuteur, fera pour effectuer cette visite.

J'ai relevé le fait que pour illustrer le cas du voyage en France de quelqu'un qui est à Bangkok l'auteur de l'article a utilisé le verbe "partir" au lieu du verbe "aller". Je pense qu'il y a là plutôt qu'un lapsus une réaction typiquement française d'utilisation du verbe "partir" au lieu du verbe "aller". Les Français font souvent à cette occasion une faute en disant "...parti en France", au lieu de "parti pour la France". "Partir" exprime l'idée de "départ" (naturellement) avec une intention de direction, tandis qu'"aller" exprime un mouvement d'éloignement avec l'idée qu'on est arrivé (ou qu'on arrivera) à destination.

On peut aussi profiter de l'occasion pour signaler aussi l'emploi particulier du verbe "aller" dans: "Comment allez-vous?", là où d'autres langues préfèrent, plus naturellement semble-t-il, utiliser le verbe "être": "How are you?", "Como esta usted?".

Je vous remercie pour votre attention et pour les intéressants articles de votre publication.

Veuillez croire, Messieurs, à l'expression de ma parfaite considération.

François Thevenin

Department of Languages (Section de Français)

Faculty of Humanities

Kasetsart University

บรรณาธิการแปลง

บรรณาธิการฉบับที่สอง ขอขอบพระคุณ
มิตรสหายนักวิชาการทั้งหลายที่ส่งบทความมาให้
สำหรับฉบับที่สอง แต่ยังคงให้ไม่หมดในฉบับที่แล้ว
อาทิเช่น

บทความทางวรรณคดี ของ พศ. สุดา ภักษา^๑
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ละครโภกนาฏกรรม สมัยคลาสสิกของ พศ.
ดร.เตเมียร์ กิริมย์สวัสดิ์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬา-
ลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Les leçons en particulier ของ อาจารย์
ม.ร.ว.ดวงใจ ชุมพล ว่าด้วยภาษาฝรั่งเศสเฉพาะ
ด้านที่ไม่ได้ตั้งใจ

จากบรรณาธิการฉบับที่สาม ท่านจะได้
พบกับบทความทางวรรณคดี ของ ศ.ดร. ลัดดา
วงศ์สายัณห์ และบทความทางการศึกษาอีกหลายชิ้น

สำหรับผู้ที่มีได้ไปร่วมพิธีวิทยากรจาก
CRAL ที่พุดถึงเทคนิคการแปล ในฉบับนี้ กอง
บรรณาธิการได้นำมาลงให้ท่านได้ติดตามความ
เคลื่อนไหวต่อไป

นักเรียนประจำ “Tatillonne” นำเสนอ
เกมทางภาษา เทคนิคการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่
น่าสนใจ

บทความชุดเล่าประสบการณ์ ในฉบับนี้
สนุกไปคนละแบบกับ “... les canons grondent...”
บทความชุดเล่าประสบการณ์เพื่อน ๆ สมาชิก
น่าจะลองเขียนส่งไปลงมาก ๆ ช่วยทำให้สาระ
ของเรามีรสชาด และใกล้ชิดความเป็นจริงดีออก
จะตายไป

“พวงเล็ก—พวงใหญ่” ช่วยให้ท่านมองภาพ
หรือและมองเห็นแนวทางในการเลือกตั้งกรรมการ
บริหารสมาคมที่จะจัดในวันศุกร์ 28 ตุลาคม 2526
เวลา 13.30—16.00 น. ณ กรุงเทพมหานครชัชวิทยาลัย
588 ถนนเพชรบุรี ตรงข้ามโรงภาพยนตร์ เมโทร
กรุงเทพฯ ท่านสมาชิกคงจะได้รับใบสมัครรับ^๒
เลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารสมาคมเรียบร้อยแล้ว
วิธีการเลือกตั้งการปฏิบัติใช้วิธีการที่เคยปฏิบัติมา

ในฐานะกรรมการคนหนึ่งของสมาคม ขอถือโอกาสเนื้อหานี้ท่านได้สละเวลาไปร่วมประชุม^๓
โดยทั่วถึงกัน น้ำท่วมหรือฝนตกอย่างไรคงจะ
ไม่เป็นอุปสรรค เพราะท่านสมาชิกได้แสดงให้เห็น
ความร่วมมือร่วมใจด้วยดีมาตลอด

บรรณาธิการประจำฉบับ ดร.ประภา
งานไพรожน์ และบรรณาธิการเจ้าเก่า ขอขอบ
พระคุณนักเขียนนักวิชาการทุกท่านที่ส่งบทความ
ที่มีคุณค่ามาอย่างเต็มอกเต็มใจมา ณ ที่นี้อีกครั้ง

ມູນຫັນຂອງປະເທດຝຣ໌ເກສ
UN PETIT COIN DE FRANCE

ທ່ານຈະພນສົ່ງທີ່ນ່າສນໄຈ
ຂໍ້ນເຮືອນກາຍາໄຟ່ງໆເສຖິກຮະດັບ
ຫ້ອງສຸມດູໂວ'ໂໂງ
ກາພບນຕ້ຽ່, ດອນເສົ່ຽ່ທ
ເກົ່າຮົງດົ່ມ, ອາຫາຣເລີສຣສ
ນະບາຍາກາສອນວິນນຽມຢ່າງສາຍາມ

ຂອໃຫຍ່ວ່ານໍາຫັນສື່ວາරສ່າງໄດ້ອືນຂອງເຮົາ

Alliance française de Bangkok

29 THANON SATHON TAI, BANGKOK 12, THAILANDE. TEL 286.38.79 & 286.38.41. TELEGR. ALFRANTHAI

ລົມຄລມົມົກສົນ

29 ກະເຊເລ່າຮົງໂຕ ກະຊົງເມເພ 4, 12

VOUS Y TROUVEREZ

des cours de langue
des films, des concerts ..
un bar-restaurant agréable
une grande bibliothèque
une ambiance

LISEZ AUSSI NOTRE
JOURNAL MENSUEL

PARIS. ESCALE PRIVILÉGIÉE D'AIR FRANCE SUR LES ROUTES VERS L'EUROPE AND LES U.S.A.

Profitez des vols d'Air France sur Paris. Dégustez nos repas et vins français. Après une bonne nuit à bord de nos Boeing 747, vous arriverez tôt le matin à Paris et pourrez profiter d'une journée entière.

Le Bureau de Tourisme de Paris tient à votre

disposition des offres spéciales pour mieux vous aider à apprécier votre séjour à Paris.

De plus, Air France vous offre des correspondances régulières pour toute l'Europe, ainsi que les villes principales des Etats-Unis.

AIR FRANCE ///
LE BON VOYAGE

Pour informations complémentaires, contactez votre agent de voyage ou AIR FRANCE, 3 Patpong Road, tél. 233.7100-19. Réservations immédiates, tél. 234.7901-5. Agent Général: World Travel Service Ltd., tél. 233.5900-9